

# Melanchthon

Spravodaj Združenia evanjelických duchovných ECAV na Slovensku  
1/2005



**OBSAH**

Biblické slovo.....	4
Slovo predsedu.....	8
VZ ZED - dokumenty.....	11
Výbor ZED ku kauze NKÚ.....	27
Kontrola NKÚ - komentáre.....	32
Cirk. zbori a predsedníctvo ECAV.....	36
Odložme princíp jedinej pravdy.....	41
Bude treba vyvetrať.....	43
Predstava a realita v ECAV.....	45
Odmeny synodálom.....	46
Trádia Tranovského kalendára.....	47
Ako som sa nestal ThDr.....	48
Zbor biskupov a Výbor ZED.....	49
Dôvera.....	50
Ospravedlnenie v RK a ECAV.....	52
Ekuména.....	55
ŠtB.....	56
Kde neplatí „Štát som ja!“.....	61
Pravda o zbere v Trenčíne.....	64

**IMPRESSUM**

<b>MELANCHTON:</b>	spravodaj Združenia evanjelických duchovných na Slovensku
<b>VYCHÁDZA:</b>	neprirodzene pre vnútornú potrebu ZED
<b>REDAKČNÁ RADA:</b>	výbor ZED
<b>REDAKCIA:</b>	Štúra 53, 059 35 Batizovce <b>tel.:</b> 052-788 64 93 <b>fax:</b> 052-788 64 92 <b>e-mail:</b> sitam@stonline.sk
<b>BANKOVÉ SPOJENIE:</b>	VÚB a.s., pobočka Poprad, expozitúra Svät,
<b>KORUNOVÉ KONTO:</b>	1679953055/0200,
<b>DEVÍZOVÉ KONTO:</b>	1679809555/0200

**A ďalej čo?**

**A**le sme dopadli! Po mnohých rokoch vyšlo na Božie svetlo to, čo väčšina ľudí už dávno tušila a čo mnohí aj v dielčích prípadoch vedeli. Komunistická moc presiakla našou cirkvou skrz naskrz ako diery v ementáli.

Zrazu sa udialo to, v čo takmer nikto nedúfal. Vďaka statočnosti Jána Langosa vieme mená agentov ŠTB! Výsledok pre našu cirkev? Dvaja biskupi, niekoľkí seniori, jeden horúci asi už zvolený senior, za hrst' farárov a asi aj dozorcov sú Áčkári. (agenti ŠTB)

Takže nepriateľ, ktorý mal podobu cirkevného tajomníka, vypaseneho komunistického aparatčika, či tajuplného tajného policajta sa ukázal, že je náš dobrý priateľ, verný a zbožný senior, či reprezentačný biskup.

Pokiaľ doteraz výbor ZED poukazoval, že praktiky vedenia cirkvi smerujú ku centralizácii moci a obmedzenia subjektivity cirkevných zborov, teda, že ľudia zodpovední za cirkev používajú socialistické maniere a spôsoby. Ukázalo sa teraz v plnej nahote prečo je tomu tak.

Čo však ďalej!

Ako ukazuje postoj zvlášť našich dvoch biskupov – Áčkarov, nedá sa doteraz predpokladať, že by došlo u nich čo len náznakom k akejkoľvek sebarefleksii. Už spôsob, akým gen. biskup úplne nezmyselne a proti akémukoľvek právnomu poriadku žiadal dôveru od farárov a pod hlavičkou ERC chcel zastaviť zverejňovanie zväzkov ŠTB, dáva možnosť predpokladať, že asi dobre tušil, čo sa v týchto zoznamoch objaví. Druhý náš vzácny brat mlčí ako hrob,

čím dáva najavo o svojom charaktere viac, ako keby hovoril.

Ale čo vlastne od nich chceme!

Začínam si s hrôzou uvedomovať, že si nielen nerozumieme, ale ani nikdy neporozumieme. Ľudia, ktorí figurujú v zoznamoch, to urobili nielen preto, že chceli nejaké výhody, alebo boli k tomu dotlačení, oni to urobili preto, lebo im to pripadalo ako normálna súčasť života. Jednoducho, keď chceli mať slušné postavenie, cestovať na západ, inak sa nedalo. Je celkom možné, že vo vnútri sú naozaj doteraz presvedčení, že nikomu neškodili a že sa neupísali ŠTB, ale slušnej polícii, ktorá od nich chcela iba to, aby prejavili svoje vlastenectvo a svojimi informáciami pomáhali udržiavať pokoj a poriadok. Z čoho teda majú činiť pokánie, keď sa žiadneho hriechu nedopustili!

Všetky výzvy k odstúpeniu im preto pripadajú iba ako pokus nejakých radikálov, ktorí si chcú zasadnúť na ich stoličky, za ktoré oni už v minulom režime toľko bojovali.

Čo s nimi?

Odpoveď na túto otázku, či by mali odstúpiť, je skrytá podľa mňa v dvoch dôležitých bodoch!

Po prvé: Naši agenti kričia: „Všetci sme zhršili, hodte do nás kameňom, ak ste bez hriechu“ Majú samozrejme pravdu, všetci sme zhršili, ale iba oni boli udavačmi. A ani to by nebol problém, ale 16 rokov si mysleli, že sa na to nepríde! A ani dnes nehovoria odpusťte, ale, zabudnite! Ale môžeme zabudnúť? Myslím, že nie, lebo je tu ešte aj druhý dôvod na odstúpenie.

Pokiaľ naši agenti či už úmyselne, pod nátlakom, alebo inak budovali svoje ka-

riéry, alebo chránili svoje životy, stovky ľudí, ktorí sa verejne hlásili k evanjelickej cirkvi a chodili do kostola, boli odsúvaní na druhú koľaj. Títo ľudia celý život prežili ako druhotriedni občania. Nikdy nedostali adekvátne postavenie v práci, ich deti nemohli študovať, mnohí boli tvrdo perzekvovaní a sedeli aj v komunistických lágroch, len pre svoju príslušnosť k evanjelickej cirkvi.

A aj týchto ľudí na najvyšších postoch zastupujú udavači komunistickej tajnej polície.

Ak pre nič iné, tak preto toto by ste mali bratia, agenti odísť z najvyšších postoch. Nikto nechce žiaden hon na čarodejnice. Nikto vás nebude prenasledovať! "

Ale uvedomte si, pokiaľ neodstúpite a budete sa domáhať dôvery ľudí a na túto dôveru sa budete odvolávať, rozbijete cirkev! Nebojte sa, určite nebudete v situácii tých, ktorí celý život nemohli kvôli svojej viere zastávať postavenie, ktorí by si zaslúžili!

Ukážte, že Vám nejde o posty, ale o dobré meno cirkvi a umožnite ostatným, aby očistili pred verejnosťou meno našej cirkvi! Už som zažil, keď mi jeden ateista povedal: „O akom pokání a zmene života hovoríš, keď tvoji biskupi zostávajú vo funkciách!“ Možno vám svet ukrivdil, možno sú medzi vami aj takí, ktorých neprávom očiernili, ak je to tak, najprv svoje meno očistite a potom sa vráťte! Ak ste veriaci kresťania, tak veľmi dobre viete, že raz príde súd, ktorí bude určite spravodlivý a každému z nás namerá, čo si zaslúži.

Nebojte sa, Boh vidí do srdca každého človeka a spravodlivého neopustí!

*Michal Zajden  
evanjelický farár*

## Dnes je čas milosti

Marek Kačkoš

Odpusť nám,  
cesty, z ktorých niet návratu,  
odpusť slzy, čo museli tiecť.

Odpusť nám  
slová, čo nemali znieť  
i tie, čo neodzneli.

Odpusť mnoho premárnených nedelí  
a prúdy nenaplnených liet.

Odpusť nám  
vyblednuté fotky v ráme,  
ranné skoré zabúdanie,  
odpusť ruky, ktoré sme zabudli pohladieť,  
odpusť tváre,  
do ktorých sme vliali jed.  
Odpusť, čo nevieme odpustiť.

Odpusť odorané brázdy  
z duše nevinných,  
otrávené studne odpusť,  
keď dali sme z nich piť.

Odpusť nám kolená bez modlitieb  
a križe bez múk,  
odpusť testamenty plné krvi  
odkazy po stenách  
a zvratky v kútoch zapadnutých  
odpusť, keď sme živí, no bez mena.  
Odpusť.

## Elizeus a synovia prorokov

Úvaha na biblický text: 2Kr 6,1-7

Milí bratia a sestry,

včera sme sa zaoberali výchovou budúceho kňazského stavu v našej cirkvi a dnes sa chceme zamýšľať nad ich vzdelávaním v cirkevných zboroch. Prečítaný oddiel z Písma svätého zachytáva jednu epizódu zo starodávnych čias izraelského národa, keď prorokovanie bolo na „výslni“. V jednom príbehu je vykreslený krásny vzťah medzi „starším“ prorokom a mladšími prorokmi. Na jednej strane bol Elizeus, skúsený a vážny prorok a na druhej strane „synovia prorokov“, teda prorockí učenici. V tomto obraze môžeme alegoricky vidieť pekný príklad spolupráce mladších so staršími v službe Pánovi.

Prorockí učenici zistili, že to, čo majú, je im pritesné. I naša mladá kňazská generácia už nie je celkom spokojná s tým, čo nachádza v našej cirkvi ako priestor pre svoju službu. Mladí duchovní pracovníci dostávajú dobré vzdelanie na fakulte, ale aj vo svete, kde majú možnosť ponavštevovať rozličné kresťanské spoločenstvá a vidieť ich prácu. Prítom však zisťujú, že to, čo nachádzajú doma v našich zboroch je akosi moc pozväzované – pritesné. Prichádzajú preto s mnohými dobrými nápadmi, návrhmi, námetmi a víziami. Uvedomujú si, že Pán cirkvi ich volá do širšieho priestoru rozličnej duchovnej práce, a preto sa chcú pustiť i do oblastí, kde sa starší duchovní pracovníci neodvažovali vstupovať. Chcú pracovať aj tam a takým spôsobom, kde to doposiaľ cirkev nepovažovala za nutné a na čo ešte nenašla overené spôsoby. Naša mladá generácia prichádza **so žiadosťou „postaviť inde nový dom na bývanie“**. Povedané slovami prorockých učeníkov: Poďme k Jordánu, donesme si odtiaľ každý po jednom brvne (teda toľko, koľko každý unesie) a urobme si tam miesto na bývanie.

A teraz prichádza to krásne, čomu by sme sa mali dobre naučiť v našej cirkvi: Elizeus, význačná prorocká autorita, im to dovolí. Povedal im: Choďte! Veľký Boží muž je veľkým i preto, že sa naučil neuraziť sa vo svojej prorockej exkluzivite. Nepomyslel si: tým mladým už nestačí to, čo bolo dobré celej mojej generácii, „neobuje sa“ do nich a neskritizuje ich, ale im dovolí a dáva im k tomu svoje „otcovské“ požehnanie. A nielen to, keď ho volajú so sebou, ide s nimi. –Urob nám po vôli a poď aj ty so svojimi služobníkmi. Ako nám starším to len ťažko padne, rozhybať sa a vstať, ísť do tvrdej práce. Vyjsť zo svojich zaužívaných spôsobov a podľa rady mladších, ísť s nimi a pomáhať im! Podobne by sme mali vedieť rozoznať pokyny Ducha pre nás „starších“, aby sme sa nechali vyburcovať a nadchnúť pre prácu našimi mladými bratmi a sestrami a nedbať tak veľmi na tú našu hierarchickú dôstojnosť. Ísť až dolu k Jordánu, k tým močarínám a keď treba, vstúpiť aj do tej mútnej vody a zobrať odtiaľ dobrý kus dreva na tú našu stavbu.

Keď mladí majú chuť stavať, budovať, my starší vyjdeme im v ústrety s dôverou, že aj oni majú tie svoje plány odvodené od Božích smerníc a verme, že i oni kladú tie svoje cesty do Božích rúk. Spofahnime sa, že aj im dáva Pán Boh dobré myšlienky a vnuknutia k práci.

To druhé, čo možno z toho prastarého príbehu vydedukovať je, že aj učeníci prorokov sa nezabúdajú chovať k starému prorokovi s úctou a dôverou. Odkrývajú mu svoje plány a túžby. A nielen to, oni ho chcú mať medzi sebou. Podvedome cítia, že potrebujú mať so sebou skúseného Božieho muža, mocného v zázrakoch. Veď Elizeus sa im nemusel ponúkať ani šikovne natískať, ako poniektorí z nás to robia, aby mali aký - taký dozor nad mladými. Sami ho volali a prosili o účasť na svojom diele. Či to nie je to, čo hľadá naša cirkev, aby sa dialo medzi jednotlivými generáciami služobní-

kov Božích? Aby sa spoločne, mladí i starší zapojili do nového budovania príbytku cirkvi, ktorý by bol priestranejší pre všetkých? Tam, kde kráčajú spolu Elizeus aj synovia prorokov, tam sa s nimi teší aj Duch Pánov. Vtedy sa ideálne spojí elán, nadšenie a vynaliezavosť mladých s múdrosťou a skúsenosťou starších pracovníkov na vinici Pánovej. Navzájom sa potrebujeme. Veľká škoda sa deje všade tam, kde si to služobníci Pána neuvedomujú. Synovia prorokov si to uvedomovali a myslím, že aj náš kňazský predvoj. Pálčivý problém však vzniká z toho, že starší bratia a sestry v kňazskej službe sa cítia ohrození a vytlačovaní z diela. Potom tu občas prepuká dokazovanie si svojej sily, žiaľ je to na úkor Božej veci. O ten biblický súlad medzi staršou a mladšou kňazskou generáciou je treba zápasiť v duchovnom boji, na modlitbách i v rozpravách. V našej cirkvi sa musí dosiahnuť taký kompromis a konsenzus v deľbe moci a práce, aby starší neboli nepríjemnými bremenami pre mladých, ba naopak, aby si ich želali mať medzi sebou a starší nevideli u mladých len ťažkosti a problémy. Mladí duchovní pracovníci bez pomoci, múdrosti a skúsenej viery starších nevydržia na ceste. Starší zasa na nej bez novátorského elánu mladých ustrnú na tradičných spôsoboch z minulých dôb misijne vyprázdnení.

Preto prosme Pána cirkvi, aby tak formoval naše správanie v nej, že spolu budeme požehnaním pre tento svet. Iste budeme musieť všeličo na sebe „otesať“, najmä to vyrastené „ja“, a tak urobiť ten krok k sebe navzájom, lebo inak zostane náš príbytok bez Pána a my v ňom budeme liezť „na nervy“ i samým sebe. A tak sa spoločne budujme v dom Boží, svätý, Bohu ľúbi, v ktorom sa bude tešiť prebývať s nami i Duch svätý.

Ján Ondrejčín

(Prednesené na Seminári s partnermi z Rakúska, Svätý Jur, 19.02.2005)

## Biblické zamyslenie

*„Ja, starší, vyvolenej Panej a jej dietkam, ktoré opravdivo milujem, a nielen ja sám, ale aj všetci, čo poznali pravdu, kvôli pravde, ktorá zostáva v nás a bude s nami naveky. Milosť, milosrdenstvo a pokoj od Boha Otca i od Ježiša Krista, Otcovho Syna, bude s nami v pravde a láske.*

Veľmi som sa zaradoval, že som medzi tvojimi dietkami našiel také, čo žijú v pravde, ako sme dostali prikázanie od Otca. A teraz ťa, pani, prosím - nie akoby som ti písal nové prikázanie, ale to, ktoré sme mali od počiatku: Milujme sa navzájom. A to je láska, aby sme žili podľa Jeho prikázaní. To prikázanie, ktoré ste počuli od počiatku je, aby ste žili v láske. Lebo do sveta vyšlo mnoho zvodcov, ktorí nevyznávajú, že Ježiš Kristus prišiel v tele. To je ten zvodca a antikrist. A dávajte si pozor, aby ste nestratili to, na čom ste pracovali, ale aby ste dostali úplnú odmenu. Každý, kto zachádza ďalej a neostáva v Kristovom učení, nemá Boha; kto zostáva v tom učení, má aj Otca aj Syna. Ak k vám niekto prichádza, a nepriháňa toto učenie, neprijmite ho do domu, ani ho nepozdravte; lebo kto ho zdraví, má účasť na jeho zlých skutkoch.

**Mnoho by som vám mal písať, no nechcel som atramentom na papieri, ale dúfam, že sa dostanem k vám a pohovoríme si tvárou v tvár, aby naša radosť bola úplná. Pozdravujú ťa dietky tvojej vyvolenej sestry..“**

*(Druhý list Jána)*

### Bratia a sestry

Opäť sa stretávame pri bilancovaní uplynulého roku. Mnohí majú výhrady proti mladým, že chcú zavádzať vždy niečo nové. Ale som presvedčený, že mladí či starí v cirkvi chcú to isté – aby poznanie Ježiša Krista vzrastalo medzi nami. Preto bilancovanie minulého roku chce-

me začať úvahou nad druhým listom Jánovým, kde Ján hneď na začiatku hovorí o sebe, že je starší (list bol písaný v 85 až 90 roku po Kristu, pravdepodobne 50 rokov po vzkriesení Ježiša Krista a Ján dosiahol zrejme vysokú autoritu, česť a úctu medzi cirkevnými zbormi, lebo bol zrejme v tom čase jediný žijúci apoštol) a list adresuje určitej pani s jej deťmi – čo je pravdepodobne miestny (lokálny) cirkevný zbor s jej členmi. Prijmime slová apoštola ako by ich písal nám, cirkevnému zboru Partizánska Ľupča spolu s jej členmi.

Ján skutočne nepíše nič nové. Hovorí to sám v 5. verši. Potvrďuje slová Šalamúnove z knihy Kazateľ 1,10: „Je niečo, o čom možno povedať: Pozri, to je niečo nové? Dávno to bolo vo vekoch, ktoré boli pred nami.“ Ale práve v tomto najkratšom novozmluvnom spise aj keď nenájdeme nič nové, nachádzame v ňom zhrnutie celej Novej zmluvy. Nehovorí nič nové, ale ako zdôrazňuje, veľmi dôležité!

Ján hovorí malému cirkevnému zboru:

- 1.) že pri cirkvi boli vždy zvodcovia
- 2.) že v cirkvi bola vždy láska
- 3.) a že v cirkvi má byť vždy pravda

### I. Pri cirkvi boli vždy zvodcovia

„Lebo do sveta vyšlo mnoho zvodcov, ktorí nevyznávajú, že Ježiš Kristus prišiel v tele. To je ten zvodca a antikrist.“ (v.7)

Koľký kontrast medzi dnešnou populárnou teológiou, ktorá hovorí „je jedno, čo veríte“, s ktorým prichádzajú mnohé meditačné skupiny a učiteľia úspešných



ľudí. Jána by dnes mnohí označili ako neústupčivého, úzkoprsého náboženského fanatika. Veď každého, ktorý neučí čisto, pravo, označuje za antikrista. Niektorí cirkevní odborníci by povedali, že to nie je na vzrast cirkvi, osvietení bohoslovci by povedali, že je to problematické, nadšenci ekumenickej reformy by povedali, že Jánove slová bránia jednote. Ale je skutočne zlé, čo Ján učil?

Často hovoríme, že nepriateľom ranného kresťanstva bol Rím. Ale Rím, napriek mnohým prenasledovaniám, nebol nepriateľ. Skutočným nepriateľom rannej cirkvi boli skrytí v cirkvi, ktorí sa snažili oklamať iných kresťanov. Tí, čo hovorili, že Kristus nebol vtelený, tí, čo používali evanjelium, aby zvýšili svoje rady. Všetci tí, čo chceli mať z evanjelia svoj vlastný prospech.

Keď sa my dnes dívame na svet i do vlastných radov, často povieme, ale to sme dospeli, kam tento svet speje. Ale sami počujeme, že to nie je nič nové. Tak ako nás chcú zviest mnohé sekty tým, že nám povedia, že aj oni sú kresťania či veriaci, bolo tomu aj v rannej cirkvi. Jehovisti – ponúkajúci pravé spasenie, jogíni ponúkajúci cvičenia, pravé oslobodenie a uvoľnenie a mnohí ďalší, ktorí sú skrytí i v cirkvi. Keď štatistika hovorí, že 20% ľudí, ktorí chodia pravidelne do kostola veria v reinkarnáciu – prevtelenie, čo totálne popiera kresťanskú vieru, svedčia o tom, že ani medzi tými, ktorých považujeme za 100% veriacich, tým, že chodia pravidelne do kostola, si nemôžeme byť istí. I prospechári sa nájdu v cirkvi, tak ako v Skutkoch apoštolských Šimon videl dobrý zisk v udeľovaní Ducha svätého, aj v cirkvi sa nájdu takí, čo chcú v nej nájsť vlastný zisk. Akosi sa prenieslo z minulých štruktúr, že byť členom v nejakej organizácii či strane, má priniesť pre mňa osobný prospech, lebo „kto nekradne, okráda svoju rodinu“.

Žiaľ, toto sa dostáva i do cirkvi, nezištné dávanie pre prospech všetkých sa zmenilo na nedávanie a vlastný prospech.

Ján proti všetkým takýmto falošným hovorí jasne, kto zostáva vo falošnom učení, neprijmite ho do domu, ani sa mu nepozdravte. A my častokrát, aj keď máme vážne podozrenia i dôkazy o falošnosti niektorých ľudí, ľahostajne to prehliadame, bojíme sa niečo povedať, aby sa neurazili a tak nechávame ich na tom mieste konať ďalšie zlo. Preto venujme väčšiu pozornosť rodine a cirkvi, čo sa okolo nej deje, lebo cirkev nikdy neničilo vonkajšie prenasledovanie (naopak v tom silnela), ale cirkev ohrozovalo a ohrozuje ničenie zvnútra.

Ďalej na čo máme pamätať a na čo nás Ján upozorňuje, že

## II. V cirkvi bola vždy láska

„A teraz ťa, pani, prosím - nie akoby som ti písal nové prikázanie, ale to, ktoré sme mali od počiatku: Milujme sa navzájom“ (v.5)

V dnešnej dobe počúvame veľa o láske, presnejšie o pokoji a mieri. Ustanovuje sa čoraz viac nadnárodných inštitúcií, aby tento mier, pokoj a lásku kontrolovali. Ale ani toto nie je nič nové. Už v 5. knihe Mojžišovej je vyjadrené, že Boh chce od nás: „Milovať budeš Hospodina, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou a celou silou.“ (5M 5,6) Ježiš pripája aj slová 4. knihy Mojžišovej „a bližneho ako seba samého“ (4M 19,18) a označuje to za najväčšie prikázanie. Prikázania nám totiž ukazujú našu hriešnosť, ale zároveň nám tým ukazujú i veľkú Božiu lásku k nám.

„A to je láska, aby sme žili podľa jeho prikázaní. To prikázanie, ktoré ste počuli od počiatku je, aby ste žili v láske.“ (v.6) Dnes je omnoho viac veriacich ako za čias ap. Jána, a predsa nevidíme vo svete o toľ-

ko viac lásky. A tu si musíme uvedomiť, že práve plnením Božieho zákona túto lásku ukážeme. Keď nebudeme kradnúť, zabíjať čo i len pohľadom či slovom, nebudeme rozbiť manželstvá, nebudeme hovoriť ľži na druhých ľudí. Tým sa prejaví aj láska, ktorá je jedným zo základov cirkvi.

Dnes si však v cirkvi mylne vysvetľujeme i odkaz reformácie. Mnohí hovoria, môžem hrešiť, veď Boh je láska, On nám všetko odpustí. Ale to je taká istá hlúposť, ako tvrdiť: milujem svoje deti, preto ich nepotrestám, keď urobia niečo hrozne zlého. Každý dobrý rodič, ktorý miluje svoje dieťa, ak ono urobí niečo zlé, tak ho potrestá, aby to už viackrát nerobilo. A to isté platí aj o Bohu. Keď nás trestá, robí to z lásky, aby sme sa poučili a nekonali to, čo nás vedie do záhuby. Preto, aj my ukážme lásku k Bohu tým, že budeme konať všetko, čo nám povedal, deň po deň. Lebo to je skutočná láska, ktorá má byť prítomná i pri nás.

### III. V cirkvi má byť vždy pravda

V prvých štyroch veršoch Ján používa 4 – krát slovo „pravda“. V druhom verši píše: „kvôli pravde, ktorá je v nás, bude s nami naveky.“

I v Evanjeliu Jána 8,32 sa píše: „a poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí.“ A práve tieto slová si dali vryť na základ-

ný kameň jednej školy. Ale to bolo vytrhnuté úplne z kontextu. Áno, škola učí, je založená na vzdelaní. A čím viac sa učíte, tým viac ste slobodní v štruktúrach tohto sveta. Ale Ján píše o pravde, ktorou je Boh. Lebo len to je skutočná pravda, cez ktorú môžeme byť skutočne slobodní.

Ján učí: „Lebo zákon bol daný skrze Mojžiša, ale milosť a pravda stala sa skrze Ježiša Krista.“ (J1,17). Preto aj my, aj cirkev, nemá hľadať pravdu a uplatnenie cez moc, ale cez Ježiša Krista. Často si zúčame, že je nás málo a hľadáme spôsoby, ako zväčšiť naše rady. To je iste správne, k tomu nás vedie i Ježišov misijný príkaz, ale pri tom nesmieme stratiť pravdu. Nesmie požiadavka počtu prejsť pred požiadavku zotrvania v pravde. Nezamieňajme pravdu za spôsoby prezentovania pravdy. Nezamieňajme si tradíciu, vžitú obrady s pravdou. Lebo v cirkvi má zostať pravda – Kristus a nie naše predstavy a vžitú zvyky. Preto aj my nechajme v cirkvi Krista a nie naše mylné predstavy.

Na základe Jánovho zhrnutia, ničoho nového, len zhrnutia učenia Novej zmluvy, pozrime sa do nášho života, do našich zborov i cirkvi, či aj my sme dokázali spoznať pri nás falošnosť, či sa vo všetkom prejavila láska a či sme zotrvali v pravde.

*Lubomír Turčan, z výročného konventu  
CZ ECAV Partizánska Ľupča*

## Slovo predsedu

### - Zbor biskupov odmieta dialóg

Milé kolegyne, milí kolegovia, toto vám píšem už druhýkrát. Prvýkrát som chcel dostať zo seba všetko, ale je toho veľmi veľa. Nakoniec som to nechal a podelím sa s vami len o niekoľko dojmov.

V Prahe som sa zúčastnil Valného zhromaždenia SPEK a tiež Teologického kurzu. Témou bol Český ateizmus

a tiež Cirkev českobratská evangelická v agentúrnom rozpracovaní Štb. Faraársky spolok požiadala Ústav vyšetrovania a dokumentácie zločinov komunizmu o spracovanie danej problematiky vo vzťahu k ich cirkvi.

Dokument je už na svete, ak by ste mali záujem, doniesol som niekoľko kusov. Cir-



kev ho rozoslala na všetky cirkevné zbory a je na nich, čo s dostupnými informáciami jednotlivé zbory urobia. Z dotknutých na zozname sa za svoj, nazvime to omyl, ospravedlnili zatiaľ údajne dvaja. Jedným z nich bol aj bývalý synodný senior Miloš Hájek, ktorý dva týždne pred smrťou v liste vyznal svoj omyl a chybnosť stratégie, ktorú na čele cirkvi zvolil.

Silný dojem na mňa zanechal rozhovor s katolíkom Tomášom Halíkom pri obede, ktorý bol jedným z prednášajúcich. Vyznával svoju lásku k evanjelikom i hĺbku vzťahov, ktoré dodnes s nimi pestuje.

Neodpustil som si otázku na jeho názor na súčasný ekumenizmus. Pokúsim sa jeho slová interpretovať čo najpresnejšie: „Evanjelici by nemuseli pápeža uznať organizačne, stačilo by morálne – predsa nejaká strecha musí byť, nóó a Cirkev má mnoho rádov a pod., evanjelici by mohli fungovať v rámci tejto kompatibility Cirkvi.“

Žil som v ilúzii, že súčasný „ekumenizmus“ je špecifikom iba slovenských katolíkov. Uistil som sa, že je to oficiálna stratégia. Dvere sú konečne otvorené, môžeme sa pokorne vrátiť do pravej cirkvi.

Ďakujem, nestojím o inštitucionalizovanú neomylnosť, zatiaľ mi stačí neinštitucionalizovaná a mám dojem, že v istom ohľade ešte tvrdšia neomylnosť na pôde ECAV.

Výbor ZED cestoval do Bratislavy na rozhovor so Zborom biskupov. Zbor biskupov na toto stretnutie nepozval predsedu ZED. Chcem aj týmto poďakovať členom Výboru ZED, ktorí chápu, že Výbor ZED bez predsedu nie je Výborom ZED a tiež, že biskupi majú povinnosť rozprávať nielen s predsedom ZED, ale aj s každým jedným členom ECAV, ktorý prejaví o to záujem. Napriek nepozvaniu som na rozhovor prišiel. Očakávaný dialóg sa neuskutočnil. Podrobnejšie o tomto stretnutí píše brat Zajden.

Obzvlášť chcem poďakovať jednému z členov Výboru ZED za postoj, ktorý zaujal vo chvíli, keď mu bolo sprostredkované ponúknuté prevziať funkciu predsedu ZED. Vychádza mi to tak, že keď sa nedarí eliminovať celý Výbor ZED, ako poslednú baštu nezávislosti v ECAV, tak aspoň jeho predsedu.

Dialóg je podmienený mojím ospravedlnením sa a ospravedlnením sa Výboru ZED. Prejudikačne, dopredu máme uznať svoju vinu. Nieкто je presvedčený, že sme vinní, máme sa skloniť pred jeho názorom a kajať sa.

Kritika sa nepovoľuje. Dialóg je možný pravdepodobne až po exekúcii, ktorú, ako mi vychádza z otázok na poslednom vypočúvaní na GBÚ, by sme na sebe mali vykonať sami.

Niekoľko uznesení z kuchyne GP:

#### **Uznesenie č.13/05**

- a) GP navrhuje synode, aby zástupca ZED nebol členom v žiadnom grémiu cirkvi
- b) GP žiada Právny výbor vypracovať novelu CÚ ECAV, v ktorej by sa vypustilo ustanovenie o účasti ZED a ich zástupcov vo všetkých grémiách cirkvi.

*Dúfam, že aspoň v zborových presbyterstvách bude môcť člen ZED participovať ako hosť s poradným hlasom (poznámka autora).*

#### **Uznesenie č. 14/05**

GP konštatuje, že ZED ako registrovaná organizácia porušuje vlastné stanovy. Ak sa vzťah výboru ZED k cirkvi nezmení, cirkev podá návrh na zrušenie tejto organizácie.

#### **Uznesenie č.15/05**

GP vyzýva brata Meňkyho, aby sa písomne ospravedlnil bratom Linkeschovi a Mišiakovi, bratovi generálnemu biskupovi a zboru biskupov. Realizácia uznesenia je podmienkou účasti brata Meňkyho na stretnutí so zborom biskupov.

Toto sú uznesenia zo 4.2.2005.

Aby vás nemýlilo. GP tvoria aj biskupi a dozorcovia, t.j. 6 hlasov. Predsedá mu generálne predsedníctvo. To znamená, že keď GP vyjadrí dôveru zboru biskupov, tak si ju vyjadria sami sebe. Okrem nich je tam ešte väčšina loajálnych ľudí, ktorí hlasujú ako treba. Môžu mi oponovať, že je tomu inak, ale na poslednom GP ma o tom presvedčili. Hlasovali za uznesenie, podľa ktorého sa mám ospravedlniť, bez toho, aby ich zaujímalo, čo som napísal. Text bratovi Linkeschovi bol prečítaný celý, z textu bratovi Mišinovi najmladšiemu jedna veta a text, ktorým som mal uraziť seniora Mišiaka nikoho ani nezaujímal.

Moje „ospravedlnenie sa“, ak bude ešte priestor, si budete môcť prečítať v Melanchtonovi, ktorý sa stáva tiež nepohodlným. Nezávislá tlač nie je žiadúca.

Možno vás bude zaujímať, ako dopadlo vaše hlasovanie za generálneho biskupa, za dokončenie jeho funkčného obdobia. Nie podľa jeho predstáv.

GP oznámilo, že na žiadosť reagovalo 188 opýtaných (aj keď niekoľko hodín pred tým, podľa zdrojov blízkych GBÚ, to bolo 103 odpovedí), z toho 12 respondentov sa nevyjadrilo ani za ani proti. Traja našli odvahu a vyjadrili sa za odstúpenie. Teda 173 duchovných sa vyjadrilo za, čo brat gen.biskup považuje za väčšinu.

Kolko je nás? Žeby 173 krát 2 to je podľa mojich výpočtov 346. 346 - 1 je 345, teda máme na Slovensku 345 duchovných. Aby to bola nadpolovičná väčšina?

Na prosbu o preukázanie týchto hlasov sa brat generálny biskup férovo postavil za utajenie týchto hlasov.

Aby, ak by prišiel k „moci“ niekto iný, nebol nikto perzekvovaný. Tak som to vyrozumel z jeho argumentácie.

Na stole v pracovni sa mi povaluje Zápisnica vnútromisijnej pastorálnej konferencie a zakladajúceho Valného zhromaždenia ZED, Piešťany 12. a 13. februára 1990. Čítam na titulnej strane obsah:

Juraj Struhárik: Mám proti tebe .....	1
Zápisnica .....	7
Pavel Proksa: Kázeň.....	11
Daniel Veselý: Úvodná reč.....	16
Dušan Albíni: Rehabilitácia cirkevnej správy.....	19
Julius Madarás: Demokracia, sloboda, bratské vzťahy v obnove našej cirkvi a jej správy.....	23
Programové vyhlásenie.....	27
Demokracia, sloboda, bratské vzťahy v obnove našej cirkvi a jej správy. To sú sny mnohých.	

Snívali o nich pred pätnástimi rokmi v Piešťanoch, keď svitalo na lepšie časy, snívali o nich kolegovia a kolegyně v rokoch 1968-1969 počas „Klamného úsvitu“, i tí v rokoch po 1948, keď ich zatvárali a odoberali im štátne súhlasy k výkonu duchovskej služby.

Milí kolegovia a kolegyně. Prežívame veľmi vážne obdobie v dejinách našej cirkvi. Nepodceňujte súčasný zápas. Nejde len o orientáciu ECAV a jej ducha, ale aj o vašu spásu. Súhlasím s názorom brata Sotáka st., že sa mnohí bojíte, kalkuluje, vyčkávate, aj keď tušíte, kde je pravda a cesta.

Napísal som to jednému kolegovi, ktorý sršal glosami na internete a teraz divne zamíkol a píšem i vám citáť zo Zjavenia Jánovho z kapitoly 21. „Bojzliví však, ... budú mať po diel...“ Poznáte ten text.

Máme jedinečnú možnosť osvedčiť svoju odvahu viery.

S priáním hlbokého prežívania poslania trpiaceho a vzkrieseného Krista, Jeho poslušnosti, odvahy a ochoty trpieť

váš Ján Meňky

# Valné zhromaždenie ZED

Poprad 17.11.2004

Andrej Hajduk  
Pred Tebou s prosbou stojím,  
Pane, skloň sa k vzdychom mojim,  
počuj, volá dieťa Tvoje, pomôž uniesť  
skúšok boje.

Ty si pomoc, Ty si sila, čo sa neraz dosved-  
čila.

Chcem Ťa sláviť, chváliť znova, vrelo vy-  
rieť vďaky slová

na česť Tebe, Tvojmu menu v širom svete  
slávenému. Amen.

## 1Kráľov 21,2.3

*„Raz povedal Acháb Nábotovi: daj mi svoju vinicu, bude mi na zeleninovú záhradu. Lebo je blízko pri mojom dome. Ja ti dám miesto nej lepšiu vinicu. Ak sa ti bude páčiť, dám ti v peniazoch, koľko je hodná. Nábót povedal Achábovi: Nech ma Hospodin chráni, ak by som ti mal dať dedičstvo po svojich otcoch.“*

Milí bratia a sestry!

Zeleninová záhrada je dobrá vec. Všet-  
ličo potrebné a užitočné sa v nej dá do-  
pestovať. Pohľad na ňu je lahodný oku,  
zvlášť keď je dobre zavlažovaná a obro-  
bená. Ale zeleninová záhrada nie je vini-  
ca. Čo z nich má väčšiu cenu? Čo z nich  
má väčšiu hodnotu? Človek, ktorý sa na  
svet pozerá prirodzenými očami, ľahko  
vec zhodnotí.

Z tohto pohľadu hodnotil situáciu kráľ  
Acháb. Žiadal si vinicu Nábota, Jezreel-  
ského občana, ktorá susedila s jeho po-  
zemkami, aby si ju mohol kúpiť, alebo vy-  
meniť. Na ponuke sa nezдалo byť nič zlé.  
Veď mu ju nechcel ukradnúť. Dokonca po-  
núkol Nábotovi, že ju vyplatí alebo vyme-  
ní za lepšiu. Na prvé počutie ponuka veľ-  
mi seriózna a korektná. Nikto by nemal

proti nej nič namietat, a preto sa Acháb  
domnieval, že Nábót ju neodmietne.

Problém je však v tom, že Nábót sa  
dívá na veci, na život, na svoju vinicu aj  
na kráľovu túžbu po zeleninovej záhrade  
inými očami. A preto veľmi jasne a rezo-  
lútne kráľovu ponuku odmieta slovami:  
*„Nech ma Hospodin chráni, ak by som ti mal  
dať dedičstvo po svojich otcoch.“* Odvoláva  
sa na Hospodina, lebo vie, že vinica, kto-  
rá mu patrí, je dedičstvom po otcoch, de-  
dičstvom, ktoré siaha až do dôb rozdeľo-  
vania zaslúbenej zeme.

Nie je to nejaká romantická nostalgia,  
ktorá ho pri práci vo vinici viaže so spomienkami na svojho otca, či deda. Ale je to oveľa viac. Je to poslušnosť Božiemu slovu, poslušnosť Božej vôli, ktorá má duchovný rozmer pretavený do celkom konkrétnej podoby, zaznamenanej v Tóre: *„Každý z Izraelcov má sa pridržať vlastníctva svojho otcovského kmeňa.“*

Nábót sa dívá na život cez Božiu vôľu  
a ona je tou príčinou, pre ktorú nemôže  
ani predať ani vymeniť dedičstvo, kto-  
ré sa viaže so zaslúbením vernosti práve  
Božej vôli. A tak na počudovanie Achába  
Nábót jeho skvelú ponuku odmieta a zá-  
roveň mu tým pripomína, že v Božom  
ľude to nie je kráľ, kto je najvyšší a naj-  
mocnejší, kto môže žiadať, po čomkoľvek  
túži a pokladá za dobré, ale je to Boh, kto-  
rému sa má aj kráľ ako prvý, ako príklad  
pre ostatných v národe, podriaďiť.

Ako veľmi prevyšoval Nábót svojho  
kráľa. Ako veľmi prevyšuje múdrosť vie-  
ry tú, ktorá je len pozemská.

Svojou poslušnosťou Božej vôli stal sa  
Nábót predobrazom Toho, skrze ktorého  
sme aj my, bratia a sestry, nadobudli de-

dičstvo, dedičstvo Božie. Dedičstvo zasľubenej zeme. Dedičstvo, ktoré otvára oči vidieť inak, ako vidí svet. Vidieť vierou, ktorá chce byť poslušná Tomu, ktorý dáva všetko. A Ním je Pán Ježiš Kristus. On pre svoju vinicu položil život. Pre tú úbohú vinicu, ktorá sa nejednému zdala, že už nezarodí, že prináša len trpčiaciky. Koľkí nechápali, že kvôli nej šiel na potupnú a hroznú smrť na kríži! A koľkí ani dnes nevedia, že tej vinici dal svoj život, ktorý prináša svoje ovocie a stojí za to mať účasť na tomto dedičstve v prítomnosti i v budúcnosti. On jediný je to najlepšie dedičstvo. I vtedy, keď sa nám ponúkajú iné možnosti, možno lukratívnejšie, rozumnejšie, výhodnejšie ako jedina „stará vinica“, v ktorej treba tvrdo pracovať. V ktorej je ukrytá múdrosť i práca mnohých verných.

Nie raz sa v histórii opakovala podobná situácia, keď sa dostali do sporu mocní s vernými. Tento príbeh totiž „odhaľuje trvalý konflikt medzi zachovaním vernosti a potrebou prispôbiť sa svetu.“

Každý z nás je súčasťou tohto príbehu. Každému z nás sa čas od času ponúka, aby vymenil dedičstvo otcov. Aby ho dal na „zeleninovú záhradu.“ Alebo aby dokonca urobil z vinice, ktorá mu nepatrí, ale je dedičstvom Božieho ľudu, zeleninovú záhradu. Ponúka sa nám to skryte vo vnútri, ale aj celkom zjavne. Celkom nenápadne, nevinne, ba možno dokonca aj korektne a pre nás veľmi výhodne. Ba dokonca nám možno prídu na um aj celkom dobré dôvody, ako skúsiť niečo nové a iné, čo rýchlo zarodí a nespomínať a nemyslieť pri tom na staré zásady a zákony, veď ich treba prispôbiť novej dobe! Dnes sa predsa žije ináč, aj cirkev musí fungovať ináč! Možno by už bolo dobré zabudnúť aj na drinu otcov, ktorí v nej nechali svoju silu, um, nejuden aj život! Možno by

bolo dobré zabudnúť na to, že vinica patrila mojej rodine, celým generáciám a má patriť aj mojim deťom. Možno?

Možno sa niekomu zdá, že mať „len“ hrozno je málo. Že to má byť pestrejšie. Ale víno je nápojom kráľovstva Božieho. Ono je obrazom toho, čo nám Ježiš Kristus – pravý vínny kmeň ponúka v sebe samom – slobodu, pravdu, lásku, nádej aj budúcnosť. A preto nikto z nej nemá robiť zeleninovú záhradu. Nikto nemá na to právo. Lebo zeleninová záhrada podľa Dt 11,10, kde označuje Egypt, to je otroctvo a nesloboda. Prečo sa máme vracieť tam, odkiaľ sme boli mocnou Božou rukou vytrhnutí? Veď máme byť svetlom a spásou. Dedičstvo, ktoré nám otcovia zanechali, je bohaté, lebo Jeho podstatou a obsahom je zvesť o Ukrižovanom a Vzkriesenom, o živom Spasiteľovi. Zvesť o jedinom Pánovi, ktorému máme byť všetci podriadení, zvesť o ospravedlnení hriešnika. Prečo sa máme vzdávať jedinej Pravdy? Prečo pliesť hlavy jednoduchých ľudí, aby nevedeli, kam patria? Prečo zabúdať na útrapy Prešovskej jatky, galejníkov a všetkých ostatných, ktorí nepredali vinicu, ale pre ňu trpeli v dávnej i nedávnej minulosti? Ktorá iná cirkev to robí? Zradí čisté učenie? Ktorá cirkev k nám posiela na „hostovanie“ svojich farárov? Zato naši farári môžu chodiť hostovať do cirkví s inou vieroukou. To len nám nezáleží na tom, v čo veríme a ako vyznávame! Nie tak dávno som napísala, že cirkev nie je súkromná firma ani s.r.o. Dnes pridávam: vinica – to predsa nie je futbalový klub! Horia nám srdcia za vinicu?

Nábot povedal múdro: „Nech ma Hospodin chráni!“ Takto vyznal, čo od Hospodina dostal, len Hospodin ochráni. On je len slabý človek, ktorý podlieha rôznym veciam. Vyznal svoju malosť a hriešnosť. Nespoliehal sa na seba, ale na Hospodina.

A Hospodin ho ochránil, dal mu silu, aby v tom boji obstál. Nie ako tí, ktorí zlyhali najviac, ktorí vedeli, že proces s Nábotom je vykonštruovaný, lenže viac sa báli Jezábel ako Hospodina. Viac im záležalo na svojich postoch, kariére, na majetku.

Milí bratia a sestry, evanjelická cirkev je tou vinicou, ktorá je zverená do našej starostlivosti. Je nám zverená ako dedičstvo, na ktorom pracovali naši otcovia, skropená ich slzami a poliata ich krvou. Je to vinica, ktorá je smerovateľom k nehnúcemu dedičstvu, k zaslúbenej zemi nebeského kráľovstva. Treba v nej pracovať, tvrdo a namáhavo. Po rokoch neslobody treba kľčovať, štepíť, čistiť, vysádzať, nevzdávať sa. Zvrúcňovať vieru, aby sme ju mohli aj odovzdať dedičom v najlepšom stave. Modliť sa a ešte viac poznávať učenie našej cirkvi a na ňom

pevne stáť. Treba viac upevňovať evanjelické povedomie namiesto zakrývania bludov, ktoré ešte stále aj v učení aj v praxi katolíckej cirkvi sú. A jednotu hľadať a nachádzať jedine pri Pánu Ježišovi a nie u pápeža a svätých. Povedzme si aj my, nech nás Hospodin chráni.

Zeleninová záhrada je dobrá vec, ale v duchovnom zmysle stojíme v službe Pána Ježiša a On je Pánom vinice. Vinicu nám dal do dedičstva. Nech nás On sám chráni od toho, aby sme sa toho dedičstva otcov vzdali! Aby sme nevedeli rozoznať, čo je jej na prospech a čo je nám na skazu. Aby sme nedocenili význam toho, čo nás vedie k nehnúcemu dedičstvu v nebesiach. Prosme Ho, aby sme pre ňu žili a pracovali, a keď treba, vedeli aj život položiť. Amen.

*Katarína Hudáková*

## **Správa predsedu ZED ECAV na Slovensku**

**za obdobie medzi Valnými zhromaždeniami od 17. júna 2003 do 17. novembra 2004, prednesená na Valnom zhromaždení ZED ECAV na Slovensku, konanom dňa 17. novembra 2004, v Poprade v Mestskej hale**

Milé kolegyně, milí kolegovia, vzácní zahraniční hostia, stretávame sa tu dnes vo výročný deň, keď už ubehlo 15 rokov od pádu totalitného režimu. Či si chceme uvedomiť alebo nie, všetci sme ním hlboko poznačení. Starší, ktorí prežili hroznú 50-te roky, stredná generácia, ktorá sa narodila do týchto pomerov, i vy, najmladšia generácia, ktorá sa neraz usmieva nad našimi reminiscenciami, „nasávali“ ste totalitu v materinskom mlieku. Už či zmena, ktorú si dnes pripomínáme, bola výsledkom dohovorov veľmocí USA a ZSSR za asis-

tencie kapitalistického Nemecka alebo to bolo inak, v každom prípade nám kresťanom Pán Boh v nej daroval novú neopakovateľnú možnosť. Jemu hlavnému za ňu chcem na tomto mieste poďakovať.

Skončila moc jednej strany. Skončila? Neskončila? Možnosťou účasti na privatizácii a nepostavením mimo zákon opäť jej členovia ťahajú nitky. Vzťahy zostali a ich prítomnosť cítime. Žiaľ, aj v ECAV.

Hovoríme o slobode: tlače, zhromažďovania, prejavu...

Niet jej. Veľmi rýchlo nastúpila totalita finančnej moci. Nehovorím tu teraz

iba o spoločnosti, v ktorej žijeme. Myslí hlavne na ECAV.

Jeden náš starší kolega hodnotí ECAV na Slovensku ako jednu z posledných bášt totalitnej moci. Dávam mu za pravdu. Možno si to mnohí ani neuvedomujú:

GBÚ so svojim vedením a aparátom prerozdeľuje štátne peniaze pre platy farárov. Stačí administratívny zásah, odoslanie citácie zo Zákonníka práce a farár resp. farárka je zlikvidovaná. Vyložená z fary, nikto sa nestará, že žíví študujúce deti. Samozrejme, nehrozí to každému. Iba tomu, kto má názor a nedajbože iný názor, ako je očakávaný.

Absencia prirodzenej duchovnej autority úradu je nahrádzaná zastrašovaním. Predvolávanie na „koberec“, opäť kapitalistický Zákonník práce, zneužívanie ukradnutej moci pri prevoľbe do ďalšieho volebného obdobia, pri voľbe do funkcie zborového farára. Toho všetkého sme boli svedkami v uplynulom období. Boli sme účastní zhromaždenia vo Zvolene, ktoré po vzore 1. májových demonštrácií malo deklarovať, že v ECAV je všetko v poriadku. Očakávané diskutovanie o množstve nakopených problémov sa nekonalo. Dokonca mi bolo odobrané slovo, keď som chcel zvestovať evanjelium zhromaždeniu citáciou Božieho slova: „Bez krvi Baránkovej niet vykúpenia, záchranu.“ Bez bolesti z otvorenia hnisajúcich rán minulosti i prítomnosti sa dopredu nepohne. Chápem mnohých, ktorí majú z toho strach a nechce sa im do toho. Inej cesty však niet. Poznáme slová Pána Ježiša na adresu nekajúcich Židov. „Ak vy zostanete v mojom slove, ste naozaj moji učeníci. A poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí. Keď vás teda Syn vyslobodí, budete skutočne slobodní.“

Dávam návrh, aby Valné zhromaždenie poverilo Výbor ZED pripraviť Vyznanie viny

za duchovných ECAV za obdobie totality, keď iba zdravé jadro okolo 60 kňazov bolo ochotných ísť do otvoreného stretu, byť väznení a prísť o súhlas vykonávať duchovenskú službu. Tiež dávam návrh, ktorý by čiastočne napravil chyby, ktorých sme sa dopustili v uplynulých 15 rokoch, keď sme do funkcií v ECAV volili ľudí bez predchádzajúceho lustračného osvedčenia. Navrhujem, aby každý, kto chce kandidovať na funkciu počnúc od seniora, predložil oficiálne lustračné osvedčenie. Je veľmi pravdepodobné, že mnohí, ktorí si na udávaní bratov a mnohých iných službách pre totalitný ateistický režim vybudovali cirkevnú kariéru, sú dodnes v cirkevných funkciách a zužitkovávajú svoje skúsenosti z minulého obdobia. Mnohé ich výkony hodnotím ako profesionálne:

- neuverejnenie komuniké vyše 100 kňazov ECAV pre evanjelickú verejnosť v Evanjelickom posle;
- prípravu cirkevných zákonov;
- obsadzovanie funkcií v jednotlivých grémiách /dokonca aj do Bohoslužobného výboru môže ísť len loajálny; ten, koho navrhne niekto iný, je zlý/;
- pokus o destabilizáciu ZED, pokus o preregistráciu, pokus spustiť lavínu vystupovania zo ZED;
- opätovné návrhy na vylúčenie zástupcov duchovných z grémií ECAV;
- zmena paritného pomeru ordinovaných a neordinovaných v neprospech ordinovaných;
- mediálna politika;
- držanie duchovenstva v chudobe;
- držanie v závislosti – ku všetkému je potrebný súhlas, dokonca aj seniorát je vydieraný neudelením súhlasu k voľbe kandidátom na post seniora (súčasný administrátor je výhodnejší ako ľudia, ktorí si to predstavujú inak);



- predstieranie záujmu o cirkve a jej členov...

Je toho veľa. Viacerí mi poslali mnohostránkové analýzy situácie z mnohých oblastí života ECAV. Nie je možné všetko zhrnúť do tejto jednej výročnej správy.

**V každom prípade potrebujeme byť oslobodení:** od hriechu, od samých seba a hľadania vlastných výhod v cirkvi, od strachu, ktorého sa nezbavíme nijakou zmenou spoločenského režimu, ale ktorého nás môže zbaviť iba Syn, Boží Syn Ježiš Kristus. Ak nás Syn oslobodí, bude sme skutočne slobodní.

Cirkve i spoločnosť potrebuje kňazov, slobodných ľudí oslobodených k službe. Žiaľ, keď pozorujeme vývoj, vidíme cirkve v závoze politiky, filozofie, ducha času. Túžim, aby sme z tohto stavu vystúpili. Ak soľ stratí chuť, na nič nie je použiteľná, len ju vyhodíť, aby ju pošliapali. Každá spoločnosť potrebuje piliere, osobnosti, ktoré hovoria jasne, hovoria pravdu poznanú z Božieho slova a ľudí varujú i povzbudzujú. Ak chceme takými byť, jednou z podmienok bude nezávislosť od štátnych peňazí. Je to veľmi vážna úloha, ktorá nás v budúcnosti čaká. Bude to hodina pravdy pre naše zbory i nás mnohých.

Túto úvodnú časť zakončím citátom z Evanjelia Jána 10,17: **„Otec ma miluje preto, lebo dávam svoj život... Nikto mi ho neberie, ja ho kladiem dobrovoľne.“**

Dovolím si na základe tohto textu jednu výzvu: Preto, že nás Otec miluje, dajme Mu svoj život. Cez storočia nejde o nič iné. Buď som spoznal Božiu lásku k sebe, alebo môj život demonštruje, že sa mi ešte nezjavila a celý svet sa točí iba okolo mňa, môjho pohodlia, mojej kariéry, ak to tak môžem nazvať.

Žijeme vo veľmi vážnom období. Miera globalizácie naberá nepríjemné rozmery, nezdravý liberalizmus prevracia základné hodnoty /vzťah muža a ženy, rodinu/, na ktorých stálo ľudstvo. Pod rúškom tolerancie a práva sa nenormálne prezentuje ako normálne a budme si istí, že trpké ovocie tohto vývoja budeme skoro žať a my, ako spoločenstvo cirkvi, nesieme za to svoju zodpovednosť. Nech je nás počuť veľmi jasne, aj proti prúdu. Nech dokážeme jasne zvestovať Božie slovo do dnešnej konkrétnej situácie.

Činnosť jednotlivých seniorátnych ZED. O tejto činnosti môžem hovoriť na základe správ, ktoré mi zaslali seniorátni predsedovia a tiež mojich osobných skúseností v ZED ŠZ- seniorátu. Správy som neobdržal od všetkých predsedov, uznávam, že som o ne požiadal v dosť krátkom termíne pred VZ ZED.

Činnosť väčšiny seniorátnych ZED je koncentrovaná na pravidelné stretávanie sa bratstva a sesterstva raz mesačne mimo prázdnin. Obsahom sú vzdelávacie prednášky, prípravy kázni, spoločenstvo pri VP. Tiež stretnutie sa farárskych rodín, či už pri guláši, alebo kapustnici. Jeden seniorát pestuje dokonca medzinárodné vzťahy s kolegami z východnej Moravy, Košický a ŠZ- seniorát prežili krásny športový deň. (Niektorí sa liečia z následkov dodnes).

Môžeme mať rôzne predstavy o činnosti ZED v jednotlivých seniorátoch, ale myslím, že všetky tieto aktivity napomáhajú budovaniu bratsko-sesterských vzťahov, lepšiemu spoznávaniu sa pri neformálnych rozhovoroch i budovaniu spolupatričnosti a spoluzodpovednosti jeden za druhého. V niektorých seniorátoch sa snažia vyriešiť isté napätie, ktoré vzniká zo spojenia seniorátnej schôdze a stretnutia ZED. Veríme, že sa nájdú schodné riešenia.

Z tohto miesta sa chcem ospravedlniť: Na našom prvom stretnutí so seniorátnymi predsedami ZED v Gerlachove sme si slúbili pravidelné stretávanie sa Výboru ZED so zástupcami jednotlivých seniorátov, žiaľ, k tomuto nedošlo.

Veľmi ma to mrzí a verím, že v budúcnosti sa nám podarí urobiť nápravu. Výbor ZED pracuje na ochotníckej báze, to znamená, že neraz sa zasadania Výboru konali v nedeľu hlboko do noci, resp. skorých ranných hodín. Chcem poďakovať členom Výboru ZED za obetavosť, čas, lásku a ochotu, s ktorou sa zhostili práce pre nás všetkých, naše rodiny i celú ECAV. Výbor zasadal od posledného Valného zhromaždenia 9-krát. Tiež viacerí členovia Výboru reprezentovali ZED v zahraničí.

Odbočil som od seniorátnych ZED k Výboru ZED. Chcem sa ešte vrátiť. Bratia a sestry z DN- seniorátu zaujali spoločné stanovisko k situácii medzi vedením cirkvi a Výborom ZED a majú dojem, že 17. 11. 2003 v Poprade sme tomuto ich stanovisku nevenovali patričnú pozornosť. Budem iniciovať, aby sa Výbor ZED zaoberal týmto stanoviskom a venoval mu patričnú pozornosť.

Ďakujem seniorátnym predsedom ZED za námahu a trpezlivosť pri budovaní spoločnosti, i vám všetkým, ktorí sa podieľate na činnosti ZED svojou účasťou.

Sociálna oblasť činnosti ZED. Vďaka Bohu, úspešne pokračuje autoprogram, tiež sociálno-penzijný program, do ktorého prispievame 1 percentom, i študijný program. Snažili sme sa rozšíriť program podpory detí aj o deti predškolského veku, žiaľ, zatiaľ neúspešne. Naši partneri zatiaľ nepovedali nie, ale mnohé kroky by mohli byť rýchlejšie, nebyť toho, že predstaviteľ Württemberskej cirkvi chce počuť naše predstavy a nakoniec nám výsledok oznámi až po prerokovaní so súčasným čel-

ným predstaviteľom ECAV. Spomaľuje to mnohé projekty, ktoré by ZED chcel realizovať, najmä bytový fond, z ktorého by si ordinovaný mohol bezúročne požičať a dlhodobo splácať svoje bývanie.

Vážnou otázkou je aj otázka starobného dôchodku. Veľmi rýchlo a ochotne prijal zástupcov ZED minister práce, rodiny a sociálnych vecí SR Ing. Ľudovít Kaník. Prijal aj pozvanie na naše dnešné stretnutie. Moje dohady, že za nás, naše platy a dôchodky sa nebojuje tak ťažko, ako to bolo prezentované na GP, sa potvrdilo. Pán minister vyjadril údiv nad tým, že doteraz sa o nás nikto nezaujímal.

Otáznym zostáva zvýšenie našich plátov, aj keď je už návrh pripravený. Týka sa, ak sa to podarí, jednorázového zvýšenia plátov o 42 percent, cca o 3000.– Sk plus odmeny až do výšky 30 percent. Neuvažuje sa však o valorizácii našich plátov.

A tiež je jasné, že štát sa bude snažiť čím skôr zbaviť povinnosti financovať platy farárov. Môže to prísť skôr, ako sa nazdáme. Je potrebné na to pripravovať cirkevné zbory, i nás samotných.

Bratia a sestry z Durínskej cirkvi s veľkou solidaritou prijali našu informáciu o neľútostnom postavení našich kolegov a kolegýň dôchodcov a prispeli im jednorázovo k Vianociam. Máme predstavu o pravidelnom prispievaní dôchodcom na lieky a živobytie. Veríme, že sa nám podarí získať späť majetok ZED v Beckovskej Vieske, ktorého časť, aj napriek tomu, že bol upozornený gen. dozorca na GP, že sa jedná o porušenie podieľnickej zmluvy, bola predaná za 18,5 milióna korún. Časť týchto peňazí išla ako pôžička, ak sa nemýlim, vo výške 6 miliónov, časť bola rozdelená na cirkevné školstvo.

Vieme si predstaviť základinu, z ktorej by mohli byť pravidelne vyplácané sociálne príspevky.

Zahraničné kontakty. Stretnutie zástupcov farárskych spolkov z Čiech, Maďarska, Rakúska a Slovenska sa uskutočnilo v Gerlachove koncom roka 2003, v tomto roku sme sa stretli v Rakúsku v Deutch Jahrndorf. Sú to veľmi cenné stretnutia, v ktorých zisťujeme, že biskupi jednotlivých cirkví medzi sebou komunikujú a pokušenie papizmu je veľmi nebezpečné. Rakúski kolegovia boli pozvaní na koberec za podporné stanovisko ZED, tiež kolegovia z bývalého východného Nemecka hlásia podobné skúsenosti. V Maďarsku na kolegov šijú atestácie každých niekoľko rokov.

Chcem poďakovať bratom z Čiech, Rakúska, a bývalého Východného Nemecka za pohotovú podporu v našom zápase.

Kolegom z Nemecka za finančnú pomoc našim rodinám.

Kolegom zo Srbska a Čiernej hory za solidaritu.

Ako predseda ZED som sa zúčastnil Valného zhromaždenia SPEK v Prahe. S bratom Klátikom na Prípravnom výbore KEPF v Prahe. Brat Klátik sa potom zúčastnil KEPF v Dánsku, kde zastupoval náš ZED.

Spolu s bratmi podpredsedami sme sa v októbri 2004 zúčastnili na Dni würtemborských farárov a faráriek v Reutlingen.

#### Do budúcnosti očakávam:

Otvorenie diskusie ohľadom zmeny organizačnej štruktúry ECAV, zmenu Ústavy ohľadom volieb a možnosti opätovnej kandidácie po 2 funkčných obdobiach. Prípadne odovzdanie funkcií „spolahlivým“ nástupcom.

Našťastie, žijeme na pôde luteránskej tradície a od reformátora Luthera sa ja čo učiť dodnes. Cirkev jeho doby mala problémy s pápežstvom, ktoré si nároko-

valo nepodliehanie súdom (viď naše viero- rovyznávačské spisy). Luther našiel pre neho typické riešenie. Hovorí o nositeľovi cirkevnej funkcie podľa evanjelia alebo iba podľa úradu. Ak nie je biskup podľa evanjelia, Luther ponúka jednoduché riešenie: „Stačí ho neuznať.“

Očakávam, že sa nám podarí zastaviť vieroučný rozklad ECAV:

- modlitba k panne Márii zaslaná z GBÚ v úradnej pošte;
- ďakovná púť do Ríma;
- transformácia ECAV na episkopálny rímsky model.

To nie sú len chvíľkové závähania. Presvedčilo ma o tom aj interview s evanjelickým a. v. biskupom v rímsko-katolíckom časopise „Svätý ruženec“ 4/2003 str. 10. Z úst evanjelického a. v. biskupa zazneli na adresu panny Márie a evanjelických kňazov aj tieto slová:

„Matke Božej by sme mali prejavovať vrcholnú úctu, tak, ako sa jej prejavovala už od počiatku Cirkvi.“

„Je duchovnou bytosťou, ktorá vstúpila na nebesia a tak treba chápať jej duchovné poslanie. Tak ako vo svojom živote prejavovala svoju lásku, obetavosť a utrpenie, tak aj teraz je v jej náručí záujem o nás, o naše životy a chce, aby všetci ľudia tvorili Božiu rodinu, vedenú dokonalo a starostlivou nebeskou matkou.“

Na otázku: „A prečo pominuli niektoré mariánske prejavy úcty k Panne Márii z cirkevného kalendára evanjelikov?“ odpovedá biskup ECAV: „....mohlo sa to stať aj z pohodlnosti evanjelických farárov.“ Nie neprávom nás niektorí začínajú hodnotiť ako „rímsko-katolícke Béčko“.

Doporučujem všetkým duchovným prečítať si knihu Katolícka cirkev – stručné dejiny, vydal Slovart, od Hansa Kunga. Autor je rímsko-katolícky kňaz, profesor,

teologický poradca pápeža Jána XXIII. pre Druhý vatikánsky koncil. Vyznáva, že miluje cirkev, napriek tomu píše: „Aj jeho obdivovateľom (myslí súčasného pápeža), bolo čoraz jasnejšie, aké sú skutočné zámery tohto pápeža napriek jeho verbálnym prejavom: konciliárne hnutie sa malo zabrzdiť, reforma cirkvi sa mala zastaviť, proces skutočného porozumenia s východnými cirkvami, protestantmi a anglikánmi sa mal zablokovat' a dialóg s moderným svetom malo nahradiť jednostranné učenie a dekréty. Jeho nová

evanjelizácia pri pozornejšom pohľade znamenala novú katolizáciu a cieľom jeho verbálneho ekumenizmu bol v podstate návrat ku katolíckej cirkvi.“

Sám katolícky teológ vníma súčasný ekumenizmus zo strany rímskej cirkvi ako rekatolizáciu.

Bude to ešte zápas, ale človek kresťan by tak nejako mal vnímať svoj život, nie to ešte kňaz, ktorý vie niečo o obeti. Nie je to ešte posledný zápas, ale našťastie „Hrad prepevný je Pán Boh náš!“.

*Ján Meňky*

## Správa pokladníka

Združenia evanjelických duchovných za rok 2003

prednesená na Valnom zhromaždení ZED v Poprade 17. novembra 2004

Na základe účtovných dokladov predkladám Valnému zhromaždeniu ZED ECAV na Slovensku túto správu pokladníka.

### 1. Pokladňa:

Príjem pokladňou za rok 2003	446.338,30 Sk
Výdaj pokladňou za rok 2003	445.336,80 Sk
Zostatok v pokladni k 31. 12. 2003	971,50 Sk

Rozpis príjmov		Sk
1.	Zostatok k 31. 12. 2002	9.851,30
2.	Výber z BÚ	285.000,00
3.	Dotácie pokladne	86.490,00
4.	Členské	31.175,00
5.	Tlačový fond	9.900,00
6.	Ofera zo služieb Božích pri Valnom zhromaždení ZED	3.473,00
7.	Účastnícky poplatok za Valné zhromaždenie	8.200,00
8.	Milodary	636,00
9.	Vrátenie príspevku pre kaplána	1.000,00
10.	Vrátenie zostatku zálohy	613,00
11.	Krajné- autový fond	10.000,00
<b>Spolu:</b>		<b>446.338,30</b>

Rozpis výdavkov		Sk
1.	Cestovné	83.685,60
2.	Poštovné	15.091,00
3.	Služby- overenie podpisov, kopírovanie	4.460,00
4.	Kancelárske potreby	3.222,60
5.	Sociálny penzijný fond	164.025,00
6.	Vrátenie dotácií a záloh	106.490,00
7.	Iné (večere ZED, ubytovanie hostí, stretnutie s teológmi, občerstvenie, štvorstretnutie, komisia....)	68.392,20
<b>Spolu:</b>		<b>445.365,80</b>

### Členské ZED

Členské za rok 2003 si zaplatilo 7 seniorátov a to Šariško-zemplínsky, Bratislavský, Hontiansky, Gemerský, Košický, Rimavský a Tatranský. Poprosil by som ďalších sedem seniorátov, ktoré majú túto podlžnosť, aby si ju vyrovnali do konca tohto kalendárneho roka. Jedná sa o senioráty: Dunajsko-nitriansky, Liptovsko-oravský, Myjavský, Novohradský, Považský, Turčiansky a Zvolenský.

Je smutné, že medzi nami sú aj senioráty, ktoré od roku 2001 do roku 2004 nemajú vôbec zaplatené členské príspevky. Sú to senioráty: Dunajsko-nitriansky, Liptovsko-oravský, Myjavský a Novohradský.

Platenie členského je sústavný problém, ktorý sa na každom Valnom zhromaždení ZED opakuje. Pravdepodobne pokiaľ sa nevyvodí z toho aj konkrétne uzávery s určitým postihom, tak tento problém sa bude opakovať z roka na rok a v správe pokladníka už tradične budeme počuť o našej nedisciplinovanosti zaplatiť si „smiešnych“ 100,- Sk. Prijat' však tisíce z fondov, ktoré zriadil ZED – tomu sa už nebránime.

Preto by som poprosil všetkých predsedov a tajomníkov miestneho ZED v jednotlivých seniorátoch, aby členské príspevky boli zaplatené najneskôr do konca júna príslušného kalendárneho roka. Dajú sa posielat' dvojakým spôsobom:

1. Bud' zloženkou na adresu Cirkevného zboru Kežmarok. Správe pre prijímateľa je potrebné uviesť: „Členské za rok .....“ Okrem toho je potrebné poslat' poštou aktualizovaný zoznam členov ZED miestneho seniorátu, ktorí si príspevok zaplatili. Pripište aj tých, ktorí tak neurobili a sú členmi ZED.
2. Prevodom na Bežný účet. Tu vás chcem však upozorniť, že pokiaľ mi nepošlete poštou zoznam tých, ktorí si zaplatili členské s celkovou sumou, ktorú mi posielate, je ťažké zistiť, za čo na Bežný účet peniaze nabehli. Číslo účtu je: 16799530055/0200 Všeobecná úverová banka.

### Príjem finančných prostriedkov za členské ZED v roku 2003

	Dátum	Seniorát	Obdobie	Sk
1.	06.02.2003	Zvolenský	2001, 2002	1.500,00

	Dátum	Seniorát	Obdobie	Sk
2.	24.02.2003	Turčiansky	2001,2002	3.800,00
3.	28.02.2003 29.09.2003	Šarišsko-zemplínsky	2003	1.580,00 1.420,00
4.	21.03.2003	Považský	2002	2.125,00
5.	08.04.2003 15.10.2003	Bratislavský	2003	2.200,00 800,00
6.	16.06.2003 17.11.2003	Hontiansky	2003	1.550,00 100,00
7.	28.06.2003	Gemerský	2003	1.700,00
8.	15.10.2003	Košický	2003	1.450,00
9.	22.10.2003	Dunajsko-nitriansky	2000-2002	7.800,00
10.	11.11.2003	Rimavský	2003	1.200,00
11.	01.12.2003	Tatranský	2001-2003	3.850,00
12	Ján Belica		2003	100,00
<b>Spolu</b>				<b>31.175,00</b>

**Prehľad platenia členských príspevkov podľa jednotlivých seniorátov za obdobie 2001 – 2004**

	Seniorát	Rok			
		2001	2002	2003	2004
1.	Bratislavský	-	-	3.000,00	2.050,00
2.	Dunajsko – nitriansky	-	-	-	-
3.	Gemerský	975,00	-	1700,00	-
4.	Hontiansky	600,00	1060,00	1.650,00	1.900,00
5.	Košický	600,00	750,00	1.450,00	1.350,00
6.	Liptovsko – oravský	-	-	-	-
7.	Myjavský	-	-	-	-
8.	Novohradský	-	-	-	-
9.	Považský	2.189,00	2.125,00	-	2.024,00
10.	Rimavský	3.500,00	3.900,00	1.200,00	-
11.	Šarišsko Zemplínsky	790,00	950,00	3.000,00	2.950,00
12.	Tatranský	1.200,00	1.350,00	1.300,00	1.450,00
13.	Turčiansky	1.500,00	2.300,00	-	-
14.	Zvolenský	750,00	750,00	-	2.100,00
<b>Spolu za jednotlivé roky:</b>		<b>12.104,00</b>	<b>13.185,00</b>	<b>13.300,00</b>	<b>13.824,00</b>
<b>Spolu:</b>		<b>52.413,00</b>			



**2. Bežný účet**

Príjem na bežný účet za rok 2003	6.783.525,85
Výdaj z bežného účtu za rok 2003	6.705.004,00
<b>Zostatok na bežnom účte k 31. 12. 2003</b>	<b>78.521,85</b>

Rozpis príjmov		SK
1.	Zostatok z roku 2002	108.274,29
2.	Fond kaplánov	23.000,00
3.	Fond áut	4.198.914,00
4.	Fond detí	2.125.000,00
5.	Sociálny a penzijný fond	192.448,00
6.	Tlačový fond	23.000,00
7.	Úroky	767,83
8.	Ostatné (príspevky biskupských úradov na VZ ZED, Slovenská pošta, poplatky za VZ ZED, vrátené platby)	112.121,73
<b>Spolu:</b>		<b>6.783.525,85</b>

Rozpis výdavkov		SK
1.	Fond kaplánov	31.000,00
2.	Fond áut	4.048.811,40
3.	Fond detí	2.195.000,00
4.	Sociálny a penzijný fond	160.000,00
5.	Tlačový fond	23.000,00
6.	Poplatky	2.103,20
7.	Ostatné (cestovné, výber z bankomatov, Valné ZED)	245.089,40
<b>Spolu:</b>		<b>6.705.004,00</b>

**3. Euro účet**

Príjem na euro účet za rok 2003	258.527,66
Výdaj z euro účtu za rok 2003	209.855,56
<b>Zostatok na euro účte k 31. 12. 2003</b>	<b>48.672,10</b>

Rozpis príjmov		Euro
1.	Zostatok z roku 2002	121.032,61
2.	Fond kaplánov	0

Rozpis príjmov		Euro
3.	Fond áut	92.705,82
4.	Fond detí	32.000,00
5.	Sociálny a penzijný fond	5.000,00
6.	Tlačový fond	3.000,00
7.	Úroky	489,23
8.	Ostatné	4.300,00
<b>Spolu:</b>		<b>258.527,66</b>

Rozpis výdavkov		Euro
1.	Fond kaplánov	736,73
2.	Fond áut	145.451,01
3.	Fond detí	55.713,33
4.	Sociálny a penzijný fond	4.033,94
5.	Tlačový fond	2.746,83
6.	Poplatky	149,80
7.	Ostatné	1.023,92
<b>Spolu:</b>		<b>209.855,56</b>

Revízná komisia v zložení: Katarína Hudáková, Lýdia Kordošová a Darina Ružeková skontrolovala účty 26. júla 2004 v Liptovskom Ondreji.

*Správu pripravil: Mgr. Roman Porubän, pokladník ZED ECAV na Slovensku  
V Poprade 17. novembra 2004*

## Správa o fondoch ZED

Vážené kolegyně, vážení kolegovia!

Svojho času, keď som sa púšťal do nerovného zápasu s financiami, som bol presvedčený o dvoch veciach:

- že dobrá myšlienka nemusí byť vždy pochovaná špinavosťou obchytkaných bankoviek
- že priateľstvo, normálne vzťahy a bratské spolužitie v cirkvi nemusí byť dokazované a predurčované výškou finančného bonusu na ten ktorý projekt

kamaráta – teda, že pravidlá sú rovnaké pre všetkých.

Teší ma, že „Program pomoci“, prijatý na Valnom zhromaždení r.2002 v Žiline, dostáva konkrétne kontúry. Samozrejme, že bez podpory našich partnerských farských spolkov by to boli iba zbožné želania.

Jednotlivé projekty:

1. *Fond detí, resp. študijný – nezávislý od členstva v ZED*

- a. je z neho podporované štúdium detí ordinovaných v našej cirkvi
  - b. napĺňaný je výlučne darom od spomínaných farárskych spolkov
  - c. zásady, podľa ktorých sa prispieva sú nasledovné:
    - i. deti navštevujúce základnú školu – 500,- Sk na mesiac
    - ii. deti navštevujúce gymnázia a stred. školy – 1.000,- Sk na mesiac
    - iii. deti navštevujúce vysoké školy – 1.500,- Sk na mesiac
  - d. táto finančná pomoc sa zasiela na účet žiadateľa jednou sumou pre celý školský rok /10 mesiacov/ v mesiaci december resp. január
  - e. pomoc je ohraničená do 25-ho roku veku dieťaťa
  - f. pre školský rok 2003/04 sa vyplatilo:
    - i. v 1. kateg. – 71 detí - 360.000,- Sk
    - ii. v 2. kateg. – 42 detí - 420.000,- Sk
    - iii. v 3. kateg. – 30 detí - 450.000,- Sk
    - iv. spolu: 1.230.000,- Sk
  - g. plány do budúcnosti:
    - i. do pomoci zahrnúť aj deti v predškolských zariadeniach
    - ii. vzhľadom na zvyšujúce sa finančné náklady zvýšiť výšku príspevkov v jednotlivých kategóriách
- Naplnenie týchto plánov je závislé od pochopenia našich darcov.
- 2. Pôžičkový fond na kúpu a opravu áut – nezávislý od členstva v ZED**
- a. zámery, ktoré boli na začiatku pri zriaďovaní fondu sa naplnili
  - b. tento fond je jasným príkladom toho, že vieme pochopiť zásady, vieme prijať podmienky, ale aj skúsime, asi z predošlých skúseností, či by sa azda aj tu nedalo urobiť ináč (kamarátstvo, ...)
  - c. fond bol zriadený
    - i. pre ordinovaných pracovníkov ECAV
    - ii. pre COJ a organizácie, ktoré pôsobia v rámci ECAV, takže nie je možné z neho čerpať neordinovanými pracovníkmi ECAV
  - d. za minulý rok sme koncom roka obdržali pre tento fond 84.500,- Eur, ktoré sa rozdelili začiatkom r. 2004
  - e. pre tento rok máme schválenú čiastku vo výške 28.000,- Eur, ktorá by mala byť prevedená na náš účet teraz v novembri, resp. začiatkom decembra
  - f. žiadosti o pôžičky:
    - i. v minulom roku bolo vybavených
      - 1. 21 žiadostí súkromných osôb
      - 2. 4 žiadosti COJ
    - ii. k dnešnému dňu:
      - 1. 55 súkromných osôb
      - 2. 7 COJ
    - iii. zaraďovanie žiadostí do poradia:
      - 1. Výbor ZED ustúpil od výberu (losovania) poradia
      - 2. došla žiadosť sa zaraďí do poradovníka
- Toho času na realizáciu pôžičky čaká 25 žiadateľov, z toho:
- a. 22 súkromných osôb
  - b. 3 COJ
- 3. Fond kancelária – nezávislý od členstva v ZED**
- a. bol zriadený jednorázovým darom, ktorý sme prijali od našich darcov z Nemecka a mal ako tak pomôcť pri začínaní nových kaplánov v službe v cirkvi – táto pomoc je nasmerovaná na vybavenie kancelárie
  - b. výška podpory je 1.000,- Sk a žiada ju konkrétna osoba, ktorá aj výšku dostáva konkrétne na svoj účet a nie

pre zbor – teda aj o spôsobe použitia financií rozhoduje žiadateľ

- c. táto pomoc je jednorázová, nezávislá na dĺžke kaplánskej služby
- d. záleží na informovanosti na seniorátoch, kde sa táto správa ku kaplánom pravdepodobne nedostala, lebo do služby nastúpili ďalší noví kapláni (-nky), ale doteraz nedošla žiadna žiadosť (pozn. v žiadosti je potrebné uvádzať aj číslo účtu, na ktorý majú byť prostriedky poukázané)

#### 4. Tlačový fond

- a. aj tento fond existuje vďaka jednorázovému daru, ktorý sme prijali od partnerov z Nemecka, ale zároveň je doplňovaný príležitostnými darmi zo zahraničia ako aj zo Slovenska
- b. používa sa na úhradu tlače spravodaj ako aj na vydávanie publikácií

#### 5. Sociálny a penzijný fond – závislý od členstva v ZED

- a. bol zriadený v 1. polroku 2003 a prispievanie začalo mesiacom jún 2003
- b. je spravovaný podľa štatútu
- c. zásadné napĺňanie fondu je príspevok 1% zo mzdy – priamo zo mzdovej účtárne GBÚ, alebo z účtu prispievateľa
- d. vyplácanie z tohto fondu bolo možné podľa štatútu fondu začať dňa 1. 1. 2004. Do dnešného dňa v dvoch prípadoch sa vyplatilo pri narodení dieťaťa a 1x pri uzavretí manželstva. Bola to jednorázová suma vo výške minimálnej mesačnej mzdy v našom štáte – vtedy to bolo 6.080,- Sk
- e. dúfame, že si všetci lepšie prečítate štatút fondu, aby ste pochopili jeho význam pre svoje situácie života
- f. taktiež veríme, že naši partneri podporia túto myšlienku sociálnej starostlivosti a pomôžu nám naplniť

fond, aby mohol plniť svoju funkciu v zmysle štatútu

- g. kto by si potreboval overiť, či je mu na mzdovej účtárni sťahované 1% z platu do tohto fondu ZED, môže si to overiť u mňa na základe zasielaných zoznamov prispievateľov mzdovou účtárnou
- h. prosím tých, ktorí budete dávať príkaz na mzdovú účtáreň na sťahovanie 1% z platu do SaPF ZED, oznámte to aj na adresu redakcie Melanchthon, aby sa to dalo zaregistrovať a potom overiť, či sa tak deje
- i. v r. 2003 na základe daru z durínskeho farárskeho spolku sme mohli z tohto fondu prispieť k Vianociam všetkým ordinovaným dôchodcom jednorázovou sumou 2.000,- Sk
- j. t. č. je 71 prispievateľov cez mzdovú účtáreň GBÚ a 5 prispieva priamo z osobného účtu.

6. Fondy naplánované a nerealizované  
V „Programu pomoci“ máme naplánované zriadenie ešte dvoch fondov. Tie iba pripomeniem, lebo viacerým je vám to dobre známe:

- a. Bytový pôžičkový fond
  - i. ide o transformáciu existujúcej pomoci na opravu fár v našej cirkvi.
  - ii. transformácia sa týka dvoch zásadných momentov:
    - 1. peniaze by sa nerozdávali, ale požičiavali
    - 2. peniaze by si mohol požičať aj ordinovaný pracovník pre svoje súkromné účely – myslíme zvlášť na tých, ktorí uvažujú nad svojou penziou a tým možnosťami bývania; tento fond by im v tom mal byť veľmi na pomoci

- iii. zásady čerpania z tohto fondu by mali byť podobné ako pri „Pôžičkovom fonde na kúpu a opravu áut“, samozrejme s tým rozdielom, že výška pôžičky by mala byť vyššia a k tomu primeraná aj dĺžka splácania
- b. Fond zahraničnej pomoci
  - i. tento fond mal byť, či mohol by byť zdrojom pomoci pre našich kolegov ďalej na východ – Bielorusko, Ukrajina, Rusko, ... - čiže obrazné posunutie pomoci
  - ii. návrh bol, aby sme darovali 10% z ročného príspevku, ktorý dostávame v známej podobe „Partnerhilfe“

Na záver je potrebné konštatovať, že vedenie cirkvi stále žije pod tlakom obáv,

že financie, ktoré spravuje ZED, sú nástrojom moci. Určité obavy môžu vyplývať zo skúseností. Osobne si myslím, že sú v prvom rade nástrojom pomoci pre našu službu a naše rodiny.

My spravujeme to, čo nám iní zverili a zverujú. Preto ďakujeme našim kolegom a kolegyniam z partnerských spolkov z Württemberskej a Durínskej evanjelickej cirkvi v rámci Oekumenische Pfarrerinnen und Pfarrerhilfe za ich podporu a pochopenie.

Vám všetkým prajem, aby ste mali odvahu byť dobrou kontrolou a hlasom, ktorý nedovolí nikomu a v ničom zneužívať lepkavú moc peňazí a pravda bude víťaziť nie v heslách, ale v myšliach ľudí.

*Ján Matis  
podpredseda ZED*

## Uznesenia z VZ ZED v Poprade zo dňa 17.11.2004

1. VZ ZED poveruje Výbor ZED prípravou znenia dokumentu „Vyznanie viny“ duchovných ECAV za obdobie totality, ktoré predloží budúcemu VZ na schválenie.
2. VZ ZED žiada členov ZED, ktorí pôsobia v zákonodarných grémiách ECAV, aby iniciovali prijatie zákona o POVINNEJ LUSTRÁCII KAŽDÉHO KANDIDÁTA na funkciu v ECAV počnúc seniorskou úrovňou.
3. VZ ZED súhlasí s tým, aby financie, ktoré prichádzajú na opravy fár sa presunuli od r. 2005 do bytového pôžičkového fondu a poveruje zástupcov ZED jednať o tejto zmene v komisii pre rozdeľovanie financií (Ökumenische Pfarrerinnen – und Pfarrerhilfe).
4. VZ ZED pozdravuje menovaných bratov: Pavla Proksu, Jána Paulova, Ladislava Fričovského a Jaroslava Moncola a ďakuje im za ich celoživotnú prácu v cirkvi a tiež im ďakuje za solidaritu, ktorú vyjadrujú so súčasným vedením ZED pri jeho práci, ktorú koná v ECAV.
5. VZ ZED poveruje Výbor ZED rokovať o kolektívnej zmluve s vedením ECAV.
6. VZ ZED schvaľuje, aby Výbor ZED zriadil webovú stránku ZED.
7. VZ ZED protestuje voči takému ekumenizmu predstaviteľov evanjelickej cirkvi augsburského vierovyznania, ktorý devalvuje vierouku a autentickosť ECAV.
8. VZ ZED schvaľuje, aby účtovníctvo ZED bolo vykonávané profesionálne za primeranú úhradu.

## Sozialminister besucht slowakischen Pfarrertag in Poprad

**V batožine: 42% zvýšenie miezd v budúcom roku**

Na 17. novembra, deň štátneho sviatku na pamiatku začiatku prevratu spred 15 rokov, zvolal slovenský spolok kňazov svojich členov na valné zhromaždenie. Približne 150 účastníkov – o 30 viac než v roku 2003 – sa vydalo na drahú cestu. Drahú preto, lebo benzín stojí na Slovensku toľko, ako v susednom Rakúsku, 36 korún, teda zhruba jedno euro za liter. Popri čistej mzde 6000-8000 korún stojí obsah jednej nádrže približne jednu tretinu mesačného príjmu!

Valné zhromaždenie sa preto správne zaoberalo sociálnou situáciou farárov, ktorú na Slovensku určuje predovšetkým štát, pretože prispieva na ich mzdy. Predsedníctvo pozvalo ministra práce a sociálnych vecí Ľudovíta Kaníka na krátku prednášku a diskusiu. Opísal sociálnu

situáciu na Slovensku, a potom odpovedal na otázky farárov – oboje v udivujúcej otvorenosti. Aj v prípade vášnivých komentárov preukázal, že ich starosti berie vážne a pre ich situáciu má veľké porozumenie. „My farári usporíme pre štát mnoho peňazí, pretože sa staráme o to, aby ľudia nekradli, nerabovali a nevražili. Nemalo by to byť pre vládu hodné toho, aby nám platila pokiaľ možno čo najvyššiu mzdu?! Mzda nie je primeraná zodpovednosti.“ Ďalší: „My nedostávame z biskupského úradu mzdu, ale len trochu peňazí“. Na toto odpovedať nebolo jednoduché. Po rozhovore s predsedníctvom farárskeho spolku príde od januára 2005 k zmene. Naplánované je 42% zvýšenie plátov, pretože niekoľko rokov nedochádzalo ani len k vyrovnávaniu inflá-



TAKTO SA PREMIETLO 42% NA VZ ZED





**MIROSLAV PFANN, PREDSEDA SPOLKU  
EVANGELICKÝCH KAZATEĽŮ ČCE**

cie. Ani to však nestačí. Pre budúcnosť by sa malo hľadať spoločné riešenie pravidelnej valorizácie, „aby o tom už nikto viac nemusel rozprávať“.

Predseda Ján Meňky v svojej správe načrtnol okruhy vnútrocirkevných problémov. Vo finančnej správe zaznelo poďakovanie za pomoc farárskym spolkom vo Würt-

tembersku a Durínsku a bol zverejnený spôsob použitia týchto prostriedkov.

Hostia z partnerských farárskych spolkov povzbudzovali v svojich pozdravoch a príspevkoch kolegov na Slovensku v ich snažení o lepšie podmienky pre prácu a život, aj na pozadí sporov s vedením cirkvi. Miroslav Pfann z Česka: „Proti manipulácii nepomáha diplomacia, ale len pravda a otvorenosť“. Martin Michaelis z Durínska pripomenul, že Kristus nás podľa G. 5,1 síce oslobodil, ale každá generácia by podobne ako Martin Luther mala preukázať odvahu túto slobodu žiť. Sönke Frost z Rakúska: „Náš biskup nám vyčítal, že venujeme málo času reprezentácii evanjelickej cirkvi v zahraničí“. Zo Srbska informovali, že u nich sa farársky spolok znovu obnovuje ako odpoveď na sociálnu situáciu.

Durínskym hosťom odovzdali poďakovanie pre všetkých členov spolku za všetky prejavy povzbudenia a pomoc vo výške 5000 eur pre dôchodcov, ktorú dostali počas poslednej zimy. Každý z dôchodcov obdržal 2000 korún ako pomoc na uhradenie výdavkov spojených s kúrením. Paul-Gerhardt Kiehne odovzdal 500 eur ako dar od dôchodcov z Eisenachu, ktorí sa vzdali svojej podpory od konventu.

*Martin Michaelis,  
predseda Durínskeho farárskeho spolku  
Preklad: Ján Bunčák*

## **Vyhlásenie Výboru ZED ECAV**

**na Slovensku ku správe NKÚ v médiách**

**V**ýbor Združenia evanjelických duchovných ECAV na Slovensku s poľutovaním zobral na vedomie agentúrnú správu zo dňa 22. 11. 2004, ktorá cituje závery NKÚ SR v Bratislave o tom, že Generálny biskupský úrad ECAV neoprávnene použil takmer 1, 5 mil. Sk. Podľa záverov NKÚ

použil peniaze zo štátneho rozpočtu na účely, na ktoré neboli určené.

So znepokojením sme boli svedkami reakcie generálneho dozorca Ing. J. Holčíka, ktorý sa k záverom kontroly NKÚ pre agentúru SITA odmietol vyjadriť. „Nebudem sa k tomu vyjadrovať“ – povedal

pre agentúru SITA a zložil telefón. A vo svojom neskoršom vyjadrení sa snažil výsledky kontroly zľahčiť. V EPST č. 49 z 2.12.2004 sa okrem iného uvádza: „Drobné chyby (!!!) sa nájdú všade,“ hovorí gen. dozorca ECAV J. Holčík ... „Keď sa na ministerstvách zle zaúčtujú stovky miliónov, tak to nikoho nezaujíma...“ A to napriek tomu, že bez ohľadu na výšku financií k porušeniu rozpočtovej disciplíny došlo až v štyroch prípadoch. Odmietnutím poskytnutia informácií sa dopustil porušenia zákona o povinnosti podávať informácie. Veď verejnosť má právo vedieť o použití a nakladaní s finančnými prostriedkami, ktoré sú poskytované zo štátneho rozpočtu, teda z prostriedkov daňových poplatníkov.

Nepochopiteľné pre evanjelickú verejnosť je aj mlčanie generálneho bisku-

pa Dr. Júliusa Filu. Do dnešného dňa sa k tejto správe nevyjadril. A to najmä preto, že podľa článku 32/1 a článku 2d) ako aj článku 44/4 a čl. 49/3 b Cirkevnej ústavy ECAV na Slovensku sú generálny biskup a generálny dozorca predovšetkým zodpovední za protiprávne konanie, vznik škody, ale aj poškodenie dobrého mena cirkvi na verejnosti.

Tieto skutočnosti nás nútia, aby sme vyjadrili nesúhlasné stanovisko s postojmi predstaviteľov ECAV, ktorej sme členmi. Výsledky kontroly NKÚ nás mrzia, a preto v rámci cirkevných zákonov budeme žiadať, aby boli vyvozené dôsledky voči zodpovedným osobám, keďže tak neurobili sami. Ako aj naďalej budeme presadzovať hĺbkovú kontrolu zaobchádzania s financiami v ECAV, aby v budúcnosti nedošlo k podobným situáciám.



## Ministerstvo financií SR

**Štefanovičova 5  
817 82 Bratislava 15**

**Evangelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku**

Generálny biskupský úrad

Palisády 46

811 06 Bratislava

Vaše číslo / zo dňa

1675/2004-JF / 20.12.2004

Naše číslo

MF/015989/2004-442

Vybavuje / tel.

J.Velická / 02-59582223

Bratislava

22.12.2004

Vec

Povolenie úľavy na zamedzenie tvrdosti zákona za porušenie rozpočtovej disciplíny

Listom č. 1675/2004-JF zo dňa 20.12.2004 ste predložili žiadosť o povolenie úľavy na zamedzenie tvrdosti zákona za porušenie rozpočtovej disciplíny, zistenej Najvyšším kontrolným úradom SR, ktorý zistenie postúpil Správe finančnej kontroly Bratislava, ktorá vydala rozhodnutie č. I/154/1159/2004 zo dňa 20.12.2004.

Na základe rozhodnutia vydaného SFK Bratislava vznikla Vám povinnosť vrátiť do štátneho rozpočtu neoprávnené použité finančné prostriedky v sume 1 526 744 Sk, penále vo výške 1 861 862 Sk vypočítané do 17.08.2004 a dopočítané penále od 18.08.2004.

Ministerstvo financií SR podľa § 47 ods. 8 zákona NR SR č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov **povoľuje**

- čiastočnú úľavu z odvodu 1 526 744 Sk vo výške 1 426 000 Sk (93,5%), zostáva k úhrade 100 000 Sk,
- úľavu z uloženého penále v sume 1861862 Sk vypočítané do 17.08.2004 vo výške 100% t.j. 1 861 862 Sk,
- úľavu z dopočítaného penále vzniknutého od 18.08.2004 vo výške 100 %.

Zostatok odvodu ste povinní uhradiť v lehote do 30 kalendárnych dní od dátumu polovenia úľavy na účty uvedené v rozhodnutí Správy finančnej kontroly v Bratislave.

V prípade nedodržania termínov úhrady zostatku odvodu Správa finančnej kontroly Bratislava pristúpi k ich vymáhaniu.

Ivan Mikloš  
podpredseda vlády a minister financií

Na vedomie: Správa finančnej kontroly Bratislava

Telefón  
++421 - 2 - 5958 1111

Fax  
++421- 2 - 5958 2256

E-mail  
jvelicka@mfsr.sk

Web stránka  
www.finance.gov.sk

## Stanovisko ZED

Výbor ZED sa na svojom zasadnutí dňa 27.12.2004 zaoberal vzniknutou situáciou po vydaní „Vyhlásenia Výboru ZED ku správe NKÚ v médiách“, v súvislosti s predvolaním predsedu J.Meňkyho a podpredsedu M. Klátika PhD. na prerokovanie s predsedníctvom ECAV na Slovensku za účasti Zboru biskupov ECAV na Slovensku.

Vyhlásenie ZED podpísalo všetkých 10 členov Výboru ZED a všetci spolu nesú zodpovednosť za jeho obsah. Odmietame, aby vedenie cirkvi bralo na zodpovednosť len niektorých členov výboru. Výbor ZED je ochotný, ako to viackrát verejne vyhlásil, sadnúť si k spoločnému stolu a diskutovať o problémoch našej cirkvi.

Poznamenávame, že iniciatíva Výboru ZED vznikla na základe správy uverejňovanej niekoľko dní v STV – teletext a následne v tlači a iných médiách o porušení rozpočtovej disciplíny ECAV a najmä v dôsledku neadekvátnej a nešťastnej reakcie generálneho dozorca Ing. J. Holčíka pre agentúru SITA a v EPST. Vyhlásenie generálneho dozorca Ing. Jána Holčíka a mlčanie generálneho biskupa Dr. Júliusa Filu sme považovali za nedostatočné a cirkvi škodiace.

Žijeme už 15 rokov v demokratickom spoločenskom zriadení, ktorého zákony musí rešpektovať každý občan a inštitúcia, teda aj cirkevná. Ústava SR, nadradená všetkým cirkevným predpisom a názorom predstaviteľov ECAV jasne

hovori: čl. 24/1: Každý má právo verejne prejavovať svoje zmýšľanie. Čl. 26/1: Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, tlačou, .... ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu". Čl. 26/3: Cenzúra sa zakazuje.

Vyhlasenie bolo určené pre verejnosť, lebo peniaze, ktoré cirkev dostáva, pochádzajú od daňových poplatníkov a cirkev sa preto má i musí zodpovedať daňovým poplatníkom – teda verejnosti, ako s nimi narába.

Vyhlasenie Výbor poskytol 10.12.2004 redakcii EPST, konkrétne jeho šéfredaktorovi K.I.Dvořákovi, ktorý nás informoval, že bude uverejnené vo vianočnom dvojčíse. Čo napokon neurobil, alebo nemohol urobiť.

Nie sme autormi článku v Novom čase. Pochádza z dielne redakcie tohto periodika. Nežiadali sme o zverejňovanie kauzy v STV. Toto bola iniciatíva niekoho iného!

Výbor ZED si uvedomil vážnosť uverejnenia svojho vyhlásenia, ale cirkev je povinná svojím správaním ukázať spoločnosti, že to, čo učí, myslí naozaj vážne, že si vie priznať aj chyby a nie ich zakrývať, či zľahčovať, lebo sa potom otočia proti nej samej. „Ak soľ stratí chuť, čím bude osolená? Na nič nie je súca, len ju vyhodíť, aby ju ľudia pošliapali.“

Je smutné, že brat generálny biskup sa k veci vyjadril až po tejto kauze, keď sa ho dotkla osobne.

K Jeho otvorenému listu, adresovanému generálnym presbyterom, uvádzame nasledovné skutočnosti:

Spôsob medializácie stanoviska ZED vraj poškodil meno cirkvi, česť jeho osoby i česť brata generálneho dozorca. Musí reagovať na otázky pri stretnutiach

s predstaviteľmi SR, diplomatmi i s ľuďmi na ulici. Ale evanjelickí farári, kapláni, dozorcovia museli reagovať na otázky svojich zborov a jednoduchých veriaciach a takisto ľudí z ulice, ktorí sa zdesene pýtali: „Ako sa hospodári na GBÚ, ako môže dôjsť k uvedeným nedostatkom na pôde našej cirkvi? Zároveň museli sa čudovať aj červenať pre bagatelizovanie poldruhamiliónového nedostatku bratom generálnym dozorcem, lebo: „vraj, iní inde siahajú na stovky miliónov“. Vari toto nie je „hanebným poškodením dobrého mena cirkvi“ jej najvyšším predstaviteľom? Nielen ZED, ale i celá cirkev právom očakávali okamžité ospravedlnenie Predsedníctva cirkvi aj smerom k verejnosti aj smerom do vnútra cirkvi, i samotnému generálnemu presbyterstvu a sľub, že veci sa verejnosti – svetskej i cirkevnej – náležito a v dohľadnej dobe vysvetlí a urobí sa náprava.

**Generálne predsedníctvo prímerné reagovanie na nález NKÚ jednoduchého premeškalo a podcenilo, čím poškodilo celú cirkev.**

Pritom v tomto liste brat generálny biskup priznáva vinu a je dokonca ochotný niesť za ňu diel finančnej zodpovednosti.

Na druhej strane stanoviska v bode b/ brat generálny biskup spomína, že inkriminovanú sumu GBÚ poskytol BÚ ZD „s vedomím Ministerstva kultúry“. Čo to znamená? Nie je potrebné ku zmene rozpočtu aj súhlasné stanovisko Ministerstva financií SR? Ide o písomný súhlas len Ministerstva kultúry alebo aj MF SR? (Z ktorého dňa, pod akým číslom?) Alebo o dodatočné odobrenie tohto finančného kroku? Ide o písomnú žiadosť niekoho z cirkvi ministerstvám? (Kedy, pod akým číslom, z akého dôvodu?) Je to výsledok rokovania? Dialo sa to s vedomím generálneho predsedníctva, či za jeho

chrptom? Je vôbec možné, aby o tom generálne predsedníctvo nevedelo? Bolo o tomto kroku informované generálne presbyterstvo a má to v zápisnici zo svojho zasadnutia?

Ak brat generálny biskup odmieťa niesť zodpovednosť za túto, aj podľa neho „závažnú finančnú záležitosť“, prečo nemenuje ani osobu, ani orgán cirkvi, čo za ňu právne a morálne zo svojej funkcie zodpovedá?

Čo konkrétne obsahuje rozpočtová položka: „prevádzka úradu“? Čo všetko je v rozpočte GBÚ, respektíve biskupských úradov zahrnuté? Čo tam bolo rozpočtované, v akej výške a v priebehu roku nevyčerpané, ak sa tam – ako sa zdá – „ušetřilo“ a „nevyčerpal“ 1,5 mil. Sk?

Ak NKÚ konštatuje, že boli porušené rozpočtové pravidlá a NKÚ ani po písomnom odvolaní GBÚ (kto podpísal toto odvolanie?) „právne“ nemení svoje stanovisko a názor na meritum veci, tak potom zo strany cirkvi – de facto i de iure – šlo o „protiprávne konanie, vznikla škoda a poškodilo sa dobré meno cirkvi“. Takže formulácia výboru ZED je vecná a nie haniaca.

Ak BÚ ZD dostáva dotácie zo štátneho rozpočtu pravidelne každoročne priamo z MK SR a jemu ho aj zúčtuje, prečo tam bolo sporných 1,5 mil. Sk presunutých tam z GBÚ?

Podlieha BÚ ZD a jeho hospodárenie kontrole GBÚ, Synode, generálnemu presbyterstvu alebo nie? Čo to znamená, že GBÚ nemá právo pochybovať o správnosti rozhodnutí ZD? Prečo bolo potom potrebné poskytovať zo strany, resp. z účtu GBÚ 1,5 mil. korún pre BÚ ZD „s vedomím MK“?

Ako si mohol GBÚ nevyšimnúť rozpornosť v liste BÚ ZD z 11.12.2002 pri odôvodňovaní uhradenia faktúr a neupozor-

niť na nesprávnosť použitia prostriedkov a „bez akejkoľvek pochybnosti s dôverou prijať“ tieto faktúry a zaúčtovať ich?! A ak by to aj bola pravda, opäť treba položiť otázku: kvôli čomu bolo treba potom získavať aspoň „vedomie MK“? Ani nehovoriac o tom, že 1,5 mil. Sk nie je taká malá a bezvýznamná čiastka, ktorá mohla byť a sotva aj bola preplatená z GBÚ na BÚ ZD za chrptom generálneho predsedníctva.

Práve preto brat generálny biskup a generálny dozorca nemôžu „konštatovať“, že ich úrad nekonal spôsobom totalitným, čiže kabinetným a netransparentným a najmä nekresťanským, hoci výraz „bašta totality“ iste znie expresívne.

Ak ani generálne predsedníctvo ani GBÚ nenesie zodpovednosť za nález NKÚ, potom kto? Kto sa ospravedlní verejnosti, cirkevnej pospolitosti, generálnemu presbyterstvu? Nájde sa vôbec niekto vo vrcholných orgánoch cirkvi, kto to zoberie na seba a povie: „Ja som to zavinil!“ Alebo bude nasledovať snaha zrátať to tým, ktorí na to vhodným, alebo nevhodným spôsobom poukázali?

Je tu neskrývané úsilie zrátať to predovšetkým výboru ZED-u, no generálne presbyterstvo by nemalo prísť na to, aby bolo použité ako nástroj odvetvy proti komukoľvek, a prípadnú rozpravu o akomkoľvek disciplinárnom postupe nezaradiť do programu svojho rokovania. Radšej by malo uvažovať o tom, aký postoj zaujme, ak 1,5 mil. korún bude treba vrátiť do štátneho rozpočtu.

Bolo by žiadúce, aby GP zaujalo stanovisko k veľmi nízkej, svoju vlastnú osobu a úrad dehonestujúcej poznámke brata generálneho biskupa, ktorý sa v závere TV šotu vyjadril, že osoby, čo útočia proti nemu, robia tak, lebo možno chcú získať jeho miesto.

Všetci v cirkvi, vrátane GP, musíme dbať, aby do „poľutovaniahodnej chyby sledovať svoje vlastné ciele“, neupadal ten a tí, ktorí z toho druhých upodozrievajú.

Bude dobré, ak GP vezme za slovo toho, kto sa dožaduje nápravy vecí, zodpovednosti, slobody, väčšej kvality pravdy, lásky a misijnej horlivosti.

Zo strany Výboru ZED nešlo o ohováraanie a znevažovanie dobrého mena ECAV a jeho predstaviteľov, ale o zaujatie stanoviska k prípadu, ktorý bol vierohodne pre-

ukázaný a predstaviteľmi cirkvi uznaný, ale nevhodne a neprofesionálne minimalizovaný a namiesto čestného ospravedlnenia a uznania pochybenia (ako to urobila rím.kat. cirkev), sa uvádzali výhovorky.

Vyslovenie verejnej kritiky, navyiac oprávnenej, nepocitujeme preto ani ako občania, predstavitelia ECAV, ani ako funkcionári ZED ako nejaký prehrešok.

Poprad 27.12.2004

*(Stanovisko bolo zaslané na zverejnenie redakcii EPST dňa 14.1.2005)*

## Kontrola NKÚ – fakty aj inak

So záujmom som si prečítal príspevky v EPST zo 6.1.2005 a 13.1.2005 ku kontrole NKÚ v ECAV – GBÚ Bratislava. Spoločné majú:

- a) nie sú pravdivo uvedené fakty z kontroly NKÚ;
- b) reagujú na neúplné informácie.

Protokol z kontroly NKÚ bol na Generálnom biskupskom úrade (GBÚ) ECAV podpísaný br. Holčíkom a riaditeľom GBÚ dňa 3.8.2004.

Už odvtedy bolo zrejmé, aké nedostatky boli zistené pri použití prostriedkov štátneho rozpočtu (ŠR) GBÚ ECAV, predovšetkým s ohľadom na hospodárnosť a účelovosť. Generálne presbyterstvo (GP) ECAV, ktoré medzi zasadnutiami synody riadi Evanjelickú cirkev a.v. na Slovensku bolo o kontrole NKÚ v krátkosti informované až 3.12.2004 a nebyť zverejnenia výsledku kontroly zástupcami NKÚ v médiách, ktovie...

Považoval som za nevyhnutné prostredníctvom EPST informovať členov ECAV o „chýbajúcich“ faktoch. Tu sú:

1. Kontrola NKÚ zistila porušenie zákona č. 303/1995 zb. zákonov o rozpočtových pravidlách v znení neskorších

predpisov - § 47 ods. 1 citovaného zákona. Porušenie rozpočtovej disciplíny je neoprávnené použitie prostriedkov na účely, na ktoré neboli určené a to v sume 1 526 744,- Sk. Táto skutočnosť bola predsedníctvu ECAV a riaditeľovi GBÚ známa už 3.8.2004 a potvrdená neskôr, keď NKÚ neakceptoval písomné námietky GBÚ proti výsledkom kontroly. Teda NKÚ potvrdil pravdivosť zistených nedostatkov.

2. Na základe zistení NKÚ vydala Správa finančnej kontroly Bratislava rozhodnutie (nebolo predložené zodpovednými dňa 7.1.2005 členom GP ECAV na zasadnutí vo Zvolene, aby sa s ním oboznámili), ktorým ukladá GBÚ ECAV vrátiť do ŠR za porušenie zákona č. 303/1995 zb. zákonov sumu 1 526 744,- Sk a penále 1 861 862,- Sk vypočítané do 17.8.2004 a dopočítané penále od 18.8.2004. Spolu mal GBÚ ECAV vrátiť do ŠR viac skoro 3 400 000,- Sk. Ak tvrdí predsedníctvo ECAV, že zákon nebol porušený, prečo by mal GBÚ vrátiť uvedenú sumu do ŠR? Nieкто tu zavádza evanjelickú verejnosť, tá si to nezaslúži! Pýtam sa, kto asi. Prečo?



3. NKÚ zistil aj porušenie zákona č. 563/1991 zb. zákonov o účtovníctve v znení neskorších predpisov, zákonníka práce, nariadenia vlády a pod.

Súhlasím s tým, že kto robí, urobí aj chybu. Lenže zahmlievanie, zľahčovanie a nepravdivé, neúplne poskytnutie, či zatajenie údajov vždy vyjde na povrch. Stalo sa aj teraz.

4. Na základe žiadosti GBÚ o poskytnutie úľavy – rozhodol minister financií SR o jej poskytnutí a tiež o 100 % úľave z penále. Týmto výnimočným rozhodnutím MF SR neprišla ECAV na Slovensku o viac ako 3 000 000,- Sk a tiež bola ušetrená problému, odkiaľ by takúto vysokú finančnú čiastku bola v krátkom čase zobrala.

Do ŠR zaplatí GBÚ 100 000,- Sk. Uvedené fakty iba potvrdzujú porušenie zákona.

V EPST 1/2005 na str. 7 je uverejnený príspevok – Rozhodnutie Ministerstva financií SR, v ktorom autor – neviem z akého dôvodu (nedopatrením, účelovo, zámerne,...) neuviedol aj výšku penále zo sumy

1 550 744,- Sk, t. j. 1 032 000,- Sk, ktorá bola MF SR tiež odpustená. Zavádzajúce a navzájom si odporujúce je aj ďalšie vyjadrenie v texte, že nedošlo k porušeniu zákona. Opak potvrdzuje sám autor príspevku, keď uvádza, že BÚ ZD zaplatil 100 000,- Sk! Za čo? Za porušenie zákona!

Nie suma je však rozhodujúca pri zistených nedostatkoch, boli porušené zásadné princípy!

Vzhľadom na to, že nedostatky rôznej povahy a závažnosti sa stali aj skôr, sme oprávnení, ak nie povinní žiadať – a zodpovední sú povinní povedať – pravdu, aj keď je nepríjemná!

Podstata problému je však oveľa hlbšia a skoršieho dáta ako si väčšina členov ECAV na Slovensku vie predstaviť. Pre začiatok postačí aj novinárske porovnanie – špička ľadovca, ktorý sa topí a zároveň odkrýva....

Bude aj pätnásť rokov po „nežnej“ platiť cenzúra, alebo máme skutočnú slobodu slova, prejavu?

*Juraj Gáll*

## Výbor ZED reaguje

EPST vo svojich posledných číslach uverejnil vyhlásenie Výboru ZED a reakcie na toto vyhlásenie. Členovia Výboru v niektorých z nich boli obvinení zo zavádzania a znevažovania cirkvi. Považujeme to za nepravdivé, alebo za dôsledok nedôsledného čítania nášho vyhlásenia.

Vyhlásenie Výboru ZED k správe NKÚ publikované v médiách a tiež v EPST zo dňa 6.1.2005 nehovorí o škode, či sprenevere alebo prehajdákaní. **Vyhlásenie len konštatuje skutočnosti, ktoré sú uvedené v protokole NKÚ.** Dôsledne pripomíname, že protokol NKÚ so zisteniami podpísal a prevzal dňa **3.8.2004**

brat generálny dozorca Ing. Ján Holčík a brat riaditeľ GBÚ Mgr. JUDr. Vladimír Gallo. O prebiehajúcej kontrole bolo generálne presbyterstvo (GP) ECAV informované až **3.12.2004** a členovia GP si pre závažnosť zistení vyžiadali kópiu protokolu NKÚ. Aj z toho je zrejmé, ako sa predsedníctvo ECAV k danej situácii postavilo. Išlo nám a ide o to, aby k výsledkom kontroly NKÚ po ich zverejnení podpredsedom NKÚ predsedníctvo ECAV zaujalo stanovisko, vysvetlilo, že sa chyba stala a po ukončení správneho konania vydalo oficiálne stanovisko, resp. zvolalo tlačovú konferenciu.



To, že nedošlo k vyššie uvedenému postupu, sme považovali za ohrozenie dobrého mena ECAV. Pre nás nie je podstatné, ako sa k nálezom NKÚ postavili iné cirkvi, u ktorých boli zistené nedostatky.

K neadekvátnemu riešeniu závažných problémov v cirkvi nedošlo po prvýkrát. ZED už dlhšiu dobu upozorňuje na niektoré z nich. Zo strany Výboru ZED pritom nejde o zlomyseľnosť a už vôbec nie o znevažovanie cirkvi! Chceli sme v dobrej viere upozorniť na nepružnosť a nevhodnú reakciu zodpovedných voči médiám aj do vnútra cirkvi. Veď vo verejnosti je táto kauza vnímaná veľmi citlivo a to nie v prospech cirkvi, ale nahráva snahám urýchliť odľuku cirkvi od štátu, a tak zamedziť prísun finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu. Na toto zaťaženie nie sú naše cirkevné zbory zatiaľ pripravené. Tieto tendencie potvrdzuje aj článok v denníku Sme, ktorý 5.1.2005 cituje predsedu NKÚ Jozefa Stahla, ktorý opätovne spomínal porušenie zákona o rozpočtových pravidlách a podotýka aj to, že „zákon neumožňuje“ kontrolu cirkevných peňazí. A poslanec Malchárek považuje za nefér aj to, že cirkev má rôzne daňové výnimky.

Forma článku ako ho prezentoval Nový čas nás mrzí. Vyhlásenie ZED však iba cituje príslušné ustanovenia Kirkevnej Ústavy o zodpovednosti jednotlivých cirkevných predstaviteľov. Zľahčovanie kontroly generálnym dozorcóm, či generálnym biskupom považujeme za nenáležitý a nebezpečný precedens. Takým je aj skutočnosť, že ani na mimoriadnom zasadnutí GP 7.1.2005 vo Zvolene brat generálny dozorca na požiadanie nepredložil rozhodnutie správy finančnej kontroly, ktorým bolo GBÚ predpísané vrátiť do štátneho rozpočtu viac ako 1 milión Sk. Na žiadosť GBÚ – minister financií SR poskytol úľavu – odpustil penále viac ako 1 milión a zo sumy 1 526 744,- Sk sumu 1 426 744,-Sk. Z toho jasne vyplýva, že došlo k porušeniu zákona č.303/95 Z.z. § 47 ods.1 a ECAV musí povinne zaplatiť 100 000,-Sk.

To, že zaplatíme „iba“ 100 000,-Sk vidíme ako dôsledok toho, že aj iným cirkvám bola poskytnutá úľava. Stanovisko brata Holčíka v EPST preto považujeme za zavádzajúce a neadekvátne.

V Poprade – Veľkej 13.1.2005

*(do redakcie EPST zaslané 14.1.2005)*

## NKÚ

Milé kolegynce, milí kolegovia,  
dňa 7.1.2002 sa vo Zvolene konalo mimoriadne zasadanie GP.

Chcem sa s vami podeliť o niektoré informácie.

Napriek tomu, že ani na požiadanie nebola členom GP predložená Správa finančnej kontroly v písomnej forme, z precítaných úryvkov z tejto správy sme sa dozvedeli tieto skutočnosti:

GBÚ ECAV je povinný vrátiť do štátneho rozpočtu 1.526.744,- Sk plus penále vo výške viac ako 1.000.000,- Sk.

Z toho jasne vyplýva, že došlo k porušeniu zákona.

Na žiadosť GBÚ minister financií SR poskytol úľavu - zo sumy 1.526.744,- Sk odpustil 1 426.000.- Sk a tiež odpustil penále vo výške viac ako 1.000.00,- Sk.

Pravdepodobne je to dôsledok toho, že aj iným cirkvám bola poskytnutá úľava.

Takže ECAV zaplatí „iba“ 100.000,- Sk.

Zaujímavé na tom je, kde GBÚ „ušetril“ tieto peniaze. Napokon vysvitlo, že sú „ušetrené“ zo mzdového fondu. Z peňazí, ktoré štát poukazuje na systematizo-

vané kňazské stanice na platy a odvody pre duchovných.

Dozvedeli sme sa, že „ušetrených“ 1.526.744,- Sk nie sú jediné peniaze, ktoré sa zo mzdového fondu podarilo „ušetriť“.

1.000.000,- Sk zo mzdového fondu bol poukázaný BÚ VD a ten tieto prostriedky použil na okná.

Na otázku, koľko peňazí zo mzdového fondu pri svojej štedrosti si ponechal GBÚ, sme sa nedozvedeli.

Takéto mnohomiliónové položky zo mzdového fondu boli pravdepodobne pre-rozdeľované medzi biskupskými úradmi každoročne.

Veľmi paradoxne v tomto kontexte vzniká snaha zvýšiť platy farárov navýšením o zarátanie inkasa fary plus odvody, ktoré by z toho mal zbor odvádzať mesačne štátu.

Bolo mi povedané, farári dostali, čo mali dostať, viacej nemôžu. Neverím, že pri šikovnosti našich správcov štátneho príspevku na platy duchovných, kto-

rým sa mnohoročne darilo tieto mzdové prostriedky zužitkovať na svoje sídla (nebyť nešťastnej kontroly), neverím, že by sa nepodarilo nájsť cestu týmto prostriedkom na mzdy, na ktoré boli určené. Bola by však potrebná dobrá vôľa a trochu zdielnosti. Nie sú to moje predsudky.

Mám svoje skúsenosti s týmito ľuďmi, keď sa jednalo o stravné lístky. Klamali až do poslednej chvíle. Pomohlo až pohrozenie podaním žaloby.

Z úst človeka, ktorý už raz sľuboval farárom, že budú pohnaní z cirkvi svin-ským drindom, zaznela na GP aj takáto citácia: „Nenažraní farári, nemajú dna...“

Zase iný milý brat na GP nezabudol pohroziť, že vedia, koľko podpory berieme zo zahraničia a aké veľké sú vokátory a stačí ísť udať nás daňovému úradu. Spomínal nejakú hranicu 10.000,- Sk od ktorej je povinnosť zdaňovať príjem (budeme sa tým zaoberať na výbore).

*Ján Meňky*

*(zaslané na diskusnú skupinu eca-  
duchovní – 10. januára 2005)*

## **Peter Ferenčík, Jarková 49, 080 01 Prešov**

**Výbor ZED  
Fraňa Kráľa 7  
071 01 Michalovce**

Vec: **Nesúhlas**

Prešov 14.12.2004

Dňa 14.12.2004 v denníku „Nový čas“ som si prečítal článok s názvom „Vojna v cirkvi“. Poviem otvorene, bol som z toho otrasený. Nie, že by som nechcel, aby sa o problémoch v cirkvi nehovorilo, alebo niečo zakrývalo. Som otrasený zo **spôsobu**, akým chce výbor ZED riešiť určité problémy. Dovolím si s čistým svedomím povedať, že **uvedený článok je zavádzajúci!**

**Ja, ako člen ZED, zásadne nesúhlasím so spôsobom, ktorý praktizuje výbor ZED, aby sa problémy ECAV rozoberali na stránkach bulvárnej tlače.** Som presvedčený, že tí, ktorí sa pričínili o tento článok, neprispeli k ničomu dobrému a takýmto spôsobom poškodili ceľ našej evanjelickej cirkvi.

Vyzývam preto výbor ZED, aby vstúpil do rokovania s vedením našej cirkvi. Zároveň žiadam, aby moje stanovisko bolo uverejnené v najbližšom čísle časopisu „Melanchthon“.

S bratským pozdravom

*Peter Ferenčík – ev. farár*

Na vedomie: GBÚ ECAV, BÚ ZD  
Redakcia Melanchthon – Batizovce  
J. Vereščák – tajomník ZED

---

## List generálnemu biskupovi

**Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Kežmarok**

**Hviezdoslavova 18, 060 01 Kežmarok**

Dôstojný brat gen. biskup  
ThDr. Július Filo  
Palisády 46  
P.O.Box 289  
810 00 Bratislava

Váš list značky / zo dňa	Naša značka	Vybavuje	Kežmarok
	63/2005	zb. presbyterstvo	14.02.2005

Dôstojný brat generálny biskup!

Na celozborovom konvente, ktorý sa konal dňa 30. januára 2005 v auditóriu lýcea, konvent prijal uznesenie č. 10/2005/K, ktorým poveril Zborové presbyterstvo Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Kežmarok vypracovaním stanoviska k závažným problémom v našej evanjelickej cirkvi, ktoré boli za posledné mesiace medializované prostredníctvom tlače, rozhlasu a televízie. Na základe rozsiahlej diskusie, ktorá odznela na tomto konvente, konštatujeme nasledovné skutočnosti:

1. Je veľmi zarážajúci postoj generálneho dozorca ECAV na Slovensku Ing. Jána Holčíka k záverom kontroly NKÚ SR pre agentúru SITA, kde sucho skonštatoval, že sa k tomuto problému nebude vyjadrovať. Myslíme si, že ako vrcholný predstaviteľ našej cirkvi je povinný k takej závažnej skutočnosti podať vysvetľujúce stanovisko nielen pre evanjelickú verejnosť. Očakávali sme, že tak urobí v našom týždňovom periodiku v Evanjelickom posle spod Tatier, no s prekvapením sme opäť čítali bagatelizovanie tohto problému. Vraj sa nič vážneho nestalo. „Drobné chyby sa nájdu všade. Keď sa na ministerstvách zle zaučujú stovky miliónov, tak to nikoho nezaujímá.“
- Ospravedlňovať sa takýmto spôsobom je maximálne nekorektné. To neznamená, že keď svet používa jemu vlastné spôsoby, rovnako ich má používať aj cirkev. Ak sa tak deje, tak potom je to poľutovaniahodná skutočnosť, ktorá ak Vás nemrzí, tak určite mrzí nás ako presbyterov cirkevného zboru v Kežmarku a členov evanjelickej cirkvi. Môže byť za takýchto okolností ešte cirkev soľou zeme a svetlom sveta? Ne-

zabúdajme preto na vážne napomenutie apoštola Pavla: „A nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovením mysle, aby ste vedeli rozpoznať, čo je vôľa Božia, totiž, čo je dobré, milé a dokonalé.“ (R 12,2)

2. Zdá sa nám neprímerané aj Vaše mlčanie ako generálneho biskupa k tomuto problému. Podľa Cirkevnej ústavy ECAV na Slovensku ste rovnakou mierou zodpovedný za to, čo sa deje v cirkvi a na biskupskom úrade. Myslíme si, že tento problém vôbec nemusel vzniknúť, keby ste sa boli ako predsedníctvo cirkvi slušnou formou ospravedlnili za chyby, na ktoré poukázal nález NKÚ SR. Keďže ste si zvolili taktiku uhrať veci do autu, tá nakoniec nabrala omnoho väčšie obrátky, ako ste očakávali a ako ste dokázali vôbec zvládnuť.
3. Znepokojuje nás, aký postup jednania ste zvolili voči členom Výboru ZED, ktorí vo svojom vyhlásení poukázali na chyby a vyjadrili ľútosť nad neprímeraným spôsobom vyhlásenia, aké ste zaujali ako predsedníctvo cirkvi k nálezu NKÚ SR. Vaše vyjadrenie na tlačovej konferencii 24. januára, ktoré bolo odvysielané v hlavnom spravodajstve STV o 19<sup>30</sup> h., o disciplinárnom konaní, je len poukazom na to, že nedokážete prijať kritiku, priznať si určitú chybu a ku tomu všetkému ešte šliapete po slobode a demokracii. Tieto spôsoby nám pripomínajú dobu totality, ktorej sme si v rôznych zápasoch v cirkevnom zbore užili dosť. Potrestať tzv. „vinníkov“ vyjadrujúcich sa kriticky k niečomu, je veľmi jednoduché. To je však ale spôsob uzurpujúci si moc a určitú diktatúru, ktorý je našej cirkvi cudzí a nemá v nej čo robiť. V tomto zmysle vyjadrujeme aj nesúhlas s prijatým disciplinárnym zákonom na synode napomáhajúcim meniť synodálno-presbyteriálny systém našej cirkvi na hierarchický.
4. No nielen tieto veci nás znepokojujú. Už dlhšie obdobie sledujeme vaše nadštandardné vzťahy s rímskokatolíckou cirkvou. Ak o Vás počujeme prostredníctvom médií, tak je to skoro vždy len v súvislosti s ekumenickým hnutím a touto cirkvou. Žijeme v katolíckom mori a tieto veci vnímame úplne inak. Ekuména s rímskokatolíckou cirkvou na diplomatickej úrovni je o niečom inom, s čím sa my stretávame v realite všedného života. Ľudia nás zastavujú a pýtajú sa: Čo to ten náš biskup robí? – a neraz pri vyslovení tejto otázky majú slzy v očiach. Naš brat farár minulé Vianoce dostal list z miestneho rímskokatolíckeho farského úradu, v ktorom bol vyzvaný, aby sa verejne ospravedlnil za Augsburské vyznanie, ktoré sme postupne uverejňovali v Zborovom liste (časopis cirkevného zboru).

Veľmi nás znepokojila aj príprava, ktorá prišla do zborov z gen. biskupského úradu pri vstupe do EÚ. Pýtame sa Vás: Ako je možné, že oficiálny materiál, ktorý opustí dvere Vášho úradu, obsahuje prosbu: „Chválimo Ťa Pane, že si nám dal Máriu – Božiu i našu matku, ktorej môžeme zveriť našu budúcnosť. Ona vedie naše národy k Bohu.“ Vzdali sme sa už všetkých princípov reformácie? Zabudli sme na to, že za pravdu evanjelia mnohí museli položiť svoj život? Akú zodpovednosť voči sebe ste z tohto vieroučného prešľapu vyvodili? Ospravedlnili ste sa za túto chybu evanjelickej jerejnosti?

A preto vyslovujeme nesúhlas s tým, akým spôsobom sa naša cirkev približuje k rímskokatolíckej cirkvi. Spolupracujme s nimi na základe, ktorý nás spája, ale nie na dogmatických omyloch tejto cirkvi, ktoré len dráždia našich ľudí.

Žiadame Vás, aby ste prehodnotili všetky svoje postoje k spomenutým záležitostiam, pretože Vaše pôsobenie za posledné roky v tomto smere vnímame negatívne a určite nie sme sami. Veríme, že tento náš list nebudete posudzovať ako útok voči Vašej osobe, ale ako bratské napomenutie, ktoré robíme v zodpovednosti pred Bohom. Aj v liste Židom čítame: „Ale napomínajte sa navzájom deň čo deň, dokiaľ sa hovorí: dnes, aby nikoho z vás nezatvrdilo mámenie hriechu.“ (Žid 3,13)

S bratským pozdravom presbyteri Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Kežmarok.

### Na vedomie:

1. Biskupský úrad VD, Hlavná 137, P.O.Box 119, 080 01 Prešov
2. Biskupský úrad ZD, Námestie SNP 5, 960 66 Zvolen
3. Tatranský seniorát ECAV na Slovensku, Štúrova 53, 059 35 Batizovce
4. Výbor ZED, Fraňa Kráľa 39, 058 04 Poprad – Veľká
5. Redakcia Evanjelického posla spod Tatier, Tranovského 1, 031 01 Liptovský Mikuláš

---

# Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku

## Generálny biskupský úrad

Cirkevný zbor ECAV Kežmarok  
Hviezdoslavova 18  
060 01 Kežmarok

V Bratislave 16. februára 2005

Č.j. 268/2005 – JF

Vážený brat farár Roman Porubán,

dnes sme od Vás dostali list, v ktorom nám oznamujete z poverenia Vášho zborového konventu stanovisko, ktoré pripravilo Vaše zborové presbyterstvo. Chceme na Váš list reagovať a hoci to nežiadate, vysvetlíť hodnotenia, ktoré sa týkajú oboch členov predsedníctva ECAV. Svoje stanovisko chceme osobne poslať všetkým Vaším presbyterom, ktorí nám adresovali svoje riadky. Preto Vás týmto žiadame o zaslanie obratom zoznamu Vašich presbyterov s adresami.

Pre pochopenie kontextu súčasného života Vášho zboru a zborového konventu, na ktorom došlo k prijatiu Vami citovaného uznesenia, Vás týmto v bratskej láske žiadame o zaslanie týchto podkladov obratom:

- Zápisnicu z Výročitého konventu z 30. Januára 2005
  - Správu farára, ktorá zaznela na tomto konvente
  - Štatistické údaje o Vašom cirkevnom zbore za roky 2004, 2003 a 2002 (tak, ako ich zasielate pre celocirkevnú štatistiku na BÚ VD).
  - Správu o Lyceálnej knižnici za rok 2004, pokiaľ nie je súčasťou správy farára.
- S priáním Božieho požehnania pre Vašu službu

V Bratskej láske

Ing. Ján Holčík CSc.  
gen. dozorca

Július Filo  
gen. biskup

# Cirkevný zbor ECAV na Slovensku so sídlom v Poprade - Veľkej

Vážené predsedníctvo ECAV  
Prof.ThDr. Július Filo, generálny biskup  
Ing. Ján Holčík, CSc., gen. dozorca  
Palisády 46  
810 00 Bratislava

Vážené predsedníctvo ECAV!

Záver minulého roka a začiatok tohto vniesol do zborov našej cirkvi rozvírenie pokojnej hladiny zistením NKÚ o hospodárení cirkví v rozpore s rozpočtovými pravidlami. Následné vyhlásenia, prehlásenia a stanoviská zodpovedných, aj iných, ešte viac skomplikovali celú situáciu a vniesli do bežného cirkevného života viac rozporných názorov.

Výročný konvent nášho cirkevného zboru, ktorý sa konal 6. februára 2005 poveril presbyterstvo CZ zaujať stanovisko k predmetnej veci, ale aj k iným závažným problémom v našej evanjelickej cirkvi, ktoré vnímame prostredníctvom médií.

1. Z dostupných materiálov sme sa dozvedeli o výsledkoch kontroly NKÚ. Tento ústami svojho podpredsedu zistil, že cirkvi s peniazmi štátneho rozpočtu hospodáril „v dobrej viere, ako robili, a robili to zle“. Vo svojom stanovisku GBÚ ECAV ústami generálneho dozorca hovorí, že poskytnutie finančných prostriedkov BÚ ZD ECAV, (ktoré je predmetom zistenia NKÚ) „je v súlade s rozpočtovými pravidlami“. Tieto podľa NKÚ tvorili najväčšiu položku z neoprávnene použitých finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu, čo podľa brata generálneho dozorca „sa nič nestalo. Drobné chyby sa nájdu všade“. Ak je predsedníctvo cirkvi presvedčené o nesprávnosti zistení NKÚ, je podľa nás najlepší názor Anny Zichovej (EPST 1/05), odvolať sa na Najvyšší súd SR, ktorý by objektívne rozhodol o tom, či finančné prostriedky boli, alebo neboli použité v súlade s dodržaním zákona o účtovníctve, zabezpečením správneho účtovného postupu a ovládaním účtovných súvzťažností. Niekedy je správne obhajovať svoju nevinu až do krajnosti, inokedy je však lepšie priznať si s pokorou publiká na svoju chybu - vinu.

V záujme bratského pochopenia a usporiadania vzťahov žiadame odpoveď na tieto otázky:

- a) či a aké škody pre ECAV vznikli ?
- b) urobili sa zo strany GBÚ chyby zistené kontrolou NKÚ?
- c) kto má byť disciplinárne potrestaný, ten kto na chyby poukáže, alebo ten kto ich zakrýva a zavádza evanjelickú verejnosť na stránkach EPST?
- d) záleží predsedníctvu cirkvi na pluralite názorov na stránkach EPST ako je to zvykom v demokratickej tlači?
- e) táto cirkev sa vždy riadila synodálno - presbyteriálnym systémom, prečo z nej chcete urobiť klerikálnu?

f) ako predsedníctvo cirkvi dbá na zachovávanie reformačných princípov v evanjelickej cirkvi a. v., keď pred vstupom do EÚ sme v cirkevnom zbore mali „chváliť Pána za to, že nám dal Máriu - Božiu i našu matku, ktorej môžeme zveriť našu budúcnosť. Ona vedie naše národy k Bohu.“ Vывodili ste z toho dôsledky sami pre seba?

Veríme, že si nájdete čas na skorú odpoveď na naše otázky a zároveň aj iným vhodným spôsobom podáte vysvetlenie k predmetnej „kauze“ širokej evanjelickej verejnosti.

Teraz môžete viditeľným spôsobom prispieť ku každodennej misijnej práci ECAV a k náprave toho, čo sa za krátky čas počas tejto „kauzy“ pokazilo vo vnútri našej cirkvi a aj navonok z pohľadu neveriacich na čistotu, priehľadnosť, otvorenosť, morálnosť a vzor cirkvi vo vzťahu k svetu a dovnútra.

S bratským pozdravom,

*zborové presbyterstvo cirkevného zboru ECAV na Slovensku v Poprade-Veľkej*

**Príloha:** prezenčná listina zo zasadnutia presbyterstva

**Na vedomie:** BÚ VD Prešov, BÚ ZD Zvolen, Seniorské úrady VD ECAV, EPST - redakcia, Melanchton - redakcia

---

## **Odpoveď z 2.3.2005 od predsedníctva ECAV**

Cirkevný zbor ECAV na Slovensku  
Poprad - Veľká

Vážený brat farár,

dostali sme Váš list, v ktorom nám oznamujete, že z poverenia zborového konventu nám posielate stanovisko zborového presbyterstva. Radi by sme na tento list odpovedali a vysvetlili hodnotenia týkajúce sa predsedníctva cirkvi. Naše stanovisko chceme poslať všetkým podpísaným presbyterom Cirkevného zboru ECAV v Poprade - Veľkej, preto Vás žiadame o zaslanie ich adries.

Zároveň Vás žiadame v bratskej láske o zaslanie obratom materiálov o súčasnom živote cirkevného zboru v Poprade - Veľkej a to:

- správa farára za rok 2004
- zápisnica z konventu, ktorý sa konal 6.2.2005
- štatistické údaje o Vašom cirkevnom zbore za r. 2002, 2003, 2004, ako ich posielate pre celocirkevnú štatistiku na BÚ VD

Tieto podklady nám poslúžia na lepšie pochopenie kontextu života cirkevného zboru a zborového konventu, na ktorom bolo prijaté uvedené uznesenie.

So želaním Božieho požehnania pre Vašu službu

Ján Holčík Július Filo  
generálny dozorca generálny biskup



## Odložme princíp jedinej pravdy

*„Moderný človek stratil všetku duchovnú sebadôveru. Za jeho sebavedomým vystupovaním sa skrýva veľká duchovná neistota a prázdnota. Je nepochopiteľné, že naše pokolenie pri toľkých vymoženostiach vedy a rozumu mohlo kľesnúť tak hlboko, že zabudlo myslieť“.*

Sú to slová Alberta Schweitzera, misiónára, lekára - človeka, ktorý plne pochopil obsah Kážne na hore a ním sa riadil. Uviedol do praxe náboženstvo lásky, princíp živej viery. Človek, ktorý žil pre iných, pre tých, čo potrebovali milosrdenstvo.

Sme vzdelení, všestranne informovaní, sebavedomí, ale náš život je často prázdny a podstata a zmysel života nám uniká a nevieme ho pochopiť. A to je jedna z príčin, prečo sa aj luteránska cirkev na Slovensku ocitla v problémoch, ktoré si sama nastražila. Prestávame si navzájom veriť a miesto bratského dialógu nastupuje zákon. Zákon je obvykle nástrojom moci, ktorá ho zneužíva, aby dokázala svoju jedinou pravdu. Princíp jedinej pravdy zneužívala cirkev počas inkvizície pri svojej „ochrane pred kacírmi“, ale aj totalitný systém pri ochrane svojej ateistickej ideológie pred nepriateľmi.

Už dlhšiu dobu sledujem dianie v ECAV a som z toho smutný a iste nie som sám. Posledné roky sa ECAV zmieta vo vnútorných rozporoch, ktoré na rozdiel od minulosti, nie sú výsledkom nepriaznivého pôsobenia totalitnej moci, ale výsledkom prevzatia jej praktík cirkvami a aj ECAV. Demokratické princípy, na ktorých vznikla reformácia a dala slobodu ducha i prejavu všetkým, sa postupne pod vplyvom takmer polstoročného pôsobenia diktatúry zamieňajú za „zákon“. Aristokracia ducha sa postupne mení na aristokraciu moci. Nebadane, ale iste preberáme „všemocnú a neomylnú moc sebavedomého Vati-

kánu“. Ustupujeme z pozícií založených výsostne na učení Biblie. Aby sa uspokojila osobná túžba prispôsobujeme sa tomu, čo bolo príčinou reformácie. Zdá sa, že pomaly ani „princíp odpustkov“ v prenesenom ponímaní už nie je problémom.

Pred niekoľkými rokmi sa uprednostnil pri výstavbe EBF zákon moci pred vecným dialógom. Miesto realizácie úspešného projektu, ktorý si vedenie ECAV objednalo a prijalo, neskôr trápne prepelo a po morálnom marazme zaplatilo pokutu. Nedbajúc na názor príslušníkov EBF, ani na nezištnú pomoc uvedomejších odborníkov. Jediným šmahom sa zavrhol princíp „genius loci“. Na mieste, dehonestujúcom dejiny cirkvi aj kultúrne dejiny slovenského národa, vykonštruovali tí, čo v súťaži neuspeli, architektúru adekvátnu ich schopnostiam. Nikto nikdy nevysvetlí tento lapsus, že sa taká ustanovizeň ako EBF dobrovoľne odsťahuje na perifériu. Do spoločenskej osamelosti. Nehovorím už o finančných problémoch, ktoré túto stavbu sprevádzali. Moc prevýšila rozum, ale dosiahla svoj istý zámer.

Škoda, že sa nepoučila, ale naďalej strácala súdnosť. Len tak si možno vysvetliť uplatnenie princípu socialistického myslenia pri voľbách najvyšších cirkevných predstaviteľov. Je to asi vedomie moci a nekontrolované podvedomie keď sa vedenie ECAV - jej administratíva rozhodli uplatniť pri voľbách jednotnú kandidátku! Od takéhoto postupu odstúpili

aspoň formálne aj postkomunistické politické strany. Bol to chorobný princíp nútiť príslušníkov našej cirkvi, aby si zvolili vedenie, keď je na každý post jeden jediný kandidát! Naozaj si vedúci predstavitelia takto zvolení mysleli, že boli zvolení a že im bola delegovaná moc a právo prezentácie evanjelických veriacich? Ako si overili, že väčšina nebola proti? Preto až dodnes nemajú reálny pohľad na stav v zboroch – v cirkvi.

Pred pár rokmi synoda prijala „uznesenie“ podľa ktorého sa tri kalendárne roky nebudú finančne (ekonomicky) hodnotiť. Nechcem hovoriť o Ústave cirkvi ani o zámeroch tohoto rozhodnutia, ale úplne logicky je z toho jasné, že čosi v ECAV nie je v poriadku. Bol som zborovým funkcionárom a viem, čo sa za tým skrýva. Je logické, že ZED bol povinný reagovať na takéto postupy. Tí, čo hlasovali za toto uznesenie, spreneverili sa ako synodáli svojim funkciám. Spochybnili všeobecne princíp kresťanského šafárenia v cirkvi a v zboroch. Už vtedy mal NKU právo zapochybovať o finančných pomeroch v ECAV. Iróniou bolo, že vedenie ECAV postavilo do špatného svetla predstaviteľov ZED.

Všetko, čo som doteraz uviedol nemá slúžiť na vyvolávanie duchov, ani vzájomnej nenávisť. Chcem len naznačiť, že v posledných rokoch je tu množstvo káz, ktoré vyvolávajú v zboroch, tam dolu medzi veriacimi pochybnosť a otriasajú ich dôverou. Treba si uvedomiť, že vedenie ECAV týmto nie len spochybnuje svoje schopnosti plniť svoju úlohu, ale veľmi komplikuje prácu radovým duchovným, ktorí stoja v zboroch v úlohe kazateľov pravdy, lásky a milosrdenstva! To sú bojovníci prvej línie, tam sa overuje pravda aj zásady kresťanskej lásky. S nimi je potrebné viesť dialóg, oni poznajú skutočné potreby cirkevnej spoločnosti!

Vedenie ECAV spochybnuje legitimitu vedenia ZED-u. Je neuveriteľne naivné dokazovať to tým, že niektorí duchovní nie sú členmi tejto organizácie. ZED ako Združenie evanjelických duchovných, je dobrovoľné združenie kňazov a ordinovaných diakónov ECAV na Slovensku, to treba brať ako fakt. Ak bolo vedenie demokraticky zvolené, má právo, ba i povinnosť, vyjadrovať sa k problémom týkajúcich sa cirkvi. V demokratickom systéme stavovské organizácie sú vždy akceptované ako rovnocenní partneri pre dialóg. (Napríklad Minister zdravotníctva neodmietol jednania so stavovskými organizáciami lekárov!) Ako sa môže k takémuto postupu znížiť cirkevné predstavenstvo, ktoré má viesť dialóg nie na princípe moci ale v snahe urobiť všetko, čo pomôže šíreniu Slova Božieho?! Prekvapuje ma spôsob komunikácie vedenia ECAV so zástupcami ZED a zvlášť naprosto skomolené vyhlásenia, ktoré uverejňuje EPST. Ak už redakcia EPST dáva priestor jednej strane, je neetické nechať ten istý priestor druhej strane, resp. vyhlásenia skracovať. Takýto spôsob vytvára nebezpečný precedens, pretože môže úplne zmeniť pôvodný obsah! Snáď len v totalitných systémoch nájsť podmienku „s predsedom združenia nejednáme“! Predsedu nemeňovalo vedenie ECAV a nemôže ho odvolať ani negovať! Je to neschopnosť reálne myslieť alebo ono biblické „vidieť smietku v oku bližneho, ale nie brvno v svojom oku? Tí, čo nie sú schopní viesť dialóg, boli vždy príčinou tragédií rodinných, spoločenských i svetových. Treba zostúpiť z piedestálu a zbaviť sa pocitov osobnej krivdy. Biblia hovorí veľmi zreteľne o odpustení a koľkokrát....

Fakt, že NKÚ zverejnil nález, že financie neboli použité v zmysle pôvodného

zámeru, povedal všetko. Je relatívne rozlišovať, čo je malá alebo veľká vina. Pokiaľ som pochopil problém, tým, že sa peniazne použili na stavebné práce, chýbajú v inom zámere. Myslím, že tak stojí otázka ZED. Ako zborový funkcionár viem, aj mnohí iní, o čom je reč. Škoda, že mnohé podnety zo zborov v tomto smere vedúci vo vyšších cirkevných funkciách nechávajú nepovšimnuté. Veľmi som zosmutnel, keď som si prečítal záver Generálneho presbyterstva: „GP doporučilo disciplinárnym orgánom ECAV prešetriť skutkový stav a následne vyhodnotiť disciplinárne opatrenia...“.

Žiadna brachiálna moc neprežila, lebo nepochopila, že represie nič nevyriešia, že v tomto prípade bez bratského dialógu nemožno sa dopracovať k pravde. Je to smutné, že sa v takomto tóne vedie jednanie v evanjelickej cirkvi! Každý, kto v pokore vykonáva svoj úrad, si musí byť vedomý, že robí aj chyby. Nie je hanba priznať si chybu, je nešťastie, ak si človek chybu neuzná a spôsobí tým ďalšie nedorozumenia. Nikto tu na zemi nie je neomylný, nikomu neprichodí vynášať súdy nad inými. V tomto dianí okrem dialógu chýba aj pokora.

*Prof. Ing. Ján Fuska, DrSc.*

## Bude treba vyvetrať

Už niekoľkokrát listujem v posledných dvoch číslach Melanchtona a v hlavne sa mi preháňajú dojmy z posledného Valného zhromaždenia ZED 17.11.2004. Zdá sa, že veľká časť evanjelických farárov našej cirkvi už vie, čo nechce. Vieme pomenovať to, čo pociťujeme ako krivdy zo strany niektorých predstaviteľov cirkvi. Vieme tiež formulovať, kam je cirkev s veľkou pravdepodobnosťou vedená (a nie je to práve vábivá perspektíva), v čom sa odchyľuje nie len od reformačných zásad, ale aj od normálnej ľudskej tolerantnosti a demokratického ducha a – čo je najväčšie – aj od základných právd Biblie. Smutné čítanie a ťažké myšlienky. Keby človek nemal svoju cirkev rád, keby nemal úctu k svojim koreňom a nemal zodpovednosť k ľuďom, ku ktorým je poslaný, hľadal by si prívitejší duchovný domov.

Preto sa mnohí modlíme k Pánovi cirkvi: Pane, obnovuj v nás trpezlivosť, vernosť a múdrosť. A treba sa nám modliť čím ďalej, tým viac. No s nádejou pazeráme aj na druhú polovicu roku 2006. Prečo, to vie každý: Budú sa voliť nové

predsedníctva dištriktov a najmä cirkvi. Mnohí si sľubujú, že s príchodom nových tvárí príde aj náprava, vlúdne vzťahy, rešpektovanie práva rovnakého pre všetkých, jasné a transparentné narábanie s financiami, kľúčové postavenie cirkevných zborov a pod.

A tu ma znepokojuje, že ani v správe predsedu ZED, ani v Melanchtone nepočujem a nečítam, či má ZED alebo niekto iný zodpovedný predstavu, aké prostredie treba v cirkvi vytvoriť, aby šli veci normálne a nemuseli sme sa za činy, alebo nečiny cirkvi a jej predstaviteľov hanbiť. Všeobecné prehlásenia, že sa treba vrátiť k luteránskym koreňom, že základom cirkvi má byť cirkevný zbor, z ktorého pochádza všetka moc, že biskup má byť služobník a nie pán s totalitnými spôsobmi a pod. sú necelé dva roky pred voľbami primálo.

Kde máme záruku, že dnes normálny brat, či sestra, ktorí sa zajtra dostanú na výsledie predstaviteľov cirkvi – normálnymi zostanú? Tak dnes síce milí ľudia a kritici nepravosti sa zajtra môžu stať na-

myslení, nesmierne dôležití ignoranti s totalitným myslením a spôsobia. Lebo práve pre takéto typy predstaviteľov cirkvi sú teraz vytvorené ideálne podmienky. Navyiac, dnes je v cirkvi prakticky nemožné odvolať biskupa a jeho dozorcú. Ale samotné voľby tento „mechanizmus“ nezmenia. Nemáme záruku, že sa s tvármi zmenia k lepšiemu aj pomery. A prečo by sme mali ďalších 12 rokov fríľať? Preto sa pýtam, čo sa dá urobiť už dnes preto, aby sa zajtra zlepšilo ovzdušie v cirkvi? Môže k tomu prispieť ZED? Som presvedčený, že áno. Aj keď už veľa času neostáva. Bez nároku na neomylnosť predkladám stručne svoje úvahy. Treba domyslieť a verejne deklarovať kroky od úradnícko-firemej cirkvi k cirkvi dýchajúcej domovom:

1. Cirkevný zbor je základnou a najdôležitejšou bunkou cirkvi. V ňom je cirkev. Ostatné COJ sú organizačnou, nie podstatnou zložkou cirkvi. Vyššie COJ sú tu najmä preto, aby robili servis cirkevným zborom. Treba presne definovať, čo jednotlivé cirkevné zbory robí príslušníkmi ECAV, ale v ostatných veciach im dať slobodu. (Dokedy sa bude rozrastať povestná čierna kniha, ktorá čím ďalej, tým viac cirkevným zborom oklieštuje práva a chtiac – nechtiac bráni voľnému rozvoju cirkvi?) Za úvahu by stál mechanizmus, v ktorom by seniorov a biskupov neplatil štát, ale cirkevné zbory.
2. Som presvedčený, že potrebujeme novú štruktúru cirkvi. Treba navrhnúť jej zásady. Je neúnosné, aby seniori, ktorí poznajú problémy cirkevných zborov, v skutočnosti nemali dosah na ich riešenia. Je nutné trojstupňové riadenie cirkvi. Tiež nie je možné, aby koniec koncov dvaja ľudia (teda väčšina z trojčlenného zboru biskupov) nebrali ohľad na názory väčšiny seniorov a seniorátov. Samozrejme v zásade môže byť štruktúra cirkvi len taká, na akej sa cirkev demokraticky dohodne.
3. Pre voľby biskupov a ich dozorcov (samozrejme až nasledujúce, nie vyššie spomenuté), treba navrhnúť zásadnú zmenu: Som presvedčený, že predsedníctvo dištriktu a aj prípadné predsedníctvo cirkvi by mali voliť predsedníctva cirkevných zborov (alebo dištriktuálne konventy a synoda). Potom sa nemôže stať, že ich prakticky nie je možné odvolať.
4. Bude lepšie funkciu generálneho biskupa a dozorcú kumulovať s funkciou dištriktuálneho biskupa a dozorcú, alebo predsedníctvo cirkvi zachovať v dnešnej podobe s tým že v jeho kompetencii by bola len koordinácia práce dovnútra cirkvi a reprezentácia cirkvi navonok?
5. Na druhej strane treba ustanoviť také mechanizmy, aby aj biskup bol „svojprávny“, mal slobodu v svojom úrade a nebol tajtrlíkom bez právomocí, ale aby ho ani nenapadlo názory svojich farárov a cirkevných zborov ignorovať a prejavovať sa totalitárne.
6. Treba sa brániť radikalizmu, ktorý sa medzi nami šíri, akoby každé rozhodnutie súčasného vedenia cirkvi muselo byť a priori zlé. Každú prípadnú budúcu zmenu treba robiť uvážlivo, pragmaticky, aby sa ani náhodou s vodou nevylialo aj nejaké to dieťa. Ani s veteránim nie je dobré preháňať.
7. Tieto témy možno rozvinúť, doplniť o ďalšie, vysloviť zásady smerovania cirkvi, o ktoré sa bude ZED usilovať a verejne ich deklarovať na najbližšom valnom zhromaždení.
8. V neposlednom rade treba navrhnúť mená kandidátov, ktorí sa zaviazajú deklarované smerovania cirkvi v na-

sledujúcom volebnom období presadzovať. Potom bude záležať na praktických krokoch, aby sa aj plán obnovy cirkvi, aj ZEDom navrhnutí kandidáti vo voľbách presadili.

Naša cirkev si zaslúži, aby sme ťahali za jeden koniec povrazu, aby v nej bol čerstvý vzduch, aby sme všetci duchovní predstavitelia na akomkoľvek poste mohli mať k sebe dôveru, aby sme vedeli

povedať, čo je dobré a čo nám škodí, aby sme neboli cirkvou bedákajúcou, rozdelenou a rozvadenou, ale cirkvou radostne nesúcou evanjelium a pozerajúcou do budúcnosti s nádejou – nevestou Kristovou. A tak vždy, keď zodpovedne v cirkvi hovoríme o zlých pomeroch, že takto nie, je najvyšší čas uvažovať o tom, ako teda áno. Ten čas tu už najmenej rok je.

*Boris Mišina*

## Predstava a realita v ECAV – poznatky

Určite tak ako veľa iných členov cirkvi aj ja som pri vystúpeniach našich cirkevných predstaviteľov v médiách, ale aj osobných stretnutiach bol presvedčený, že aj ich konanie je v súlade s tým, čo hovoria. Postupne som zisťoval, že tomu tak nie je, ba v mnohých prípadoch milý úsmev, či pozdrav je iba zásterkou pre publikum. Tým publikom sú veriaci ECAV, ktorým cirkevní predstavitelia osobne, alebo prostredníctvom "svojich" prezentujú tie najsprávnejšie predstavy, návrhy, smerovanie ECAV do budúcnosti a tiež ako vyzerá pravda pri rôznych názoroch. Spätná väzba je neakceptovaná, resp. neexistuje. Príkladov je veľa – napr. zrušenie cirk. súdnictva, reštrukturalizácia cirkvi, návrhy zmien cirkevno – právnych predpisov a pod. Určite budete so mnou súhlasiť, že demokracia, demokratické princípy budú dodržiavané nie len v spoločnosti, ale predovšetkým v cirkvi. Žiaľ v našej cirkvi to nie je tak a som z toho sklamaný. Pýtam sa, ako je možné, že EPST neuverejní názor čitateľa? Má EPST iba vytipovaný okruh ľudí, ktorých príspevky budú uverejnené? Asi áno. Aj takým spôsobom sa v prospech predstaviteľov ECAV masíruje mienka evanjelikov – na míle vzdialených od skutočnosti, takto sa biele vydáva za zelené a takým-

to spôsobom sa ovplyvňuje mienka veriacich, pretože iný názor nepočuli, či nečítali a stále žijú v predstave, že vrchnosť – aj ta cirkevná, dobre činí.

Milí bratia a sestry, z vlastnej skúsenosti hovorím, nie je to vždy tak. Pomerne ťažko som sa s touto skutočnosťou vyrovnával, veril som, že sa situácia zmení k lepšiemu. Moje predstavy o jednaniach v takých grémiách ako gen. presbyterstvo, synoda, ale aj ďalších, ma k tomu oprávňovali. Realita je o inom – ak nie si s nami, si proti nám. Máš vlastný názor na riešenie niektorých problémov v cirkvi? O. K. Prvýkrát je to ešte v pohode. Pýtaš sa, prečo sa neplní uznesenie synody? Už to začína byť nepríjemné. Chceš vidieť, ako v skutočnosti dopadla kontrola NKÚ na GBÚ? Chceš vidieť písomné doklady? Nemáš možnosť. Predsedníctvo ECAV takéto informácie nedá. A nedá! – čo si hneď aj člen GP, synodál. Kedy-tedy príde informácia neúplná, skreslená. Pýtaš sa, kto vyplatil odmeny synodálom za rok 2004 a na základe akých kritérií? Predsedníctvo neodpovedá. Prečo kritériá neboli schválené GP ECAV, aká bola ich celková suma, o aké prostriedky išlo – a opäť nič. Žeby to boli zálohy na voľby, alebo nebudaj kupovanie hlasov na synodu 2005? Požijeme, uvidíme.

Vážení bratia a sestry, realita je taká, že duchovné otázky v ECAV sa riešia až po ekonomických a keďže ekonomické problémy sú stále, na riešenie duchovných ostáva iba veľmi málo času, čo je na škodu našej cirkvi. Rôzne je odmeňovanie ordinovaných, ale aj potrestanie, či súhlas k voľbe. Nieкто, zrelý na potrestanie, dostane súhlas k voľbe z noci na ráno (asi kamarát), iní pracujú v CZ zodpovedne, usilovne – súhlas od vrchnosti je problematický, prípadne sa nevyjadrí! Čo je za tým? Priznám sa, že to tuším – kandidáti majú vlastný názor a za ním si aj stoja. Chcete vedieť, kde sa to deje? No pred-

sa v ECAV na Slovensku, východnom dištrikte, ŠZ senioráte. Je smutné, že takéto praktiky z čias nedávno minulých sú uplatňované aj v našej cirkvi. Môže to byť aj dôsledok nechválne známej a čoraz viac v spoločnosti pertraktovanej spolupráce s rôznymi službami..... Je najvyšší čas, aby sa o problémoch v našej cirkvi diskutovalo aj v tom najmenšom CZ, aby všetci členovia boli pravdivo informovaní o dianí v ECAV. Musíme sa o to pričiniť všetci bez výnimky, nech je pravda aj tvrdá a neúprosná. Parciálne a dočasné záujmy jednotlivcov nesmú byť nadradené záujmom všetkých členov ECAV na Slovensku.

*Juraj Gáll*

## Odmeny synodálom

GBÚ ECAV vyplatil odmeny synodálom. Bez vedomia a schválenia GP ECAV, GBÚ ECAV vyplatil už druhý rok odmeny synodálom. Jeden zo synodálov mi potvrdil, že obdržal 6.700,-Sk.

Mám informáciu, že minulého roku niektorí obdržali až 10.000,- Sk. Na otázku člena GP, ktorým synodálom boli vyplatené odmeny a podľa akého kľúča, brat Štefek odpovedal, že tieto mená nemôže zverejniť, lebo by porušil zákon o ochrane údajov. Brat gen. dozorca nás uistil, že odmeny boli rozdelené férovo.

Otázkou zostáva, z akých peňazí boli tieto odmeny vyplatené, prečo sa GP nezaoberalo touto záležitosťou, a či ich nieкто opätovne nerozdelil nad rámec svojej 200.000,-Sk kompetencie. Synodálov nie je málo, tiež členov synodálnych výborov a ak to bolo rozdeľované férovo – 100,- Sk za hodinu, celková suma odmien nie je malá.

Zrazu je tu možnosť oceniť prácu niekoho a nieкто dostal, čo mu patrilo a viacšie nemôže.

Snažím sa krotiť toho starého Adama vo mne, ale prehrávam. Núti ma opýtať sa, nie je to odmena za správne hlasovanie na synode za také disciplinárne zákony, za ktoré by sa nemusel hanbiť ani režim, ktorému sme hovorili totalitný (hanobenie republiky, hanobenie hlavy štátu), mladší to už možno ani nepoznáte. Veľmi háklivé paragrafy. Dnes žiaľ v našej rodiacej sa demokracii aj náš pán prezident i náš štát si bez škrupulí, ako osoba a vec verejná, musia vypočuť mienku svojich voličov bez nároku, aby im mohli hroziť. Úžasne sa mi páči charakteristika českého redaktora na adresu prezidenta Klauza, v ktorej spája noblesu s leskom zhnitej makrely.

Alebo sú tieto odmeny preddavkom na motiváciu správneho hlasovania na poslednej predvolebnej synode? Ako hovorí klasik: „Ja sa len pýtam.“ Odpovie mi nieкто spoza opony?

*Ján Meňky*

*(zaslané na diskusnú skupinu ecav-  
-duchovní – 14. januára 2005)*



## Tradícia evanjelického Tranovského kalendára

V Tranovského kalendári (TK) 2004 je krátky informatívny článok o vzniku a tradícii tohto kalendára. Popri Biblii, Tranosciuse, Zpěvníku (dnes Evanjelickom spevníku), Malom katechizme a Cirkevných listoch (vychádzajú od ich založenia Jurom Janoškom v r. 1887 dodnes) je Tranovského kalendár najstaršou „evanjelickou literatúrou“, alebo teda celkom skromne: veľmi obľúbeným čítaním v mnohých evanjelických rodinách a to už 110 rokov bez prerušenia! To je čo povedať! Vieme, že sú aj staršie periodiká, časopisy a pod. v inej cirkvi, v spoločnosti, ale my máme a majme na mysli to naše evanjelické čítanie, vydávanie časopisov, kalendára, čo bývalo spojené s veľkými ťažkosťami. A preto budme skromne hrdí, pyšní, že už stodesať rokov do našich domácností prichodí obľúbený kalendár! Je potrebné z času na čas pripomenúť ho, ako to urobila autorka v tohoročnom kalendári! Prvý vydavateľ Tranovského evanjelického kalendára na rok 1894 Karol Salva čitateľov informoval o kalendári na strane 56, -rnk- (Dr. Ján M. Petřík) TK 1973, 156 a TK 1977, 110 – Je vhodné o Karolovi Salvovi pripomenúť, že on vydával už prv Domový kalendár v rokoch 1884–1892 a práve pre svoj článok v štvrtom ročníku 1887 „Čo Slováč, to človek“ bol cirkevne súdený a aj odsúdený stratou úradu v cirkvi i škole (pôvodne učiteľ, majiteľ kníhtlačiarne, vydavateľ v Ružomberku, tiež básnik pod pseudonymom Čebradský Slavo, v TK má uverejnených 9 básní. Zomrel 1913 ako farár v Clevelande USA).

Keď Juraj Janoška prebral po Salvovi vydávanie kalendára, ponechal titul-

ný list, ktorý je zachovaný dodnes, pravda s malými, nepodstatnými zmenami. Napríklad fotografia Martina Luthera v Salvovom kalendári je situovaná tvárou smerom na Husa a Komenského, ako Melanchthonova a bez brka (pera) v ruke, ako aj bez mena, čo je na dnešnom titulnom liste spolu s menami pod ďalšími troma významnými osobnosťami. Ale inak Janoška, čo sa obsahu a spôsobu informovania čitateľov, pridržal sa naznačeného v Salvových ročníkoch: článkami poučoval, zabával, radil a poskytoval priestor na zapisovanie dôležitých osobných, rodinných, cirkevných a zborových udalostí v prítomnosti a aj z minulosti.

Tranovský kalendár je tiež prameňom poznania domácich cirkevných dejín, ako aj kresťanskej Cirkvi. – Vlani som na 173 stranách spracoval Registráciu údajov, príspevkov a ich autorov v Tranovskom Kalendári 1894–2003 a ako pomôcku k štúdiu som ju odovzdal do knižnice UK EBF a na diskete Národnej knižnici v Martine... Po dôkladnom prečítaní, preštudovaní všetkých ročníkov nemôžem nič inšie, len doporučiť TK za jeden z prameňov domácich cirkevných dejín. Prispievateľmi boli prevažne členovia a predstavitelia ECAV o radoch i bolestiach plnením hlavného poslania v cirkvi a v jednotlivých cirkevných zboroch, ako aj v živote ordinovaných i neordinovaných pracovníkov na Pánovej vinici...

Tu si súhrne všimnime zdanlivo nepodstatné príspevky – básne. Isteže len zdanlivo nepodstatné, lebo väčšinou veršov, básni je biblického obsahu! V TK uverejnilo básne 187 autorovo a popri nich aj niekoľko anonymných básnikov v pre-



klade. Celkom 730 básní. Martin Braxatoris má uverejnených vyše 100 básní. Martin Rázus 38, Pavel Tomko 24, Daniel Šovc 24, Andrej Hajduk 30 atď. V próze sú uverejnené krátke útvary, rozprávky, fejtóny na pobavenie a poučenie od 176 autorov a niekoľkých anonymov, 370 príspevkov. Najčastejšie anonym 39, Podlipný (Andrej L. Katina) 16, Dušan Fajnor 8, Ladislav Fričovský 10, Daniel Šovc 10 príspevkov atď.

Odoberať a potom hlavne čítať, študovať TK má byť samozrejmosťou každého ordinovaného, ordinovanej, ako aj členov ECAV. Len tak sa zachová tradícia vo vydávaní potrebného Tranovského kalendára! V archívoch zboru by mal byť Tk riadne zviazaný, zaevidovaný a uložený v knižnici. Pre spomenutú registráciu TK som ho musel zháňať z viacerých archívov i od cirkevníkov a tie prvé ročníky som mal požičané z Národnej knižnice v Martine...

*Ivan Tóth*

## Ako som sa nestal doktorom teológie

Za všetko môže môj kmotor. S ľahkosťou grácie a pátosom nielen nedelňým mi oznámil, že ide byť ThDr. V záchveve solidarity som sa na doktorandské štúdium prihlásil aj ja. Ved' načo by sa strápnal sám. Lenže môj kmotor nie tak. Ako sa prihlásil, tak sa aj odhlásil a na mojom stole ležala už druhá výzva k absolšovaniu prvej skúšky.

Dostal som aj školiteľa. Otvoril učenie skriptá, v obsahu zakrúžkoval, čo asi na skúške bude. A naozaj bolo. Akurát predsedajúci skúškovej komisie ma bratsky upozornil, že ak takýto výkon zopakujem nabudúce, ďalšia skúška už nebude. Takmer ma vydesil, lebo po všeobecne vlúdnej rozprave to bola riadna pecka. Všetky písmenká v ThDr. sa mi začali rozplývať pred očami. Nuž, ale hádaj sa sprostý s múdrymi hlavami.

A tak to išlo ďalej. Konzultácie s patričným lektorom a opätovné dranie skript, starých to kamarátov z vysokoškolských čias. Jeden z teologických učiteľov ma však vytočil. Úplne pokazil tú akademickú idylku. Nielenže vyžadoval osobnú konzultáciu, dokonca niekoľko, ale dovolil si špecifikovať moju absolútne originálnu tému a dokonca mi navalil

kopec literatúry, ktorú osobne povyberal v miestnej knižnici. Nečakane tak rozčerril kruhy na pokojnej hladine môjho doktorandského snaženia, ktoré sa zatiaľ uberalo v štýle olej na vode. Vraj to tak robil aj v Amerike. Len ako k tomu príde chudák slovenský ev. a. v. farár?! Zato výsledok sa dostavil. V záplave vyčerpávajúcich odpovedí sa jeden zo skúšajúcich odobral do ríše snov. Nuž, ale dá sa to pochopiť. Ved' kto má vydržať počúvať toľko učených rečí od rána do neskorého popoludnia? Čo tam tí ostatní študenti a doktorandi. Tí si hodiny čakania môžu krátiť žviálnymi rečičkami, kávičkou či šúchaním stresom upotených rúk a nôh, prípadne vypleštenými pohľadmi na menej úspešných kolegov. A nakoniec tak im treba. Načo sa toľkí hlásili na doktorandské štúdium, keď aj tak nie je dost školiteľov. Babráci.

Avšak ruku na srdce, čo by človek nespravil pre tú slastnú vidinu písmeniiek pred menom, alebo za menom... alebo pod menom... alebo nad menom? To bola dilema, ktorou som sa umáral od začiatku, prosil, hľadal, klopal od dverí do dverí, no zreteľnej odpovede nedostával. Raz stačila malá práca, alebo radšej hneď veľ-

ká a keď na to nemáš, tak potom stredná, čo najstrednejšia. A to ešte nehovorím o čase, raz sú to roky rokúce a potom zase nič, ale vôbec nič, no naozaj nič. Ešte šťastie, že ma vykopli, aj tak som to nechápal. Že vraj čas milosti skončil. V skutočnosti ani nezačal. Aspoň nie na EBF

UK v Bratislave. Zato pre mňa začal inde. Stretol som učiteľov a doktorandov, ktorí boli Učiteľia a Doktorandi. A pri týchto stretnutiach ma začalo prestupovať nefalšované akademické potešenie z toho, že nie som ThDr. made in EBF UK, BA.

*Mgr. Ján Hroboň*

## Stretnutie Zboru biskupov s Výborom ZED

Dňa 2.2.05 na pozvanie Zboru biskupov ECAV prišli do Bratislavy členovia výboru ZED, aby sa konečne uskutočnilo našou evanjelickou verejnosťou tak dlho očakávané stretnutie týchto trinásť duchovných našej cirkvi.

Žiaľ, už pozvánka, ktorú členovia výboru ZED dostali dávala tušiť, že to opäť nebude dialóg rovnocenných partnerov. Prečo?

Za prvé preto, lebo pozvánka nebola určená predsedovi ZED Jánovi Meňky a v pozvánke boli spomenuté uznesenia GP, v ktorých stojí, že sa máme ospravedlniť za údajné šírenie zlého mena našej cirkvi doma i v zahraničí.

Napriek takémuto zneniu pozvánky, ktorá dávala tušiť, že nie je veľká snaha o konštruktívny a rovnocenný dialóg, odhodlali sme sa na stretnutie prísť v nádeji, že keď si už raz sadneme za rokovací stôl, nevstaneme od neho skôr, kým sa nezhodneme na spoločnom vyhlásení pre našu ev. verejnosť. Preto sme dňa 2.2.05 o 10,00 hod. zasadli do zasadačky na prízemí GBÚ, oznámili svoj príchod a čakali, čo sa bude diať.

Asi po desiatich minútach prišiel br. biskup Ivan Osuský, privítal nás a tlmočil nám spoločné stanovisko zboru biskupov, že nechcú rokovať s br. Jankom Meňkym. V krátkej diskusii sme požiadali, aby tl-

močil ostatným dvom biskupom našu prosbu, aby stiahli svoju podmienku a prišli. Ako dôvod sme uviedli, že brat Meňky je ako predseda ZED štatutárom ZED a bez jeho prítomnosti by to nemohlo byť stretnutie výboru ZED, alebo iba skupiny farárov so zborom biskupom.

Brat biskup išiel a informoval o našej prosbe. Načo asi o ďalších pätnásť minút prišli všetci traja biskupi. Musím sám za seba povedať, že v tej chvíli som bol veľmi rád, že napriek nervózne atmosfére sme konečne dosiahli splnenie túžby tak mnohých ľudí v našej cirkvi a výbor ZED konečne po dlhom čase sedel za jedným stolom so zborom biskupov.

Slova sa ujal br. gen. biskup, ktorý prečítal z listu Židom a krátko sa pomodlil. Hneď za tým nás vyzval, aby sme predložili písomné stanovisko, ako sme splnili uznesenia GP. Na ich výzvu sme reagovali počudovaným, že GP jednalo ako súdny tribunál, ktorý dopredu stanovil vinníka a rozsúdil, kto a kedy poškodil dobré meno cirkvi. No prejavili sme ochotu bez emócií, na základe faktov ísť bod po bode a prebrať všetky sporné veci s tým, že ak sa ukáže, kde sme sa vo svojich vyhláseniach mylili, že sa ospravedlníme. Žiaľ, brat gen. biskup vyhlásil, že ak sme nesplnili uznesenia GP, nie je o čom rokovať a na jeho výzvu bratia biskupi zasadačku opustili.

Toto je stručný opis nášho rokovania. Môj dojem z tohoto stretnutia.

1. Mám pocit, že zo strany brata gen. biskupa nešlo o úprimnú snahu viesť dialóg, ale iba vyhovieť hlasom z cirkevných zborov, ktoré žiadali rozhovor a potom na základe nesplnených požiadaviek GP prezentovať výbor ZED ako tých, ktorí ignorujú rozhodnutia GP.
2. Pre mňa bolo najväčším sklamaním, že nebol urobený ani náznak toho, že by sa brat gen. biskup ospravedlnil za to, že naša cirkev neoprávnene použila cca. 1,5 mil. Sk a tak isto, že nebolo prezentované stanovisko zboru biskupov k vyhláseniam br. gen. dozorcú, v ktorých celú túto záležitosť zbagatelizoval a tým pohoršil množstvo čestných členov našej cirkvi.

3. Bolo zvláštne pre mňa počúvať o uzneseniach GP, keď som si uvedomil, že všetci traja biskupi sú členmi GP a hlasovali a aj svojimi hlasmi rozhodli, že vinník bol určený skôr, ako boli vypočuté obidve strany.
4. Škoda. Pre mňa 2.2.05 zostane dňom nevyužitej príležitosti. A sám za seba zvažujem, či je ešte možné viesť dialóg s človekom, ktorý podmieňuje stretnutie so svojimi zamestnancami tým, aby sa ospravedlnili za všetky kritické slová, ktoré kedy na adresu zboru biskupov, alebo predsedníctva cirkvi povedali.
5. Preto som veľmi rád, že som neposlal späť tzv. dotazník, ktorým brat gen. biskup žiadal, či súhlasím, aby dokončil svoje volebné obdobie.

*Michal Zajden, člen výboru ZED*

## Dôvera

Milé kolegynie a kolegovia,

žiadate radu, čo so „Žiadosťou o dôveru“ (aspoň na dokončenie funkčného obdobia), o ktorú vás prosí t. č. gen. biskup.

Podelím sa s vami s jednou mojou životnou skúsenosťou. Vo svojom čase, toho času už nebohý biskup VD, keď mu „prihárilo“, obrátil sa s podobnou žiadosťou o dôveru na cirkevné zbory. Bol som v tom čase farárom v svetoznámej Kukovej.

Presbyterstvo tohoto bohumilého CZ sa zaoberalo touto žiadosťou a rozhodlo sa vysloviť nedôveru tomuto pýtajúcejmu sa.

Až do posledných chvíľ svojho života nevedel tento biskup zabudnúť CZ Kuko- vá i mne toto naše slobodné rozhodnutie.

Podme do prítomnosti. Predstavte si, že nájdete odvahu vysloviť nedôveru.

Pýtajúci sa vás má neuveriteľne v hrsti.

Budete potrebovať, niektorí súhlas ku kaplánskej skúške

- niektorí súhlas k farárskej skúške
- niektorí súhlas k voľbe seniora
- niektorí finančnú pomoc zo šuflíka, o ktorom nevie ani GP ECAV
- môžete skončiť na lukratívnom zbere alebo niekde na trestnej stanici, je X ďalších možností, ako vás má v hrsti.

Zvlášť po Synode 2004 a nových disciplinárnych zákonoch a precedense, vyhodnení zo služby našej kolegynie na základe Zákonníka práce.

V tomto kontexte žiadosť o vyjadrenie dôvery znie ako nechutný vtíp.

Brat gen. biskup, žartuješ.

Ak by som ja bol твоjím zamestnávateľom, odvážil by si sa vyjadriť mi nedôveru. Nehovoriac, že by si bol so svojou rodinou odkázaný na bývanie na fare a na 6500.-Sk farárskeho mesačného príjmu?

Dobre vieš, že si ješitný a nepripúšťaš pri sebe žiadne pochybenie. Ktorý blázon z 200 mladých farárov by sa to odvážil

„nedôverovať“ ti a nechcieť ťa za biskupa až do konca svojho života? S týmto pravdepodobne kalkuluješ, ale len zbytočne predlžuješ agóniu.

Najrozumnejšie mi v tomto prípade pripadá, milí na radu sa pýtajúci, nereagovať na túto žiadosť.

Druhá možnosť, vyslovenie dôvery, skrýva v sebe ďalšie riziko. O niekoľko mesiacov ÚPN zverejní zoznam spolupracovníkov Štb v Západoslovenskom kraji. S veľkou pravdepodobnosťou v tomto zozname nebude chýbať meno po dôvere sa pýtajúceho.

Nechcel by som, aby moje meno bolo na zozname tých, ktorí dôverujú človeku, ktorý spolupracoval so zločineckými organizáciami a na tejto judášskej spolupráci si vybuďoval i udržiava svoju kariéru. Samozrejme, spolupráca so zločineckými organizáciami, ktoré držali za ostatným drôtom milióny ľudí, ktoré pomáhali likvidovať cir-

kev, ktoré mučili kňazov, bude iste zľahčovaná a brat generálny už má iste pripravené „uspokojivé“ vysvetlenie. Pravdepodobne pochopíme, že tí zlí eštebáci do zoznamov pozapisovali tých najlepších synov ECAV, aby ich skompromitovali.

Mám však nádej, keď už z Parlamentu SR, o ktorom nemám vysokú mienku, odchádzajú agenti Štb, verím, že aj ECAV dokáže vyvinúť morálny tlak k odchodu týchto ľudí z funkcií.

Je tu len jedna cesta, uznanie, vyznanie, lútosť a vyvodenie dôsledkov. Klamať sa dá, ale neexistuje dokonalý zločin, ktorý by nevyšiel najavo, nehovoriac o našej viere, kde Božie slovo hovorí o zjavení úmyslov srdca.

Toto je moje stanovisko, nie Výboru ZED

Ján Meňky, predseda ZED

(zaslané na diskusnú skupinu ecav-duchovní – 20. januára 2005)

## Judáš

Marek Kačkoš

*Kroky sú istotou,  
len keď chceš niekam dôjsť,  
oči zas dôverou,  
keď už vieš kam.*

*Nebo bolesť si nosíš  
a nežiješ bez rán  
bez jaziev a implantátov smrti.*

*Dvere tie zamkli,  
zapadla závera,  
kľúčik odhodili ďaleko.*

*A slová zrady,  
tie nesmú viac znieť.  
A slová nepoznám  
a nikdy som nevidel,  
ústa tvoje nesmú viac riečiť.*

*Len kde vziať silu.  
On môže ti odpustiť.  
Aj dnes.*

**„Prečo to v cirkvách neustále vriete? Aby v nich neostalo nič surové!“**

*„Biblické aforizmy“, Pavol Kosorin*

## Ospravedlnenie v učení rim.kat. a evanjelickej a.v. cirkvi

Ku Spoločnému vyhláseniu o ospravedlnení (SVO) zásadne pripomienky v evanjelickej duchu podal brat Jozef Vereščak v EPST č. 43-44/2003 v článku: „Kam vedú cesty reformačného učenia“. Autor správne hodnotí tento dokument ako pokus hľadajúci jednotu pomocou kompromisu, a to na úkor biblickej pravdy. Proti tomu sa veľmi ostro ozval br. Ondrej Prostredník. Síce hneď v otázke zverejnenia dokumentu br. Prostredník veľmi detailne vyratúva, čo všetko a kde bolo uverejnené, a predsa nakoniec aj sám je nútený priznať, že slovenský preklad dokumentu je ešte len „na vydanie pripravený“. Takže pravda je predsa taká, že slovenskej verejnosti nebol tento doklad až podnes prístupný. Avšak okrem toho nebola splnená ani druhá, a to najdôležitejšia vec: Podľa stáročných zvyklostí našej cirkvi mal byť tak závažný dokument vopred na schválenie predložený konventom všetkých cirkevných zborov našej ECAV.

Kto chce správne posúdiť tento dokument, musí si najprv celkom ujasniť, čo učí rímskokatolícka a čo luteránska cirkev o ospravedlnení. Je to nesmierne dôležité, lebo ide o najdôležitejší článok viery, dávajúci odpoveď na základnú otázku nášho života: Ako dosiahne človek spasenie?

V dejinách kresťanstva hneď po novozmluvnej dobe začalo sa strácať apoštolské učenie evanjelia. Už v 2. storočí u tzv. Apoštolských otcov začalo sa evanjelium chápať ako nový zákon. Najmä však po r. 258, keď biskup Cyprián zomrel ako mučeník, cirkev prijala nielen jeho učenie o jednote a výlučnej správnosti rímskokatolíckej cirkvi, ale Cypriánom obdivované

Tertuliánovo zákonníctvo bolo v cirkvi legalizované. Úradným stalo sa učenie, že spasený bude ten, kto si to zaslúži dobrými skutkami. Na tom už nič nezmenil nikto, ani Augustín. Ten síce prvú milosť, zvanú gratia praeveniens, chápal ako danú naozaj gratis (R 3,24). Ale potom veriacim daný je Duch svätý a Ten rozlieva v ich srdciach lásku k Bohu (R 5,5). Mocou tejto lásky má a aj musí si spasenie zaslúžiť svojimi skutkami každý, kto chce byť spasený. Augustín si to zdôvodnil tvrdením: „Keď Boh odmieňa naše zásluhy, On nič iného neodmieňa ako svoje zásluhy“ ( Ep 194,19). Týmto chcel Augustín predstaviť zásluhy veriacich ako legitímne. Ale v skutočnosti učenie o ľudských zásluhách je protibiblické. Plnenie povinností nikdy nie je záslužné preto, lebo Pán Ježiš jasne povedal: „Keď vykonáte všetko, čo bolo prikázané, povedzte: Neužitoční služobníci sme! Čo sme boli povinní vykonať, vykonali sme“ (L 17,10). Ale kto z ľudí vykonal všetko, čo bolo prikázané? Nikto okrem Spasiteľa nenaplnil svätý Boží zákon. Ani z veriacich ho nikto nedokáže dostatočne naplniť. „Aj o svätých platí, že len v malej a nepatrnej miere naplnili zákon“ (Obrana Aug. vyzn., Vízner, Symbol. knihy, str. 90,290). Učenie rímskokatolíckej cirkvi toto nechce priznať. Ale apoštol Pavel, aj keď sa už pre Krista veľmi mnoho aj napracoval aj natrpel, ako nikto z nás, predsa napísal: „Nemám vlastnú spravodlivosť zo zákona, ale z viery v Krista“ (F 3,9). Toto cirkev cez stáročia vôbec nechcela chápať, dala viac na rozum ako na Božie slovo.

Biblické učenie o ospravedlnení na svetlo vyniesol až Dr. Martin Luther. Po

dlhom hľadani bolo mu dané r. 1513 s nesmiernou radosťou v Písme odhaľujú skutočné evanjelium. Reformácia je v podstate znovuobjavením evanjelia, ako je podané v článku o ospravedlnení SAMOU VIEROU: Ospravedlnenie pred Bohom človek nemôže dosiahnuť žiadnymi svojimi skutkami ani zákonom, ani nijakými vlastnými zásluhami. Ale „človek ospravedlnený býva vierou bez skutkov zákona“ (R 3,28), teda len SAMOU vierou, resp. „IBA vierou v Krista Ježiša“ (G 2,16). „Všetci totiž zhrešili a nemajú slávy Božej, ale ospravedlnení bývajú zdarma, z Jeho milosti, skrze vykúpenie v Kristu Ježiši... v Jeho krvi“ (R 3,23-25). Viera v Toho, ktorý z milosti „ospravedľňuje bezbožného, počíta sa za spravodlivosť“ (R 4,5). K tomu Luther dodáva: „Od tohto článku sa nemôžeme odkloniť ani ustúpiť, i keby sa nebesá mali zrútiť i zem...“. Na tomto článku sa zakladá všetko, čo učíme a čím žijeme. Preto musíme si byť v ňom istí a bez pochybností. Lebo ináč by sme všetko stratili...“ (Šmalk. články, vid' Vízner str. 159).

Zdôrazňujeme, že zo zvesti o ospravedlnení SAMOU vierou si nikto nesmie vyvodiť, že azda smieme hrešiť. Pavel na to akoby vykrikoval: „Vôbec nie!“ (R 6,15). Láska nikdy neprestane (1K 13,8), Boží zákon lásky zostáva vždy platný, všetci ľudia sme vždy povinní robiť dobre. Ale najmä veriaci človek mocou viery a modlitebného spojenia s Pánom Ježišom „prináša veľa ovocia“ (J 15,5). Toto učenie o novom živote zdôrazňujeme spoločne aj s ríkokatolíckymi aj s inými kresťanmi. Práve na tom je založené aj SVO.

My však podľa Písma sme nútení priznávať, že ešte aj všetci veriaci sme ďaleko od dokonalosti, ku ktorej sa máme blížiť (Mt 5,48). Ktorý veriaci si nepriznávajú hriechy, je pokrytec, ktorý „sám seba

klame a nieto v ňom pravdy“ (1J 1,8). Aj pokročilí kresťania môžu pred Bohom obstať vždy len odpustením pre Kristovo dielo vykúpenia a nie pre svoje dobré skutky (Tit 3,5). Učenie o ospravedlnení SAMOU vierou platí stále a nielen na začiatku. Avšak Tridentský koncil toto učenie prekial. Br. Vereščak správne tvrdí, že prekliatie dodnes neodvolali. Je celkom nereálne, čo si niektorí protestanti ešte stále nahovárajú, totiž že po 2. vatikánskom koncile (1962-65) vraj „moderný“ katolicizmus je už iný, ako bol v 16. storočí. Lenže dogmy ostali nezmenené, ba doplnené dogmou o neomylnosti pápeža (1870) a nebiblickými mariánskymi dogmami (1854,1950).

Najmä autori SVO nechceli si všimnúť fakt, že pred uverejnením SVO už roku 1992 bol pápežom uvedený „Katechizmus katolíckej cirkvi“ (KKC). Tento je dôkazom, že práve ani v učení o ospravedlnení sa v ničom nezmenili. Keďže som KKC preštudoval v dobe, keď slovenský preklad ešte nebol, citovať budem po česky. V KKC (Praha 1995) na str. 457 č. 1813 čítame: „Božské cnosti“ (totiž vieru, nádej a lásku) Búh vléva do duší veriacich, aby veriaci boli schopní jednat ako jeho deti a zasloužiť si večný život“. Avšak podľa Písma nikto ani z veriacich nie je v stave zaslužiť si večný život. Prekážkou aj u veriacich sú naše neprávosti a úkrytom je LEN Božie odpustenie (Ž 130,3-4). Keby sme si dokázali zaslužiť večný život, či by sme potrebovali Spasiteľa? „Ak je spravodlivosť zo zákona, tak Kristus nadarmo umrel“ (G 2,21). V KKC na str. 459m č. 1821 čítame: „Každý má za všetch okolností doufať, že dosáhne nebeské radosti jako večné Boží odmeny za dobré skutky konané s Kristovou milosťou“. Pýtame sa: Lenže kto má dosť dobrých skutkov a či sú stopercentne čisté?

– Alebo na str. 501 č. 2027: „Nikdo si nemôže zasloužiť prvú milosť, ktorá je na počiatku obrátenia. Pod vplyvom Ducha svätého si môžeme zasloužiť pro seba i pro druhé všetky milosti potrebné k dosiahnutiu večného života...“ Teda zdarma len na začiatku, ako učil Augustín.- Alebo na str. 615, č. 2550: „Opravdivá česť nebude odmietnutá nikomu, kto si ji zasluhuje a nebude priznaná nikomu, kto ji není hoden“. To všetko sú typické výpovede zákona bez evanjelia.

My tiež zákon plne uznávame. A modlíme sa, aby sme radi a stále žili podľa Božích prikázaní. Vieme, že i súd bude podľa skutkov, slov i myšlienok. Teda nestačí len počúvať zákon, „ale tí budú ospravedlnení, ktorí ho plnia“ (R 2,13). Ale kto sa môže pochváliť, že všetky prikázania úplne naplnil? Ide teda o to, „aby sa všetky ústa zapchali a celý svet bol vinný pred Bohom, pretože zo skutkov zákona nebude ospravedlnený pred Ním ani jeden človek“ (R 3,19n).

A predsa Pán zjavil nám hriešnikom reálnu cestu spasenia: nie v zákone, ale v evanjeliu. Sám Pán Ježiš zvestoval: Tak Boh miloval svet, že svojho jednorodného Syna dal, aby nik kto verí v Neho nezašly, ale aby každý veriaci v Neho mal večný život (J 3,16). A Pavel hlásal: Ver v Pána Ježiša a budeš spasený ty aj tvoj dom (Sk 16,31). Podobne Ján svedčí: Toto som napísal vám, ktorí veríte v me-

no Syna Božieho, aby ste vedeli, že máte večný život (1J 5,13). Nám hriešnikom je balzomom na dušu takéto čisté evanjelium, v ktorom sa zvestuje odpustenie hriechov a ospravedlnenie „pre Kristove a nie pre naše zásluhy“ (Aug.vyzn.,5. čl.Vízner str.46).

Toto je podstatný rozdiel v chápaní evanjelia v učení rímskokatolíkov a luteránov. Kto vie o sebe, že je hriešnikom a že žije len odpúšťajúcou milosťou pre Kristovo vykúpenie, ten nielen v 16. storočí, ale ani dnes za žiadnych okolností nemôže súhlasiť s tým, keď sa z prevráteneho evanjelia robí zákon. Preto pre uvedomeleho veriaceho evanjelika je spojenie rímskokatolíckeho a luteránskeho učenia o ospravedlnení neprijateľné.

My budujeme na Písme – a kto sa nedá presvedčiť, toho k ničomu nenútime. A ani nás nikto nemôže nútiť, aby sme opustili biblické učenie čistého evanjelia, ako ho naša cirkev od doby Luthe- ra stále verne vyznávala. Teda ekumenizmus tak chápeme, že chceme síce rásť v láske ku všetkým, teda aj k inoveriacim, ale že svoju identitu si zachováme len vtedy, keď ostaneme VERNÍ PRAVDE (Ef 4,15). Za pravdu evanjelia tak mnohí naši predkovia obetovali všetko, aj životy. Pri všetkej láske k inoveriacim „sme teda nútení líšiť sa od protivníkov v učení o ospravedlnení“ (Obrana Aug.vyzn.,Vízner str.90,291).

*Jaroslav Moncol*

---

**„V cirkvi je dovolené myslieť – v sekte je dovolené myslieť rovnako.“**

**„Boh ťa nezbaví nepriateľov, ale ani ich nezbaví teba.“**

**„Aby sa cirkev mohla stať domom zo skla, musí byť dovolené nesúhlasiť s tým, čo je vidieť.“**

*„Biblické aforizmy“, Pavol Kosorin*

---



# Rímskokatolícky farský úrad,

Kostolné nám. 22, 060 01 Kežmarok

Vážený pán farár  
Roman Porubán  
Ev. a.v. farský úrad  
Hviezdoslavova 18  
060 01 Kežmarok

Kežmarok, 30. 12. 2003

Vážený pán farár,

Nedávno sa nám dostal do rúk Vianočný zborový list, ktorý vydal evanjelický zbor pod Vaším vedením pred vianočnými sviatkami v decembri 2003. Naše udivenie vyvolal text pod názvom „Augsburské vyznanie – XXVII. Článok – o kláštorňých sľuboch“ na str. 17-21, navyše pod tendenčným názvom rubriky „Obhajoba pravdy“. Nepopierame jeho historicitu, ale myslíme si, že jeho uverejnenie bez komentára v tejto dobe je zavádzajúce a neslušné. Zverejnením textu bez vysvetlenia vytvárate nielen vo svojich veriacich, ale aj v ostatných čitateľoch, nepravdivý obraz o zasvätenom živote v Katolíckej cirkvi. Je urážkou všetkých rehoľníkov a rehoľníčok, ktorí dali Bohu sľub chudoby, čistoty a poslušnosti, a žijú podľa neho. Matka Terézia z Kalkaty by nikdy nevykonala toľko dobra, keby sa úplne nezasvätila Bohu. Aj kežmarský rímskokatolícky farár, ICLic. Jakub Grich, Opraem., je rehoľným kňazom premonštrátom.

Očakávali by sme, že ako duchovný pastier budete svojich veriacich pred Vianocami viesť k pravde a láske, ktorou je Ježiš Kristus, a nie ich zavádzať. Je nám ľúto, že svojimi neuváženými skutkami naštrbujete dobré vzťahy medzi katolíckou a evanjelickou cirkvou a.v., ktoré v Kežmarku budovali Vaši predchodcovia. Žiadame Vás, aby ste sa za uverejnenie textu bez komentára v najbližšom čísle ospravedlnili a svojim veriacim vysvetlili pravdu o rehoľnom živote v Katolíckej cirkvi.

Želáme Vám a celému evanjelickému zboru v Kežmarku požehnaný nový rok.  
S úctou

*Anton Ziolkovský, kaplán*

---

**„Boh s ľuďmi nehrá šachovú partiu – nikdy neobetuje dámu, aby zachránil kráľa.“**

**„Sme spasení od hriechu, ale nie od práce.“**

**„Boha uráža, keď sa kazateľ bojí, aby niekoho neurazil.“**

*„Biblické aforizmy“, Pavol Kosorin*

## Vyhlásenie

*Na spoločnom zasadnutí Výboru ZED a predsedov ZED z jednotlivých seniorátov ECAV, dňa 7. marca 2005 v Poprade – Veľkej, bolo prijaté nasledujúce „Vyhlásenie“:*

Výbor Združenia evanjelických duchovných Evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku (ZED) a predsedovia ZED z jednotlivých seniorátov ECAV sa dištancujú od „Stanoviska“ Ekumenickej rady cirkví (ERC), prijatého ich predstaviteľmi dňa 4. marca 2005 v mene 7-mich cirkví združených v ERC a verejne prezentovaného generálnym tajomníkom tejto inštitúcie Ondrejom Prostredníkom.

Zároveň nesúhlasíme, aby Národná rada SR zákonným opatrením zastavila zverejňovanie zväzkov bývalej Št. bezpečnosti.

ZED už na svojom VZ 17. novembra 2004 v Poprade prijalo uznesenie, v ktorom žiada svojich členov, pôso-

biacich v grémiách ECAV, aby iniciovali zákon o povinnej lustrácii každého kandidáta na funkciu v ECAV, počnúc seniorátnou úrovňou.

So zahanbením konštatujeme, že generálny biskup ECAV Július Filo, bez otvorenej diskusie, bez schválenia cirkevnými grémiami a bez ohľadu na názor duchovnej a laickej verejnosti ECAV, teda svojvoľne, v mene ECAV podpísal toto vyhlásenie ERC.

Tento krok je ďalším potvrdením toho, čo ZED prezentovalo, že súčasné vedenie ECAV

**nereprezentuje hodnoty, ktoré ECAV vyznáva. Medzi nimi odvahu žiť v pravde, nieť zodpovednosť za svoje konanie a činiť pokánie.**

## Vážená Ekumenická rada

Dňa 4.3.2005 ste publikovali na [www.ekumena.sk](http://www.ekumena.sk) vyhlásenie, v ktorom o.i. žiadate: **“aby Národná rada SR zákonným opatrením stiahla zväzky bývalej Št. bezpečnosti z verejných médií a nechala ich prístupné iba osobám, ktorých sa týkajú.”** Takto formulované stanovisko, podľa nášho názoru, znižuje spoločenskú prestíž cirkví, preto vyjadrujeme nesúhlas s jeho obsahom.

1. Súhlasíme s tým, že iba púhe nájdenie mena na zoznamoch v kategórii “agent”, ešte neznamená, že dotýčny bol udavač a akýmkoľvek spôsobom škodil ostatným. Pravdou ale je, že ten, kto je vede-

ný ako agent, vedome podpísal spoluprácu s tajnou políciou totalitného štátu, čo v prípade kňazov a čelných predstaviteľov cirkvi znamená rozpor s ich poslaním. Chápeme, že mnohí boli k podpísaniu spolupráce nútení – čelili forme skrytého nátlaku. Mnohí podpísali – povedané slovami Písma sv. “pre strach židovský”. Je na všetkých tých, ktorí boli evidovaní ako agenti ŠtB, aby sa sami vysporiadali s vlastným svedomím. Veríme, že sa už u mnohých tak stalo.

2. “Poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí” (J 8,32). Ide tu o “PRAVDU”, ktorou je Božie slovo – sám Pán Ježiš (J 14,6),

- ale aj o pravdu historickú. Veľkí muži-  
via viery, akými boli napr. Luther, Hus,  
Kalvín a iní sa nebáli pravdy a dokázali  
ju tvrdo povedať, neraz aj do vlastných  
radov. Azda už dnes nieto na to odva-  
hy? Samozrejme treba hlásať aj pravdu  
o martýriu, o perzekuovaní cirkvi a jej  
členov za bývalého režimu, ale jedným  
dychom treba spomenúť aj vlastné zly-  
hanie, a nebáť sa pomenovať tých, čo  
zlyhali. Neznamená to, že ich odsúdi-  
me – to nerobil ani Pán Ježiš. Kto ve-  
dome nikoho neudával, nemal by mať  
problém priznať: áno podpísal(a) som,  
preto a preto. Zväzok takého človeka  
môže byť potom v istom zmysle dokla-  
dom, že nikomu nepoškodil. Zlyhal aj  
učeník Peter, ale “horko zaplakal” a pri-  
jal od svojho Pána nové poverenie.
3. Vieme, – a na to asi myslíte vo svojom  
vyhlásení – že pre mnohých bude “kau-  
za spolupráca s ŠtB” nepríjemná. Vie-  
me aj to, že sa nájdu ľudia s malým srd-  
com, ktorí budú zverejnenie zväzkov  
ŠtB využívať na odsudzovanie osôb,  
možno aj cirkvi. Ale sme presvedčení,  
že pravda je nadovšetko. Je viac ako re-  
latívny pokoj a zametanie problému  
“pod koberec”. Dá sa urobiť dvojce: a)  
neodsudzovať takýchto ľudí, pomôcť  
im prekonať krízu; b) postaviť sa proti  
osočovaniu zo strany neprajníkov a ne-  
dopustiť, aby sa štB-ácka minulosť sta-  
la zámkou na získanie moci a úra-  
du. **Ale určite sa tento problém nerieši  
tak, že povýšime pofidérny pokoj nad  
pravdu** požadovaním opätovného uta-  
jenia zverejnených zväzkov.
  4. Za dôležitý faktor považujeme aj čas,  
kedy bolo stanovisko zverejnené. Zve-  
rejenie zväzkov ŠtB bolo vopred avizo-  
vané. Prečo teda stanovisko ERC prichá-  
dza až teraz? Takýto krok v dobe, keď je  
už zverejňovanie v plnom prúde, vyvolá

u mnohých dohady, že cirkvi sa boja zve-  
rejenia spolupracovníkov ŠtB, lebo sa  
tam nájdu mená ich predstaviteľov, mož-  
no aj tých najvyšších. Túto domnienku  
sme už počuli niekoľkokrát a je umocne-  
ná ešte aj tou skutočnosťou, že sa čaká  
na zverejnenie zväzkov bývalého zápa-  
doslovenského kraja a Bratislavy, kde  
sídlili a sídlia ústredia väčšiny cirkvi.  
Domnievame sa, že zakrývanie pravdy  
môže cirkvám omnoho viac poškodiť,  
ako zverejnenie zväzkov štátnej bezpeč-  
nosti, možno aj s menami duchovných –  
agentov štátnej bezpečnosti. Nedávajme  
politikom, ktorí sú voči cirkvám nepraj-  
ní, ďalšiu zámkou pre ich demagógiu!

5. Navrhujeme členským cirkvám ERC,  
aby na svojich internetových strán-  
kach umožnili zverejnenie spisov tých  
svojich predstaviteľov, ktorí sa cítia ne-  
vinní a chcú to dokázať zverejnením  
obsahu svojich spisov. Práve tak môžu  
cirkvi prispieť k očisteniu povesti svo-  
jich predstaviteľov. Utajenie zväzkov  
k tomu neprispieje.
6. Uznávame, že budúcnosť je dôležitej-  
šia ako minulosť. Cirkev ako spoločen-  
stvo musí mať svoju víziu do budúcnos-  
ti. Trváme ale na tom, že kto sa nepoučí  
na svojej minulosti, nemá nárok na lep-  
šiu budúcnosť. Úlohou kresťanov je “či-  
niť učeníkmi všetky národy” (Mt 28,20)  
Využime svoj vplyv na to, aby ľudia žili  
svoj život podľa Božích princípov. Pou-  
čení minulosťou sa snažme, aby štát aj  
naše cirkvi spravovali ľudia čestní, mo-  
rálni, bez chýtok po moci a manipulácii  
s inými. To je naša prvoradá úloha, ktorú  
máme plniť nielen kázaním a vyučova-  
ním. Nech je cirkev príkladom pre štát.

**Na vedomie:** ústredia cirkvi – členov ERC  
*Mgr. Viliam Solárik, farár ECAV*  
*Peter Solárik, dôchodca*  
*PhDr. Nora Baráthová, historička*

# Vina a pokánie

(alebo ako sme sa ne-vyrovnali s minulosťou)

Tento článok píšem z úcty ku všetkým obeťam komunizmu, ktoré už odpustili, ale radi by aj verili, že ich obeť nebola zbytočná.

Bola raz taká doba. V krajine Božieho ľudu vládol kráľ. Dávid, miláčik Hospodínov. Kráľ, bojovník, politik, ale aj kňaz uprostred svojho ľudu. Bol požehnaný a bol požehnaním pre mnohé pokolenia.

A predsa sa nevyhol pádom a priepasti hriechu. Keď odpočíval na streche svojho paláca, uzrel ženu, ktorá sa kúpala a bola veľmi pekná a žiadostivo po nej zatúžil. A aby naplnil svoju žiadostivosť, necháva umrieť jej muža, Uriáša Chetejského, čestného a oddaného bojovníka. Ved' kráľ by mal dostať to, po čom zatúžil, má právo, lebo doba je taká, plná zvrátov a bojov, takže nie je zločinom využiť možnosti a vírenie časov. Obetovať niekoho môže byť aj dobrým prostriedkom k naplneniu cieľov. Nakoniec v kráľovom konaní bola určitá „šľachetnosť“, ujal sa vdovy v jej núdzi, čo je určite bez debaty Bohu milý čin.

Ale to, čo Dávid spáchal, sa neľúbilo Hospodínu. (2 Sam 11:27b)

A tak poslal Boh Nátana, aby vyrozprával spravodlivému kráľovi príbeh o bohatom človeku, ktorý sa ulakomil na jedinú ovečku jedného chudáka. (Vziať jediný zdroj obživy bolo v rozpore so sociálnou ohľaduplnosťou v praxi Božieho ľudu, bolo to čosi posvätné, nedotknuteľné.)

Prorocké slovo bolo jednoznačné, tvrdé, nekompromisné, znelo: „Ty si ten muž!“ Už niet kam cúvnuť, ani hľadať výhovorky a ospravedlnenia. Ved' z kráľových úst znel rozsudok smrti pre toho nešľachetníka. Lenže Boh miloval Dávida,

pretože miluje hriešnikov, zradcov, Judáša, Petra, mňa aj teba. Kajúcemu Dávidovi zaznelo slovo o odpustení, ale zároveň o dôsledkoch, ktoré musel znášať. Syn, ktorý sa počal v tomto hriechu, zomrel, bol to trest za to, že nepriateľom Hospodínovým bola zadaná príčina k opovrhovaniu.

Keď boli zverejnené oficiálne zoznamy agentov bývalej ŠtB, vyvolalo to určitú polemiku, náznak diskusie a vzplnuli emócie. Ale akoby všetko skončilo tým istým mlčaním bez pokánia a ľútosti. Nátanovský hlas zoznamov sa prekríkuje dôvodmi nutnosti a bezvýchodiskovosti doby.

Zabudlo sa na to, že za každé rozhodnutie je potrebné znášať dôsledky. Poniesieme ich aj vtedy, keď budeme mlčať v tejto chvíli, keď nevydáme počet uprostred cirkvi, pretože takto sme zadali nepriateľom Božím argument, ved' keď môže cirkev, keď môžu služobníci Boží tolerovať zradu a zneužívať situáciu, potom to nie je nič zlé. Naše konanie zneuctí Božiu pravdu v tomto svete.

Viem, že sa môže ublížiť aj niekomu, kto bol podvedený a prinútený. Snažme sa rozumieť argumentom o tom, že bola iná doba a mnohí sa rozhodovali pod nátlakom. Nie je jednoduché, keď niekomu siahajú na to najcennejšie, keď siahnu na deti, blízkych milovaných ľudí. A tak niekto podľahol, no musí znášať dôsledky svojho rozhodnutia. Ak si takto niekto pomohol v kariére, materiálnom prospechu, výhodami pre svoje deti, prišiel čas platiť. Pretože zároveň treba povedať, že boli aj takí, ktorí vydržali. Nezapredali sa a znášali dôsledky svojho rozhodnu-

tia. Ich deti nemohli študovať na školách, na ktorých chceli, mohli zabudnúť na kariérny postup a na akékoľvek odmeny či prémie. A dnes akoby z nepochopiteľného dôvodu musia platiť za svoje čestné rozhodnutie tým, že sa dívajú na to, ako sa nič nedeje. Ako tí, ktorí udávali, hlásili, dnes majú plné právo hájiť svoje zlyhania a ako im všetci musia porozumieť, veď bola taká doba. Akoby pre nich neplatilo to, že musia niesť zodpovednosť za svoje rozhodnutie. Zodpovednosť je totiž mostom medzi vinou a pokáním. Mostom, na ktorom je mýtnym pravda. Hľadajte pravdu a pravda vás vyslobodí (J 8:32).

Hľadať pravdu neznamená vziať obušok výčitiek a pohrdania, ale hľadať odpustenie, zhrnúť žeravý popol zmierenia na hlavu tých, ktorí ublížili. A na druhej strane, ak má pravda zvíťaziť, musíme činiť pokánie, lebo byť agentom ŠtB znamená zaprieť Boha (poškvrniť sa od sveta) a prosiť o odpustenie, pretože sme ublížili konkrétnym ľuďom. Ak si máme

ponechať tvár Kristovej cirkvi, nesmieme mlčať, lebo nám ztrúchlivejú kosti a priblíži sa pád (Ž 32). Nesmieme pripustiť, že účel svätých prostriedkov. To nebola maličkosť, už vôbec nie cnosť, bola to kolaborácia, väčšia či menšia, s tými, ktorí chceli zničiť cirkev ako ópium ľudstva.

Možno si poviete, čo je to za vina, svet je plný zverských zločinov, hitlerovských vyhladzovacích táborov, Stalinových gulagov. Čo je to, ak niekto stratil zamestnanie, nedostal sa do školy, nebol spravodlivo oceňovaný, zažil svojich zopár hodín strachu. Ak niekto bol okradnutý o slobodu a sny. Ak niekomu vzali iba jednu ovečku, lenže tá ovečka často bola jediná a posledná.

Nátan, v pôvodnom jazyku znamená, Boh dal. To Boh dal túto chvíľu zastavenia, čas, v ktorom proti sebe stoja vina a pokánie, preto, aby sme si odpustili, kým je ešte čas.

*Marek Kačkoš,  
farár reformovanej cirkvi*

## editorial z .týždňa

**Štefan Hrib**

O krátky čas bude zverejnená posledná, západoslovenská časť zväzku ŠtB. Slovensko sa tak posunie dopredu v oblasti, ktorá tu bola pätnásť rokov tabu. Lenže potrebná diskusia o temnej časti našej histórie začína byť občas nebezpečne falošná. Ľudia, ktorých podpisy sa objavia na zoznamoch, nemajú byť podľa .týždňa vo verejných funkciách. Toto je naše základné presvedčenie. Podľa nás je však zrejme aj to, že podpísaní ľudia na tom nie sú morálne rovnako. Na zoznamoch sú takí, ktorí donášali na svojich susedov, spolupracovníkov či dokonca rodinu, ale aj takí, ktorí podpis chápali

ako nutné zlo, ktorým bránili svoju prácu, rodinu alebo dokonca iných ľudí. Ľudí, ktorí formálnymi pohovormi na ŠtB kryli aktivity svojich priateľov, je síce oveľa menej ako tých, ktorí rozosievali strach, ale existujú. Na zoznamoch sú, samozrejme, najmä tí, ktorí celý život „fízlovali“, ale sú tam aj takí, ktorí prežili veľkú časť svojho života ako politickí väzni. Sú tam cynickí karieristi, ale aj dlho vydiernaní odporcovia režimu či zastrašovaní kňazi. Je tam veľa cieľavedomých beští, ale aj veľa naivných ľudí. To všetko je obrovský rozdiel. Pre spoločnosť je lepšie, ak nikto z podpísaných nebude spravovať štát,

viest politickú stranu či cirkev, hoci to bude znamenať aj nespravodlivé vylúčenie tých, ktorí nikomu neublížovali. Toto „príkorie“ musia títo ľudia pre širšie dobro strpieť a ich okolie im v tom musí pomôcť. Pre zdravie spoločnosti je však rovnako nevyhnutné, aby sa na zoznamoch posudzovali živí ľudia, nie mŕtve podpisy. Toto je kľúčové – vo funkciách nemá byť z podpísaných nikto, morálne odsúdenie však patrí iba tým, ktorí naozaj škodili. Toto rozlíšiť je, samozrejme, omnoho ťažšie, ako vyhľadať akékoľvek meno v zozname. Vyžiada si to citlivosť, zmysel pre mieru, a aj väčšiu námahu. Z hľadiska spravodlivosti je to však nevyhnutné. Druhé dnešné nebezpečenstvo je paradoxne presne opačné – že pre výnimky zavrhneme celé zoznamy. Príkladom, ako tomuto pokušeniu podľahnúť, sa stalo sedem prevažne protestantských cirkví, ktoré v piatkovom vyhlásení k práci Ústavu pamäti národa žiadajú, aby parlament zákonom stiahol zväzky ŠtB z verejných médií, pričom takmer celý text spochybňuje zmysel tohto spôsobu vyrovnania sa s minulosťou a iba jeho malá časť pripúšťa, že aj v cirkvách sa našli ľudia, ktorí spolupracou s režimom niekomu ubližovali. Nevyváženosť vyhlásenia bije natoľko do očí, až vyvoláva dojem, že podpísané cirkvi sa neboja o prezumpciu nevinu, ale o niektoré mená, ktoré zakrátko vyjdú na svetlo. Toto by bolo z hľadiska spravodlivosti neprijateľné rovnako ako nerozlišovanie – ak sa na svoju vlastnú minulosť nepozrieme mrazivo pociťivo, ostaneme v nej naďalej uväznení. Slovensko konečne otvára svoju minulosť. Aktuálna výzva je preto iná ako pred 15 rokmi, ale je rovnako dôležitá – ostať triezvi a rozlišovať, no súčasne byť k svojim zlyhaniam pociťivo.

*/.tyždeň 10/2005/*

## **AD Štefan Hríb: EDITORIAL** **.tyždeň 10/2005**

Faktom je, že v zozname spolupracovníkov ŠtB svieta aj moje meno.

Viem, že môj podpis eštebácka dvojica Vician – Matuška z Banskej Bystrice získala potom, ako v októbri 1988 na mňa vyvíjali veľmi nepríjemný mnohohodinový nátlak v kancelárii vedúceho pasového oddelenia v Prievidzi a vyhrazovali sa mi zatknutím, pričom im išlo len a len o môj podpis. Až oveľa neskôr som sa dozvedel, že za ich záujem som vďačil „podrazu“ od niekoho z pražského prostredia Charty 77, kto ma bez môjho vedomia uviedol ako zástupcu hnutia pre ľudské práva za stredné Slovensko v akejsi formálnej výročnej správe... Viem, že ŠtB rýchlo pochopila, že zo mňa svojho fízla nikdy nespraví, a tak môj zväzok nedobrovoľného „agenta“ už po štyroch mesiacoch odložila do archívu. Viem, že počas 17 rokov, ktoré od „podpisového“ dňa uplynuli, som najmä v krízových situáciách opakovane dokázal, kde stojím a kto naozaj som. Lenže toto viem len ja a okruh ľudí, ktorí ma poznajú osobne. A hoci som v konkrétnom čase a v konkrétnej situácii konal v presvedčení, že s eštebákmi vybabrávam, či išlo o môj triumf alebo zlyhanie, posúdi objektívne až čas. Obraciam sa na všetkých, ktorí svoje meno v zozname hanby našli a žijú v presvedčení, že sa im deje krivda: Buďme chlapi a buďme príkladom! V záujme konečného očistenia politickej sféry od skutočných a všetkého schopných fízlov rešpektujme úzus, že politická kultúra vyžaduje čistý štít bez náznaku podzrenia. Pracovníkom ÚPN ďakujem za to, že svojou nekompromisnosťou významne prispievajú k tomu, aby Slovensko mohlo prejsť veľkou katarziou.

*Rastislav Havalda*  
*/.tyždeň 11/2005/*



# Kde neplatí „Štát som ja!“

## (historický exkurz)

Nástup reformácie úzko súvisí so vznikom novovekých štátov (proces vzniku novovekých štátov sa za blahých čias, keď agentov nikto nechcel odvolávať z funkcií, nazýval buržoáznymi revolúciami).

Keď Spojené nizozemské provincie ako prvá krajina na svete vytvorila štát, v ktorom moc pochádza od občanov, zobrala si za príklad organizačnú štruktúru reformovanej cirkvi (kalvínskej). Základom suverenity štátu je slobodný človek, ktorý sa s inými združuje prirodzene na základe spoločne obývaného priestoru do obce (politickej - čiže dedina, alebo cirkevnej - čiže zbor). Na čele obce stojí rada zložená z ľudí, ktorým ostatní zverili svoju dôveru (obecné zastupiteľstvo, konzistorium, presbytérium...). Tieto základné jednotky si volia svoje vyššie štruktúry, ktorých poslaním je slúžiť ľuďom a obciam podľa ich potrieb a podľa ich zadania. Tak vznikajú provincie (kraje, dištrikty) a centrálné orgány.

Približne v tom istom čase, ako sa toto dialo v Nizozemsku, v Anglicku došlo k otvorenej vzbure panovníka voči pápežovi - vznikla anglikánska cirkev. O storočie neskôr sa pod vplyvom puritánov (prevažne kalvínskych), ktorým nestačila výmena hlavy cirkvi, radikálne zmenil aj anglický štát. Jeho štruktúra je oveľa zložitejšia ako nizozemská, čo súvisí s mnohostrannejšími vplyvmi - princíp však je rovnaký: štát sa tvorí zdola nahor, na rozdiel od Nizozemska zostáva panovník dedičnou autoritou, ktorá má právo zdvíhať varovný prst, ale rozhodovacie právomoci nemá prakticky žiadne.

So situáciou v Anglicku boli mnohí puritáni nespokojní - najmä pokiaľ ide

o náboženskú slobodu. Preto odchádzali do severoamerických kolónií. Tu o ďalšie storočie neskôr - už pod vplyvom myšlienkového nástupcu renesancie a reformácie, čiže pod vplyvom osvietenstva - vznikol ďalší štát utváraný smerom zdola nahor. Skúsenosti z Anglicka priviedli Američanov k niekoľkým novým myšlienkam:

1. spoločnosť by mala byť riadená tak, aby sa mohla vyvíjať nie živelnými skokmi, ale prirodzenými pozvoľnými zmenami (poznámka na okraj: práve toto je podľa súčasného konzervatíva Scrutona základným krédom konzervativizmu) - tak vznikla myšlienka napísať základný zákon štátu, ktorý bude upravovať aj proces možných zmien a USA sa stali prvou krajinou na svete s písanou ústavou.
2. Keďže každý človek žije pod dedičným hriechom, nikdy nemôže byť dostatočne odolný voči nástrahám moci. Moc má totiž tendenciu neustále sa rozširovať a tejto tendencii podliehajú aj tí najskvelejší ľudia. Preto má Amerika v politike systém báz a protiváh - u nás známejší pod pojmom del'ba moci. (Poznámka na okraj: ak by americký prezident z hocikákeho dôvodu chcel pozastaviť činnosť súdov, každému by bolo jasné, že ohrozuje základy štátu. A ak by to bolo v čase, kedy sa má sám postaviť pred súd - určite by dopadol ako Nixon pri afére Watergate. Poznámka k poznámke: nútené odstúpenie hrozilo aj Clintonovi kvôli podozreniu z aféry s Lewinskou - pripomínam, že nedokázanému podozreniu, lebo nikto ich pri tom nefotil. V tom čase sa za od-



volanie stavali hlavne konzervatívci, pretože v tom videli zápas o tradičné - rozumej kresťanské - hodnoty v americkej politike.)

3. Pretože moc pochádza zdola, stalo sa súčasťou slušnej politiky aj počúvanie hlasov brechajúcich psov zdola - teda jednotlivcov a ich rôznych združení. Hlasnou trúbou verejnej mienky sú prirodzene médiá. Snaha o ovládnutie médií je preto ďalšou neprípustnosťou v tomto systéme. Servilita médií je opäť znakom nestability systému. A ak mocní ignorujú verejnú mienku, zasa môžeme tušiť, že model novovekého riadenia štátu (poľažne reformačného usporiadania cirkvi) je ohrozený.

Takže americký prínos je: Ústava, Deľba moci, Verejná mienka.

Americkú vojnu za nezávislosť v podstatnej miere financoval francúzsky kráľ. Robil to zo žiarlivosti voči Anglicku. Preto boli USA oficiálne vyhlásené ako samostatný štát vo Versailles. Pán kráľ si však nevšimol podstatnú vec: myšlienky otcov amerického štátu Alexisa de Tocqueville a Thomasa Jeffersona sa takmer na vlas podobali nápadom Charlesa Louis Montesquieuho, staršieho francúzskeho osvietenca. O pár rokov sa radikálne zmenil aj charakter francúzskeho štátu.

Vzťah amerického a francúzskeho štátu ku kresťanstvu a cirkvi je však diametrálne odlišný. V Amerike sa osobná hlboká viera zakladateľov štátu stala najvnútornejším motívom pre politickú zmenu. Organizácia reformačných cirkví ako spoločenstiev neustále hrešiacich a neustále ospravedlnených hriešnikov (nota bene: podmienkou ospravedlnenia je pokánie a viera, zotrvanie vo verejnej funkcii nemá na ospravedlnenie žiaden vplyv) sa stala vzorom fungovania ame-

rického štátu. Naopak, vo Francúzsku bol boj proti absolutizmu spojený s bojom proti cirkvi. Cirkev sa tu totiž stala vlastníctvom elít, ktoré videli najlepšiu záruku šírenia svojho vplyvu v neviazanosti na absolutistického panovníka. Bola to rímskokatolícka cirkev, usporiadaná presne opačne ako cirkvi protestantské. Moc pochádzajúca zhora od Pána cirkvi Ježiša Krista je tu personifikovaná do osoby rímskeho biskupa - pápeža -, od ktorého „padá“ na hlavy nižšie postavených arcibiskupov, biskupov, opátov, abatiše, kňazov až po úroveň ľudu. Platia tu prísne princípy subordinácie. Presne na tomto rímskokatolíckom modeli riadenia stáli všetky stredoveké štáty. Zatiaľ čo USA teda svoj štát postavili na prirodzených biblických pravdách (pozri americkú ústavu), Francúzsko sa definovalo ako laický štát (a práve ono bolo najsilnejším odporcom proti zmienke o Bohu v ústave EÚ).

Jeden zo základných rozdielov medzi stredovekým a novovekým štátom, poľažne aj medzi katolíckou a reformačnou cirkvou, je aj chápanie stability štátu/cirkvi. V stredovekom štáte (rímskokatolíckej cirkvi) je zárukou stability systému stabilita osôb postavených do kľúčových funkcií a výmena osôb môže znamenať zemetrasenie. (Napokon aj to, čo prežíva katolícky svet v súvislosti so smrťou Jána Pavla II. je toho dôkazom.) Zárukou stability novovekého štátu (reformačnej cirkvi) je stabilita pravidiel:

1. Moc (úrad) pochádza od slobodných jednotlivcov a obcí (neupierame im právo osobnej viery a osobného vzťahu s Bohom; nepodsúvame im biskupa či kňaza ako prostredníka). Verejný činiteľ je služobníkom veriacich (v prípade kňazov najmä Božím; ale

ako povedal jeden z najstarších pápežov v čase, keď ešte cirkev bola ako-tak zdravá: biskup má byť sluhom sluhov Božích).

2. V spoločnosti má najvyššiu autoritu zákon (Biblia, Ústava), nie akýkoľvek skvelý človek.
3. Moc má byť rozdelená.
4. Výkon funkcie má byť pod účinnou kontrolou verejnej mienky.

Na základe doteraz uvedeného tvrdím:

1. Je úplne normálne a prirodzené, ak každý biskup a senior má opozíciu, robí chyby a je hriešny.
2. Zmena ľudí vo verejných funkciách, nech by bola akokoľvek častá, nemôže ohroziť stabilitu novovekého štátu / reformačnej cirkvi.
3. Ak činnosť verejného činiteľa vzbudzuje podozrenie z porušovania pravidiel, na ktorých stojí novoveký štát / reformačná cirkev, potom snaha o odvolanie takýchto činiteľov je legitímna a ich odstúpenie môže pomôcť stabilizovať štát / cirkev. Napriek tomu, že nástupca bude opäť len hriešnik a bude mať proti sebe opozíciu.

Na záver ešte dodávam, že v tomto príspevku hovorím o cirkvi ako ľudskej inštitúcii, lebo práve takou inštitúciou je každá viditeľná cirkev: Rímsko-katolícka cirkev, Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku, Cirkev adventistov siedmeho dňa, Apoštolská cirkev - či ktorákoľvek iná registrovaná cirkev na Slovensku. Ak by tieto cirkvi takými-toto cirkvami neboli, nepotrebovali by si vytvárať svoje vlastné (a navzájom odlišné) právne poriadky a organizačné štruktúry. Cirkev ako spoločenstvo v Pána Boha veriacich je biblickou cirkvou (Biblia je jej jediným právnym poriadkom), môže byť

len jedna a z hľadiska teologických pojmov sa nazýva neviditeľná. Som presvedčený, že táto nevesta Pánova má svojich údov v každej viditeľnej cirkvi a týchto údov neodlúči od lásky Kristovej a milosti Božej ani to, keby pápež a predseda SLZ spoločne vyhlásili predávanie odpustkov a zúčastňovali sa na stretnutiach satanistov... (zámerne silná hyperbola - nepredpokladám, že by takýto jav nastal). Svoj príspevok som napísal preto, lebo ako dospelý som dobrovoľne vstúpil do ECAV z troch dôvodov:

1. Moja snúbenica študovala evanjelickú teológiu a vedel som, že sa budem pohybovať v spoločenstve ECAV.
2. Uveril som v ECAV a jej učenie sa mi zdá byť správnou cestou k Bohu.
3. ECAV ako reformačná cirkev by mala byť organizovaná spôsobom, ktorý považujem pre ľudskú organizáciu za správny.

Keďže posledný zo spomínaných bodov je podľa mňa (ne)činnosťou čelných predstaviteľov ECAV ohrozený, považoval som za potrebné poukázať na škodlivosť ich postoja pre stabilitu ECAV. Rovnako si myslím, že postoj ak prečistíme cirkev, dosadíme nových ľudí a potom zistíme, že aj oni zhrešia - načo je teda dobrá výmena na postoch vedie k otupenosti, anestéze voči princípom, k nihilizmu a k prijímaniu osôb. Preto som sa pokúsil o hlbší pohľad k historickým koreňom takéhoto postoja (ktorý v čase svojho historického vzniku bol takisto motivovaný dobrými zámermi) - aby sme sa mohli z histórie poučiť, kam môžu takéto postoje viesť. Pretože, ako hovorí antická múdrosť, historia magistra vitae est.

*Martin Kríž (prevzaté z internetovej diskusnej skupiny ecav-diskusia)*

## Pravda o zbere v Trenčíne

Rok 1978 priniesol cirkevnému zboru v Trenčíne silný úder. Komunistická mašinéria prinútila zbor predať faru so záhradou spolu o rozlohe 3436 m<sup>2</sup>. To znamenalo podstatné sťaženie duchovno-náboženskej práce v zbere a nepredvídané finančné výdavky. Súčasná budova fary je od kostola vzdialená 1 km a zbor za ňu zaplatil zhruba trojnásobok toho, čo dostal za pôvodnú faru pri kostole. Svojou polohou a vnútornými dispozíciami potrebám zboru zďaleka nevyhovuje. Takže zbor dnes pracuje v provizórnych podmienkach už takmer 27 rokov.

Keď v roku 2001 zbor získal časť pozemkov späť (v súčasnosti slúžia ako parkovisko), túžba mať faru na pôvodnom mieste pred kostolom začala v zbere výrazne silnieť. Zbor najskôr pristúpil k zámene niektorých pozemkov, čím sa mu tie svoje pred kostolom podarilo sceliť. Ich rozloha je dnes 2854 m<sup>2</sup>. Nasledovalo skúmanie možností zboru. Hmotové štúdie viacerých architektov dokázali, že bude musieť ísť o investíciu cca 12-21 miliónov korún. Také finančné možnosti zbor nemá. Schválená hmotová štúdia podľa technickej správy a prepočtu nákladov hovorí o investícii cca 17,8 milióna vrátane DPH. Maximálne ponuky zo strany súkromných firiem na prevádzkovanie parkoviska by po započítaní nákladov spojených s jeho legalizáciou (parkovisko je čierna stavba) dali tento obnos dohromady za cca 18 rokov. Má zbor predlžovať svoje provizórium? Aké budú cenové relácie stavebných prác a materiálov v roku 2022? Taktiež treba spomenúť, že podľa plánovaných zmien v centre mesta, by sa naše pozemky mali onedlho ocitnúť na pešej zóne. Ako tam máme potom chcieť vyberať parkovné? Za bicykle?

Zbor sa preto riadnym postupom rozhodol pre spoluprácu s investorskou firmou, ktorá má záujem pozemky zastavať a nám zámenou za časť pozemkov vybudovať faru podľa našich predstáv. To je reálna ponuka vo forme konkrétneho návrhu zmluvy a fara na dosah ruky. Lenže...

Atmosféra v cirkvi je katastrofálna. Podozrievanie, obviňovanie a podrážanie nôh na každom kroku je každodennou realitou. Hovoríme o údajnej roztrieštenosti zboru, hraničiacej až s kolapsom. Preto v predstieranom záujme o zachovanie jednoty zboru dovolíme, aby menšina terorizovala väčšinu. Anonymné a niekoľkými jednotlivcami podpísané listy čítame a oficiálne dokumenty zboru bez povšimnutia dávame bokom. Vrcholný predstaviteľ cirkvi z radov laikov si na generálnom presbyterstve na adresu investora dovolí tvrdenie, ktorým s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou naplnil skutkovú podstatu trestného činu ohovárania. Biskup ZD v tom istom grémiu horlivosť predsedníctva zboru a úsilie naplniť túžbu väčšiny cirkevníkov označí za zjavnú finančnú zainteresovanosť na veci. Je totiž podozrivé, ak v cirkvi niekto o niečo usiluje a venuje tomu mnoho času a energie. Podozrivé je pre niektorých členov generálneho presbyterstva, že cirkevný zbor sa rozhodol finančne, technicky a organizačne náročnú vec zvládnuť sám, bez zhobrania vo vnútri vlastnej cirkvi a v zahraničí. Je to normálne? Nie je! Je to choré! Roky masírujeme evanjelickú verejnosť, že sa nám treba postaviť na vlastné nohy, lebo finančná podpora zo zahraničia k nám donekonečna prúdiť nebude. A keď máme jedinečnú príležitosť ukázať, že to naozaj ide aj bez pomoci druhých, je to podozrivé, a preto treba tomu za každú cenu zabrániť. Aj preto biskup ZD naj-

skôr odmietne na rokovanie dištriktuálneho presbyterstva pozvať predsedníctvo zboru, ktoré by mohlo kompetentne odpovedať na rôzne otázky s tým, že je to zbytočné, lebo presbyterstvo sa nebude záležitosťou zaoberať do hĺbky. Na samotnom rokovaní však predsedníctvo zboru v jeho neprítomnosti obviní, že už dva roky zavádza cirkevný zbor. Z diskusných príspevkov seniora Považského seniorátu na rokovaní vyplynie, že o situácii v zbere nevie skoro nič, ale o jeho duchovnom predstaviteľovi prehlási, že je to mazaný manipulátor, čo už viackrát v minulosti aj dokázal. S ľútosťou konštatujem, že podobný štýl komunikácie sa v ECAV na Slovensku stáva štandardom a v tomto konkrétnom prípade sú jeho reprezentantmi predstavitelia vyšších COJ z duchovného i laického stavu.

V cirkvi sme v posledných rokoch dospeli k poznaniu, že mnohí ľudia ju chápu ako nejakú obchodnú spoločnosť. Majú peniaze a od cirkvi si preto môžu údajne zakúpiť akúkoľvek službu bez ohľadu na to, či spĺňajú základné predpoklady pre krst, sobáš a podobne. Domnievam sa, že posúdenie aktivít nášho zboru v Trenčíne zo strany generálneho presbyterstva sa pridíža zrovna tejto línie. Väčšiu hodnotu než dôstojné priestory pre du-

chovno-náboženskú prácu cirkevného zboru totiž v očiach mnohých predstavuje plocha zaliata asfaltom a príjem z nej. Ktoré dedičstvo našich otcov má väčšiu hodnotu – asfaltová plocha, alebo Boží dar viery, ku ktorej nás vchovali?

Cirkevný zbor v Trenčíne po poslednom rozhodnutí generálneho presbyterstva v jeho veci podľa môjho názoru veľa možností pre ďalší duchovný rozvoj nemá.

CZ bude mať finančné prostriedky, ktoré mu síce umožnia jednoduchšie udržiavanie a prevádzkovanie súčasných budov, ale vieru pre svojich terajších členov, pre ich deti a vnúčatá za ne nekúpi. Zodpovednosť však ponесú tí, ktorí cirkevnému zboru svojím nekompetentným a iracionálnym prístupom bránia v uskutočnení jediného reálneho spôsobu výstavby fary, ktorý má.

Pre úplnosť Uznesenie GP č. 189/04 z 20.12.2004 má dve časti:

A) GP nesúhlasí so scudzením majetku CZ v zmysle predloženej zmluvy o budúcej zámennej zmluve medzi CZ TN a ZINO s.r.o.

B) GP odporúča CZ znova prerokovať realizáciu výstavby fary na zborovom konvente.

*Ján Bunčák, zborový farár*

**„Hriechom komunistov bola pýcha, hriechom kresťanov bol strach.“**

**„Je celkom možné, že s tými, ktorých dnes odsudzuješ do pekla, budeš raz zdieľať nebo.“**

**„Nebudeme menej duchovní, keď skrátime svoje duchovné prejavy.“**

**„Kresťan nemá svojim bližným čistiť topánky, ale umývať nohy.“**

**„Niektorí veria vo svoj kríž viac než v ukrižovaného Krista.“**

*„Biblické aforizmy“, Pavol Kosorin*

## ad. Kauza Mitana

Vážená redakcia Melanchthona, dovoľm si reagovať na príspevok pána M. Mitana do Vášho časopisu, s nadpisom „Kauza Mitana, alebo komu na tom záleží?“ Rad by som uviedol citát z jeho vlastného listu, ktorým predsedníctvu CZ oznámil jeho rozhodnutie vystúpiť z ECAV. Popri sklamaní z pomerov v ECAV ďalej uvádza: „Istú úlohu v našom odchode zohráva aj náš pohľad na otázku znovuzrodenia, ktorý je odlišný od oficiálneho učenia ECAV. Táto otázka je absolútne zásadnou a zahŕňa celý komplex implikácií, ktoré z nej vyplývajú.“ Dovoľm si dodať, že jednou z tých im-

plikácií je odmietanie krstu detí, inou vyhranený pohľad na hriešnosť človeka po obrátení, s donatistickými tendenciami. Uvedomujem si, že v jeho liste pre Melanchthon nebolo o týchto veciach ani zmienky, a preto sa i Vám mohlo zdať vhodné zaradiť jeho príspevky zrovna do novembrového čísla. Prosím Vás však, aby ste neotvárali žiadnu „kauzu“ Mitana a nerobili disidentom a „bezmocným“ bojovníkom za „život v pravde“ niekoho, kto v takýchto zásadných veciach zostáva pri poloprávdových výpovediach.

Za porozumenie srdečne ďakujem

L. Batka ml.

*zborový kaplán vo Svätom Jure*

---

## Vytesané do kameňa

Dvaja kamaráti sa vydali cez púšť. Predtým sa ale pohádali a jeden z nich dostal facku od toho druhého. Dotyčný, než by niečo povedal, zohol sa a napísal prstom do piesku: „Dnes mi môj najlepší priateľ dal facku.“ Putovali ďalej. Došli ku krásnej oáze s jazierkom, rozhodli sa, že sa okúpu. Ten, ktorý dostal facku, sa začal topiť, ale ten druhý ho zachránil, vytiahol z vody. Keď sa prebral, vytesal do kameňa: „Dnes mi môj najlepší priateľ zachránil život.“

Kamarát sa ho spýtal: „Keď som ťa udrel, napísal si to len do piesku a tentoraz si to vytesal do kameňa. Prečo?“

Odpovedal: „Vieš, keď mi niekto ublíži, píšem to len do piesku, aby vietor tieto riadky odfúkol na znak odpustenia. Ale keď mi niekto pomôže, vytesám to do kameňa, aby to tam ostalo naveky. Nauč sa svoj žiaľ a svoje krivdy písať len do piesku a svoje šťastie vyryť do kameňa!“

Pán Ježiš nás učí vo svojej reči na vrchu:

„Lebo ak ľuďom odpustíte ich previnenia, aj vám odpustí váš Otec nebeský; ale ak neodpustíte ľuďom, ani váš Otec neodpustí vám, keď sa prevínite.“

Mat. 6,14-15

*z internetu pre Vás vybrala -slá-*

## Je ON Kráľom tvojho srdca...?

ON. Keď bol dieťa, znepokojoval kráľov keď bol chlapcom, udivil učiteľov, keď bol mužom, otriasol celým národom aj základmi rímskej ríše.

Ovládal zákony prírody, chodil po vlnách mora, tíšil búrku, nasýtil tisícové zástupy, uzdravoval bez liekov, kriesil mŕtvych.

Nepriatelia ho nemohli premôcť, satan ho nemohol zničiť, ani hrob ho nemohol zadržať. Nad všetkým zvíťazil.

Nenapísal ani jedinú knihu, ale do najväčších knižníc sveta by sa nevošli knihy, ktoré boli o ňom napísané.

Nezložil žiadnu pieseň, ale svojou odpúšťajúcou láskou rozozvučal piesňami chvály viac než všetci básnici sveta.

Nezaložil náboženskú školu, vedecký ústav ani seminár, ale všetky školy vzdelaných národov sa nemôžu pochváliť toľkými žiakmi ako ON.

Nezriadil lekársku ordináciu, ale uzdravil viac chorých duší než tisíce lekárov chorých tiel.

Nevelil žiadnej armáde, nedobyl železom ani kúsoček pôdy, a predsa žiadny vojvodca nemal toľko dobrovoľníkov ako ON.

Mocou svojej lásky, posolstvom evanjelia pretvoril svet.

Veľkí muži sveta prišli a odišli. Všetci ľudia sklamali, ON však nikdy nikoho.

Všetci ľudia zhrešili, ON však zostal svätý, večný, dokonalý medzi ľudskými synmi.

A ON - Ježiš - je Spasiteľom sveta, môj Spasiteľ a Prímluvca u Boha. Keby si chcel, bude aj tvoj. Pokor sa pred ním, prehlás Ho za Kráľa tvojho srdca. Vyvoľ si Ježiša, nikto nie je ako ON.

*z internetu pre Vás vybrala -slá-*



**Vydavateľstvo Michal Hudák - Polárka oznamuje  
všetkým cirkevným zborom a ich milým duchovným  
pastierom, že na ich naliehanie práve vyšla obľúbená  
a osvedčená kniha - učebnica konfirmandov  
(ale i mládežníkov, presbyterov a všetkých  
evanjelických a.v. rodín)**

**od Bengta Pleijela: Brána viery otvorená.**

**Cena výtlačku: 100.-Sk**

**Pri odbere 12ks, 1 výtł. zdrarma. Predzásokte sa!**



Registračný protokol  
od r.č. 17261 - 18250

KNIHA OBSAHUJE 100 listov

**Kto je hoden  
otvoriť túto knihu?**  
(Zjavenie 5,2b)

14086

1-100  
Fredno st.  
Služby precizistick.  
1989.03.13  
20/87